

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ÇEVRE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ



3'üncü Toplantı

15 Kasım 2018 Perşembe



(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tirnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Muhammet Balta'nın, Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne (2/1285) ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285)

IV. - AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir ili Torbalı ilçesi Ahmetli köyünde açılacak olan taş ocağı konusunda Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısının ilgilenmesini rica ettiğine ilişkin açıklaması



ÇEVRE KOMİSYONU

3' üncü Toplantı
15 Kasım 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Çevre Komisyonu saat 14.30'da açılarak üç oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Muhammet Balta, Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne (2/1285);

İzmir Milletvekili Murat Bakan, İzmir ili Torbalı ilçesi Ahmetli köyünde açılacak olan taş ocağı konusunda Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısının ilgilenmesini rica ettiğine;

İlişkin birer açıklama yaptılar.

Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 21.18'de toplantıya son verildi

15 Kasım 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

BAŞKAN: Muhammet BALTA (Trabzon)

BAŞKAN VEKİLİ: Muhammet Müfit AYDIN (Bursa)

SÖZCÜ: Sadir DURMAZ (Ankara)

KÂTİP: Barış AYDIN (Ankara)

BAŞKAN – Çevre Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, kardeşlerim, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, sayın bakan yardımcuları, genel müdürler, toplantımıza katılan değerli basın mensupları, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Muhammet Balta'nın, Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne (2/1285) ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Bugün burada insanlık adına, canlılar adına çok önemli bir toplantıdayız. O yüzden şahsım adına heyecanlıyım. Özellikle çevresel sorunlarla alakalı önemli olan bazı maddeler var, bunları görüşeceğiz. İnşallah, alacağımız bu kararlarla da milletimiz adına, canlılar adına hep beraber çok önemli bir adım atmış oluruz.

Burada Çevre Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 3'üncü Toplantısını yapıyoruz. Toplantımızın öncelikle milletimize hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Bugünkü toplantı gündemimizde 13 Kasım 2018 Salı günü sizlere dağıtmış olduğumuz Kocaeli Milletvekilimiz İlyas Şeker ve 6 milletvekili arkadaşımız tarafından 13/11/2018 tarihinde Meclis Başkanlığına sunulan ve aynı tarihte Komisyonumuza sunulan (2/1285) esas numaralı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yer almaktadır. Bu teklifi verenler: İstanbul Milletvekilimiz Hulusi Şentürk, Sakarya Milletvekilimiz Recep Uncuoğlu, Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz, Bursa Milletvekilimiz Atilla Ödünç ve aynı zamanda Komisyon üyemiz olan İstanbul Milletvekili Eyüp Özsoy ve Samsun Milletvekili Yusuf Ziya Yılmaz.

Bu teklifin geneli üzerinde görüşmelere başlayacağız. Kısaca ben bilgi vermek istiyorum. Bu kanun teklifiyle üç temel alanda düzenleme yapılmakta.

Birinci alan 2872 sayılı Çevre Kanunu'yla ilgili düzenlemeleri kapsamaktadır. Bunlar: Plastik poşet kullanımıyla ilgili düzenlemeler, Sıfır Atık Projesi kapsamında önemli olan düzenlemeler, çevre idari para cezalarıyla ilgili düzenlemeler, çevresel etki değerlendirmesi kararlarının isim değişiklikleri yani kamuoyunda karışıklığa neden olan isim değişiklikleri.

İkinci alan ise şehircilikle ilgili İmar Kanunu ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve diğer ilgili kanunlarda değişiklikleri içermektedir. Plan tanımlamalarıyla ilgili düzenlemeler, yapı müteahhitlerinin yeterli kriterlerinin düzenlenmesi, bisiklet yollarıyla ilgili düzenlemeler, Antalya ili Aksu ilçesi Çalkaya bölgesi hakkındaki düzenlemeler, yenilenebilir enerji kaynak alanlarının su alanlarında da yer alabilmesi hakkındaki düzenlemeler, Aydın ili Çine ilçesine bağlı 7 köye ilişkin düzenleme, satışa konu olan kamu konutlarıyla ilgili düzenlemeler, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'la ilgili düzenlemeler.

Üçüncü alan ise yeni Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde yer verilen yeni idari teşkilat şemasına ve isimlerine uygun olarak yapılan değişiklikleri kapsamakta. Bu düzenlemelerle 33 adet kanunda teknik değişiklikler yapılması öngörülmektedir.

Değerli milletvekili arkadaşlarımız, saygıdeğer Komisyon üyelerimiz; öncelikle bu önemli düzenlemelerle alakalı yapacağınız ve vereceğiniz katkılardan dolayı şimdiden sizlere teşekkür ediyorum. Bütün milletvekili arkadaşlarımıza, söz almak isteyen milletvekili arkadaşlarımıza söz verip millet iradesini temsil eden ve millet iradesi adına burada bulunan değerli kardeşlerimin, saygıdeğer kardeşlerimin görüşleri bizler için önemlidir, onların görüşlerini alacağız. Hep beraber, inşallah, bu toplantının sonucunda milletimiz adına -sözlerimin başında da söyledim- bütün yaşayan canlılar adına, Türkiye adına çok önemli bir karar almış olacağız. Bu karar neticesinde de -umuyorum ki- gelecek nesillerin bizleri çok iyi anacaklarını düşünüyorum. Şimdiden vereceğiniz katkılara çok teşekkür ediyorum. Bundan önce de iktidar muhalefet ayrımı yapmadan değerli arkadaşlarımızın, ağabeylerimizin görüşlerini aldık, onların bu konuyla alakalı düşünceleri vardı. Şimdi burada da bu görüşleri alacağız. İlgili bakanlıklardan çok değerli bürokrat arkadaşlarımız var, onlar görüşlerini ifade edecekler. Yine, bu kanun metni hakkında sivil toplum kuruluşlarını temsilen burada arkadaşlarımız var, onlara da sizin izninizle yine ben burada söz vermek istiyorum.

Tekrar katılımınızdan dolayı hepimize teşekkür ediyorum. Burada kanun teklifini veren değerli arkadaşımız Kocaeli Milletvekilimiz Sayın İlyas Şeker Bey'e bu kanun teklifi hakkında görüşlerini ifade etmek üzere söz veriyorum.

Buyurun İlyas Bey.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285)

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok Değerli Başkanım, kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarımız, milletvekili arkadaşlarımız, bakan yardımcılarımız, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri, saygıdeğer basın; öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

6 arkadaşımızla birlikte vermiş olduğumuz çevre ağırlıklı kanun teklifi hakkında genel bir değerlendirme yapmak istiyorum. Evet, özellikle 1950'li yıllardan sonra, hızlı bir şekilde sanayileşmeyle birlikte Türkiye'de çevre maalesef biraz göz ardı edilmiş. Ama şöyle bir yirmi dört saatimizi değerlendirdiğimiz zaman, tahmin ediyorum yirmi dört saatimizin en az on üç on dört saati dışarıda geçiyor, evin dışında geçiyor, evde geçen yedi sekiz saat veya da on saatlik bir kısmın da en az yüzde 70'i uykuyla geçiyor, evde uyanık olarak kaldığımız saat dilimi iki üç saati geçmiyor. Ancak eve gösterdiğimiz özenin maalesef onda 1'ini, belki yüzde 1'ini günün en az on saatini dışarıda geçirdiğimiz, çevrede, şehirde, sokakta, meydana, caddede geçirdiğimiz alanlara göstermiyoruz. Aslında tam tersi olması lazım, dışarıya daha çok özen gösterilmesi lazım. İşte, bu amaçla, bu düşüncelerle arkadaşlarımızla birlikte ağırlıklı Çevre Kanunu'nda, 3194 sayılı İmar Kanunu'nda, 6306 sayılı Kentsel Dönüşüm Yasası'nda, toplam 32 maddeden oluşan bir yasa teklifi hazırladık ve Meclisimize sunduk, bugün de Çevre Komisyonunda görüşülüp değerlendirilecek.

Tabii, burada, özellikle bu üç ana kanunun dışında bir de yeni idari sisteme göre değişiklik gereken bazı kanunlardaki değişiklikler de bu teklifin içerisinde yer alıyor.

Az önce belirttiğim gibi, çevreyle ilgili kamuoyunda yanlış anlaşılan bir uygulama vardı. Özellikle maden aramalarında, maden ruhsatıyla ilgili belirli bir hektarın altında olan alanlarda valilik kanalıyla ruhsat veriliyordu, onun üstündeki kısımlarda da Bakanlık kanalıyla ruhsat veriliyordu ama kanundaki yazım tekniğinden dolayı valiliğin vermiş olduğu ruhsat... Aslında onun da ilk ruhsatını valilik veriyor ama sonra ÇED'ini Bakanlık veriyor ama uygulamada "ÇED gerekli değildir." ifadesi vardı, bu da kamuoyunda ciddi anlamda kafa karışıklığına neden oluyordu. Orada bir düzenleme yapıyoruz, A tipi sınıflar, B tipi sınıflar diye. A tipi olanlar Bakanlık kanalıyla, B tipi olanlar da valilik kanalıyla ön izinler verildikten sonra yine onunla ilgili ÇED raporu süreci Bakanlık tarafından yapılacak. Böyle bir düzenleme var.

Onun dışında, özellikle, egzoz kontrollerinde uygun olmayan, tekniğine uygun olmayan, çevreye zararlı egzoz gazı çıkaran araçlarla ilgili bir ceza düzenlemesi var bunun içerisinde. Yine, özellikle, ısınma kaynaklı kullandığımız kömür ve benzeri maddelerin hava kirliliğiyle ilgili bir düzenlemesi var bunun içerisinde. Yine, atıkların kaynağında toplanması ve geri dönüşümün sağlanması, Sıfır Atık Projesi'nin desteklenmesiyle ilgili çalışmalar var bunun içerisinde. Müteahhitlikle ilgili genel bir değerlendirme var bu teklifin içerisinde. Yine, bu teklifin içerisinde, özellikle bu sıfır atığı desteklemesini sağlamak amacıyla, yeryüzüne atılan poşetler, pet şişeler –işte, bu konunun uzmanları söylüyor- yüz yıllarca yok olmadığı için, bunun dışarıya atılmaması için, çevreye atılmaması için bunların kaynağında toplanmasıyla ilgili düzenlemeler var, teşvikler var, cezalar var. İşte, bunların bir tanesi -kamuoyuna da basına da intikal etti, ulusal basında da var- artık bundan böyle poşetlerin de marketlerde parayla satılması, tamamıyla caydırmaya yönelik bir uygulama.

Diğer taraftan 3194 sayılı İmar Kanunu'nda birkaç değişikliğimiz var. Bunlardan özellikle yeni yapılan imar planlarında topoğrafik yapısı da arazi eğimi de dikkate alınarak şartlar uygunsa mutlaka imar planlarında bisiklet yollarının yapılması öngörülüyor, mecburiyet getiriliyor; eğer bisiklet yolu yapılamayacak konumdaysa, arazi çok eğimliyse o zaman da bunun yerine yürüyüş yollarının yapılması öneriliyor.

Antalya ilimizle ilgili geçmiş yıllardan gelen, imar uygulamalarından kaynaklanan ciddi teknik bir problem var, bir türlü çözülememiş. Onun çözümünü ilgili bir maddemiz var. Özellikle yine yenilenebilir enerji tesislerinin yapılmasıyla ilgili bir düzenlememiz var. 6306 sayılı Kentsel Dönüşüm Yasası'nda ağırlıklı olarak lisans almış olan büroların kanun ve yönetmeliklere aykırı davranışlarını ve ceza sistemini yeniden düzenleyen bir uygulamamız var.

Yine, Aydın iliyle ilgili ta 1952'lerden bugüne kadar gelen, mera alanlarıyla ilgili bir düzenleme var, mahkeme kararlarıyla ilgili, onunla ilgili bir düzenleme var.

Yine, özellikle kentsel dönüşümün hızlanmasını teşvik etmek için -ki gerçekten bu Kentsel Dönüşüm Yasası önemli- bugün Türkiye'nin nüfusunun neredeyse büyük bir çoğunluğunun olduğu yerler, aynı zamanda sanayinin çoğunluğunun olduğu bölgeler ve ekonominin de çoğunluğunu oluşturduğu bölgeler 1. ve 2. derece deprem bölgesi riski altında bulunmaktadır ve maalesef bu bölgedeki binaların da -1999 Marmara depreminde gördük, sonra Düzce depreminde, Van depreminde de bunları yaşadık- sağlıksız olması nedeniyle bu binaların sağlıklı bir hâle dönüştürülmesi konusunda düzenlemeler var ki bu gerçekten çok önemli. 1999'daki Marmara depremi sonrası bilim adamlarının yapmış olduğu bir araştırma var ve o araştırmada kullanılan ifade şu... 1999 depreminde deprem nedeniyle sadece 1 kişinin öldüğü söyleniyor ama resmî kayıtlarda bu, 17 bine yakın; geriye kalan 16 bin küsur ölümün tamamıyla kontrolsüz, ruhsatsız, sağlıksız ve kaçak yapıların yıkılması nedeniyle gerçekleştiği ifade ediliyor; dolayısıyla, Kentsel Dönüşüm Yasası bu açıdan önemli. Bu binaların

güvenli bir hâle getirilmesiyle ilgili burada teşvikler var, krediyle ilgili teşvikler var, kiralama, kira yardımıyla ilgili teşvikler var ve yeni konut verilmesiyle ilgili düzenlemeler var, teşvikler var bu madde içerisinde. Ağırlıklı olarak, Başkanım, bunlardan oluşuyor.

Bir de, az önce söylediğim gibi, sistem değişikliği nedeniyle birçok maddedeki işte, Bakanlıkların isimleriyle ilgili, bu yeni sisteme göre, düzenlemeler var.

Bir de, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün, bildiğiniz gibi, kadastroya yönelik harita çalışmaları var; bunların bir kısmı yersel yöntemlerle yapılıyor, bir kısmı da havadan çekilen uçaklarla yapılıyor. Uçaklarda çalışan pilotların özlük haklarıyla ilgili, diğer kurumlardaki pilotların özlük haklarıyla aynı seviyeye getirilmesiyle ilgili bir düzenleme var.

Bir de, yine, az önce atladım, kentsel dönüşümün bütçe kaynağını oluşturmayla ilgili ilave kaynak kalemleri bu düzenleme içerisinde yer alıyor.

Ben bu düzenlemenin görüşülüp, Komisyonumuzdan geçip, Meclisimizden de geçtikten sonra ülkemiz için en hayırlı hizmetlerden biri olacağını düşünüyorum.

Sayın Başkanım, ben tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Şeker.

Şimdi de, eğer görüşlerini ifade etmek isterlerse, Bakanlığın çok değerli bakan yardımcılarına söz vermek istiyorum.

Sayın Birpınar, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, değerli hazırun, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; öncelikle, çocuklarımızın geleceği olan çevreyle ilgili bir kanun değişikliği için bizlere vereceğiniz destek için şimdiden teşekkür etmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi, Çevre Kanunu ilk olarak 1983 yılında, daha Çevre Bakanlığı kurulmadan, darbe döneminde çıkartılmış bir kanun. Daha sonrasında, 2006 yılında revize olmuş; İstanbul Tuzla'da zehirli variller bulunmuştu, biliyorsunuz, o dönem sonrasında tekrar revize olmuş ve dünyanın gerçekleriyle beraber de hızla yeni şekil alan ve yönetmelikleri artan bir şekilde devam eden bir kanun. Aslında Avrupa Birliğiyle de 27'nci Chapter dediğimiz, Avrupa Birliğiyle müzakerelerimizi de sürdürdüğümüz ve 60'a yakın yönetmeliği Avrupa Birliğine uyumlaştırdığımız bir süreç var 2004 yılından bu yana. Şu anda Avrupa'yla uyumsuz herhangi bir yönetmeliğimiz hemen hemen kalmadı ama oralarındaki daha iyi uygulamaları ülkemizde de yapmak istiyoruz çünkü geçen hafta OECD Türkiye'nin Çevresel Performansı Raporu'nu hazırladı. Onun müzakerelerini Paris'te yaptık; orada da Türkiye'yle ilgili, çevre noktasında gayet olumlu, iyi işlerin olduğu, özellikle yönetmelik, mevzuat kısmında ve uygulamada... Şimdi, bu süreçte de dünyada özellikle plastik sektöründe inanılmaz gelişmeler var ve sayılarının artmaya başladığını biliyoruz. Sadece Türkiye'de her sene 45 milyar poşet kullanılmakta, kişi başına 450 tane poşet kullanılıyor. Dünyaya baktığımız zaman da, şu anda okyanuslarda bulunan plastik ve poşetlerin miktarı yüzey alanı olarak Avrupa Kıtası'nın yüzey alanını geçmiş durumda. Bunlar bir süre sonra, çok ince oldukları için, dalgaların etkisiyle çok küçük parçalara bölünüyor, mikroplastik hâline dönüşüyor, bunları balıklar yem olarak yiyor, bu balıkları da biz yiyoruz ve besin zinciriyle insana geçmeye başladı; dolayısıyla, dünya bununla ilgili tedbirler almaya çalışıyor. Öncelikle bunları azaltmanın -yasaklayamıyorsunuz çünkü bunu üretenler var, onlar bunlardan ekme yiyorlar ama-yollarına gitmemiz lazım yavaş yavaş. Sizlerin takdirlerine sunulan bu kanunda da mümkün olduğu kadar poşet miktarının Türkiye'de azaltılması gerektiğini... Çünkü insanlarımız, biliyorsunuz, poşeti kullanıyorlar, atıyorlar; çöplüklerimiz poşetle doldu, denizlerimiz poşetle doldu, Karadeniz'deki bütün

dereler poşetten geçilmez hâle geldi. Biliyorsunuz, eskiden annelerimiz, babalarımız filelerle ve pazar çantalarıyla, daha da çevreci bir anlayışla, “sıfır atık” mantığına uygun olarak hareket ediyorlardı ama şu anda acımasızca bunları kullanmaya başlıyoruz. Bunların da kaynağı, biliyorsunuz, fosil yakıtlar; onların türevleri olarak karşımıza çıkıyor. Bunların azaltılmasını istiyoruz.

Aynı şekilde, bu pet şişelerin geri dönüştürülmesi, camın geri dönüştürülmesi manasında bir Sıfır Atık Projesi Türkiye genelinde başlattık ve dünya bu konuda da bizi cidden takdir ediyor. Biz bu konuda da bunların çöpe gitmemesini ve bunların ham madde olarak tekrar kullanılmasını arzu ediyoruz. Yani, biz cam sanayicileriyle görüştüğümüzde de bizi şunu söylüyorlar, diyorlar ki: “Biz, camı üretirken silikayı -yani kumu- yurt dışından alıyoruz, bunu fırınlarda eritiyoruz ve cam hâline getiriyoruz ama bunun için harcadığımız para, enerji olarak 10 birimse bu camı tekrar toplayıp bunları fırında daha kısa sürede eritip tekrar kullandığımız zaman harcadığımız enerji 1 birim, 2 birim.” Dolayısıyla, çok ciddi maliyetlerin olduğunu, onun için toplamanın çok önemli olduğunu, hem çevre adına hem de ekonomi adına çok faydalı olduğunu söylüyorlar. Dolayısıyla, bunun toplanması için depozito sistemini de getirmemiz gerekiyor. Yani, Avrupa’da özellikle, işte, bir şişenin, bir pet şişenin veya cam şişenin 1 lira 25 kuruştan satıldığını, 25 kuruşun depozito olduğunu... Eskiden bizde de vardı bunlar. Yani, bir kolayı veya işte bir Pepsi’yi veya, ne bileyim, bir suyu camdan içen insanlar onun 25 kuruşunu geri alacağını bildiği zaman, onun makinaları da kurulduğunda onu götürüp atıyor ve parasını geri alıyor. Bu sistemi de Türkiye’de önümüzdeki sürelerde hayata geçirmemiz, daha az çöp üretmemiz gerekiyor. Sırf İstanbul’da bugün oluşan çöp miktarı günde 22 bin tonu buldu; yani, bu 22 bin ton çöpün yönetilmesi gerekiyor. Belediyelerin şu anda bütçelerinden çıkan masrafların yüzde 80’i çöpün toplanması, taşınması ve götürülmesi, bertaraf edilmesine gidiyor. Bunları depolasanız bile bir süre sonra buradan metan gazı çıkmaya başlıyor ve atmosfere gidiyor, iklim değişikliğine sebep oluyor; dolayısıyla, hem çevresel yönü hem etik yönü hem de ekonomik yönü noktasında çok ciddi problemler var. Bu noktada, biz sistemi yeni bir sistem olarak dizayn edip sizlerin değerli katkılarıyla bunu kurmak istiyoruz. Gelecek nesillerimize daha sağlıklı, nefes alabilecekleri, daha temiz hava, içip kullanabilecekleri temiz bir su ve verim alabilecekleri temiz bir toprak bırakmak istiyorsak bu konuda hep beraber, şimdiden, değerli desteklerinizle iyi çalışmalar yapmamız gerekiyor.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, teklif hakkında, sivil toplum kuruluşlarımızın çok değerli temsilcilerine burada söz vermek istiyorum. Daha önce Bakanlık tarafından ilgili kuruluşlarla görüşülmüş ama bizlere de Komisyonda görüşlerini ve düşüncelerini ifade etmek isteyen sivil toplum kuruluşları oldu. Buraya katılan, bizlere gelen değerli başkanlara ve üyelere, süreleri beş dakikayı geçmemek üzere, söz vermek istiyorum.

TOBB Türkiye Ambalaj Meclisi Danışmanı ve Esnek Ambalaj Sanayicileri Derneği Genel Sekreteri Hasan Salih Acar, buyurun.

ESNEK AMBALAJ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ HASAN SALİH ACAR – Sayın Başkan, saygıdeğer hazırun; bu, Çevre Kanunu’nda yapılacak değişiklikler çevreyle ilgili mutlaka hepimizin de arzu ettiği değişiklikleri destekleyecektir. Bunun yanı sıra, bazı hususlar var ki bunları göz ardı etmemiz mümkün değil çünkü bu tür faaliyetlerde sanayicimiz, özellikle ambalaj sanayicimiz çok önemli bir rol üstlenmiştir; bu rol, ürünün hareketini sağlamaktır. Ambalaj olmadan da ürün çöpe gitmekte ve dolayısıyla çok daha büyük bir zarar, kayıp ortaya çıkmaktadır.

Buradaki şeylerde de ilave şey, geri kazanım payı tahsili gibi çok yeni olan bir konu gündeme geliyor. Bu geldiği zaman, bir: Tüketici açısından maliyeti yükseltecek ve esas önemli olan, bu tür maliyetler geldiğinde sanayici bunu kendi maliyetlerine yansıttığında tüketicinin fiyatlarını

artırdığı gibi özellikle... Ben esnek ambalaj sanayicilerini de biliyorum, yüzde 50'ye yakınına ihraç ediyoruz ve artı veren bir sektördür. Bu sektörün bu artıları küçük küçük, 1 sentlik artış bile maliyete olumsuz olarak yansımakta ve bizim uluslararası pazarda rekabet gücümüze de olumsuz etkilerde bulunmaktadır. Birtakım örnekler var ama bu yasa taslağının içeriğini ben mesela dün akşam öğrendim. Keşke sektörlerle daha geniş bir müzakere imkânı olup da görüşler toplandıktan sonra bu aşamalara gelebilseydi. Bu olumsuz etkilerin de dikkate alınmasından hareketle de genel olarak görüşümüz şudur: Geri kazanım katılım payının ek madde 11 madde 6'da belirtilen bunun ve buradaki geri kazanım katkı payı tutarlarıyla ilgili listenin taslaktan çıkartılmasının uygun olacağı görüşümü arz ederim efendim.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, TÜSİAD adına Kamu Politikaları ilişkileri Yöneticisine burada söz vermek istiyorum. Sayın Ümit Barış Urhan.

Buyurun Ümit Bey.

TÜSİAD KAMU POLİTİKALARI VE İLİŞKİLERİ YÖNETİCİSİ ÜMİT BARIŞ URHAN – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, sayın bakan yardımcılarım; hepinizi kurumum ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

TÜSİAD olarak biz de tekliften haberdar olur olmaz ilgili çalışma gruplarımız konuyla ilgili hazırlıklarını neredeyse tamamladılar, yazılı olarak da gün içerisinde görüşümüzü aktaracağız. Ama ben, kanun teklifinin geneli hakkındaki TÜSİAD izlenim ve görüşlerini kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum.

Malumunuz, efendim, bu teklifte, özellikle bizim ilgilendiğimiz 1'inci, 9'uncu ve 10'uncu maddede öngörülen çalışmaların sanayicilerin üzerinde önemli bir yük, beklenmeyen bir yük getireceğine inanıyoruz. Biz Bakanlıkla da yakın olarak çevre konularında çalışmalarımızı sürdürüyoruz ve her konuda da bu çalışmalara katkı vermekten büyük bir mutluluk duyuyoruz hem de teknik düzeyde de aynı anlamda. Ancak, burada özellikle 1'inci maddedeki geri kazanım katkı paylarının katılım payındaki süreçlerin nasıl işleyeceği ve bunların daha sonradan Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek olması bizde sektör açısından bir belirsizlik unsuru ortaya koyuyor. Keza, özellikle 10'uncu maddedeki süreçte piyasadaki temel sıkıntılardan şöyle olacağını değerlendiriyoruz: Bu süreçleri işletilebilmek için artan bir sistem maliyeti, yüksek bir yatırım ihtiyacı, işletim güçlükleri, veri ve finansal akış yönetimi ihtiyacı ve iletişim ve kurum içi iletişim ve raporlamayla ilgili ciddi beklenmeyen yükler olacağını öngörüyoruz. Bu süreçte, bu geçiş sürecinin bizler açısından da yani sanayiciler açısından da verimli bir şekilde değerlendirilebilmesi için ikincil düzenlemelerle yapılacak olan ama kanun metninde bizim de açık olarak hangi düzenleme yapılacağını idrak edemediğimiz alanları yazılı olarak da aktaracağımız görüşler çerçevesinde tekrar değerlendirilmesi arzusundayız, bu yönde bir görüşümüz var. Görüşlerimiz kabaca böyle.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Yazılı görüşlerinizi de alabiliriz.

TÜSİAD KAMU POLİTİKALARI VE İLİŞKİLERİ YÖNETİCİSİ ÜMİT BARIŞ URHAN – Tabii, birazdan geliyor, onu da aktaracağım efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, ÇEVKO Vakfı Ankara temsilcisi Murat Bey.

Murat Bey, buyurun.

ÇEVKO VAKFI ANKARA TEMSİLCİSİ MURAT KÖRÜK – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli hazırım; öncelikle çok teşekkür ederiz bizlere de söz hakkı tanıdığınız için.

Çok fazla aynı şeyleri söylememek için, bir önceki, hem TÜSİAD'ın hem de Hasan Bey'in düşüncelerine katılıyoruz. Yani bu, üreticiden tüketiciye giden ağır bir yük olma ihtimali yüksek, bunu belirtmek istedik.

Bunun dışında, şu anda bazı alt mevzuatlarımız var, taze mevzuatlarımız ve taslaklarımız var, atık yönetimiyle ilgili. Bunların da daha tam sonuçlarını görmeden Çevre Kanunu'ndaki yol haritasını birlikte çalışmayı, biraz daha alt komisyonlarda ya da yazılı görüşlerimizle çalışılmasının daha doğru olacağını düşünüyoruz. Çünkü birçok özellikle hem sanayici hem atık yönetiminde tecrübeli kurumlar var, bu kurumların geçmişe dönük önemli tecrübeleri var. Bunları aktarabilmesi için bir miktar daha bunun çalışılması gerektiğini düşünüyoruz. Çok hızlı bir şekilde geldi, kısaca bir sayfa bir özet hazırlayabildik. İzinizle bu yazılı düşüncelerimizi... Burada hatta birkaç örnek verdik yani tüketiciye yansıma olasılığı olan rakamları da buraya yazılı olarak yazdık. Bunları verip şu anda vaktinizi almak istemiyorum ama burada önemli bir yük getirmesi muhtemel. Bunun çok hızlı olmasının bize verdiği bir farklı durum da çevre, evet, haklısınız, hızlıca karar vermeliyiz, kaybedecek çok da vakit yok, özellikle atık konusu, her gün topraklara gömdüğümüz atıklarımız var. Bunları toparlayabilmek için tecrübelerimizle beraber çalışmayı uygun görüyoruz ve atık yönetiminin de optimum seviyede olması gerçekten çok önemli, bu sefer de bir çeşit enflasyon yaratma olasılığı var yani çevre konusunda.

Çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Evet, bizler de çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi de Tüketici Çevre ve Eğitim Vakfı Başkanı Özcan Pektaş Bey.

Buyurun Özcan Bey.

TÜKETİCİ ÇEVRE VE EĞİTİM VAKFI BAŞKANI ÖZCAN PEKTAŞ – Sayın Başkanım, değerli komisyon üyeleri, sayın bakan yardımcılarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, ben eski bir bürokratım, Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü yaptım.

Biraz önce STK'lar olarak görüş bildirenler de üstüne basa basa zikretti, ben de defaatle, tekraren, tüketici adına on yıl bu işe gönül vermiş, mevzuatları hazırlamış, uygulamaları takip etmiş birisi olarak, bu dönüp dolaşıp piyasaya sürülen dediğimiz üreticilere, ithalatçılara değil, sizlerin, bizlerin cebine nüfus edecek bir fiyat artışına sebep olacaktır. Birinci keyfietimiz bu. Bununla ilgili tabii ki bir taraftan ürünleri alırken, bunlara bir bedel ödüyoruz, bu ambalajın bedelini de tüketici olarak bizler ödüyoruz; kirletiyoruz, bir taraftan da belediyemize çevre temizlik vergisi veriyoruz, kirlettiğimizi kısmen de olsa... Netice itibarıyla, Çevre Kanunu'nun ana prensibi "kirleten öder" prensibinden de hareketle şu ana kadar mevzuatımızın, Bakanlığımızın düzenlemelerine göre de bu firma bunu piyasaya sunduğu zaman 4 tane Türkiye'de yetkilendirilmiş kuruluş var Başkanım. ÇEVKO vardır, akabinde piyasayı regüle etsin diye TÜKÇEV kurulmuştur Bakanlığımızın teşvikleriyle, daha sonra da PAKÇEV ve AGED diye 2 yetkili kuruluş daha oldu, 4 tane yetkilendirilmiş kuruluş var.

Teklifin 3'üncü maddesinde, kanunumuzun bu noktada, 11'inci maddesinde ifadesini bulan, piyasaya ürün sunmuş olan bu işletmelerin bir araya gelerek birlik oluşturur mecburiyeti vardı, teklifte "oluşturalabilirler" şeklinde. Kurumsal bir yapı, kurumsal bir muhatap ortadan kaldırılıp çok fazla, belki onlarca, yüzlerce, binlerce muhatapla Bakanlığımızın da karşı karşıya kalma riski var. Bir denetim

konusuysa 4 tane yetkilendirilmiş kuruluşları her gün her saat, yedi gün yirmi dört saat denetleme imkânı var. Bu mecburiyeti de ortadan kaldırıp da muhatap sayısı çok fazla kişi, kurumlara açılım yapıldığı zaman, bu denetim noktasında da bu tür sıkıntıları bertaraf edecek şeyi peşinde getirecektir.

Bir diğer burada getirilmiş olan “Mali Konularda Geri Kazanım Katılım Payı” başlığı altında, daha piyasaya arzı esnasında bir fon oluşturulması, bütçeye aktarılması. Bir: Bu bütçeye aktarıldığı zaman bu işlere hasretecek bir fasla aktarılacak mı? Bu yok teklifte. Çevreyle ilgili bir konuyla, belediyelerimize kaynak aktarılacaksa, Çevre Bakanlığımızın bütçesine bu işlere münhasır bir fasla aktarılmasına yönelik bir işaretin teklifte yer almasında fayda mülhaza ediyorum, kaldırılma durumu olmasa bile.

Poşet ücretiyle ilgili de Bakanlığımızın başkanlığında, STK’lar olarak bizlerle Ambalaj Atık Komisyonu bir iki toplantı yapıldı. Orada öngörülen bedel 11-12 kuruş civarında veya 15 kuruş civarında dolanıyordu. Bu da tabii ki biz vakıf olarak da RTÜK’ten de yeni karar da çıkarttık, kamu spotumuz, inşallah, Bakanımızın da desteğiyle televizyonlarda dönmeye başlayacaktır, plastik poşetlerin azaltılmasıyla ilgili. Ama bu ücretin de imkân var ise biraz daha, başlangıç noktasında biraz daha aşağıya, 15 kuruş gibi bir seviyeye indirilmesinde fayda var.

Son olarak da Sayın Başkanım, burada getirilen bu geri kazanım katılım payını daha kaynakta, işte bütçeye aktarıldığı zaman, artık piyasaya sürenlerin yetkilendirilmiş kuruluşlar eliyle bunların toplatılıp geri dönüşüme gönderilmesi keyfiyeti ortadan kaldırılacak mıdır? Öyle bir müphem durum var.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, şimdi, Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu Genel Sekreteri İlknur Hanım.

Evet, buyurun.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU GENEL SEKRETERİ İLKNUR MENLİK YÜKSELİR – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben tüm görüşlere ek olarak iki çok önemli bulduğumuz noktayı sektörümüz adına sizlerin dikkatine sunmak istiyorum.

Bir tanesi, mevcut taslakta... Hani hemen belirteyim, çevrenin korunması adına atılacak adımları tabii ki takdirle karşılıyoruz, tabii ki destekliyoruz çünkü bu çevre hepimize lazım.

Ve fakat, depozitolu sistemin nasıl olacağı, altyapının nasıl kurulacağıyla ilgili taslakta ciddi bir belirsizlik söz konusu. Ben önemli ölçüde ambalaj atıklarını yani kayıtlı üretimi temsil eden bir sivil toplum kuruluşu yöneticisi olarak, zaten sistemin içinde ambalaj atığını, sadece ambalaj değil, tüm atıklarını tüm yasal mevzuata uygun bir biçimde doğaya tekrar kazandıran bir sektörü temsil ediyorum. Bu hâliyle taslak, hâlihazırda kayıtlı olan üreticinin üzerine hem mükerrer maliyetler getirmekte hem de uygulamada ciddi belirsizlikleri de en azından şu an gördüğümüz kadarıyla barındırmakta. Kaygımız daha çok bunun yönetmeliklerle çözülemeyeceği, kanunda çözülmesi gerektiği yönünde.

Örneğin litre, adet, kilogram şeklinde baktığımızda, lütfen gözünüzün önüne bir market getirin, oradan daha iyi anlayacaksınız, çok farklı birimlerde satılan, satışa sunulan, piyasaya arz edilen ürünlerden bahsediyoruz. Dolayısıyla, bunlar arasında da yine hangi kriterlere göre fiyat belirlendiği ya da belirleneceğine dair bir belirsizlik olduğunu görüyoruz. Bunu da bizim ayrıca bir kaygı ya da en azından kanun nezdinde düzeltilmesini talep ettiğimiz bir unsur olarak sizlerin bilgisine arz etmek isterim.

Teşekkür ederim beni dinlediğiniz için.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Şimdi, Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği Genel Sekreteri Ahmet Atıcı B ey.

Buyurun Ahmet Bey.

BİTKİSEL YAĞ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ AHMET ATICI – Sayın Başkanım, sayın vekillerim, Komisyon üyelerimiz, sayın Bakanlığımızın değerli temsilcileri; ben daha önceki konuşmacıların tekrarlarını yapmamak açısından genel hususa girmiyorum, sadece bizim sektörümüzle ilgili bir hususu dile getirmek istiyorum.

Bize ait 10'uncu maddede gerek ithalatçı gerek üretici gerekse her ikisinin birden üretimde payı olması sebebiyle bunların geri dönüşüm payının ödenmesi konusunda bir karanlık nokta var, oraya bir “slash” konulmuş, “slash”la birlikte hem ithalatçının ödemesi konulmuş hem üreticinin ödemesi konulmuş.

Bizim üretim sistemimizde bir zincir şekli vardır. Zincir şekli, gerek çekirdekten ham yağın elde edilmesi veya yurt dışından getirilen ham yağ veya çekirdeğin getirilerek üretime başlanması daha sonra rafinasyoncuya bu yağın aktarılması, rafinasyonda yapılacak işlemlerle şışelenecek üretimin marketlere intikali... Burada bir sefer ödenen bir katılım payı diğer zincirin ikinci halkasında nasıl bir pozisyon alınacak? İlk halkasında nasıl bir pozisyon alınacak? Buradaki ve/veya anlamındaki “slash” durumu iyice karmaşılaştırıyor. Bu sebeple, bu maddenin, özellikle 10'uncu maddenin yeniden bir değerlendirilmesi ve bizim gibi sivil toplum örgütlerinden görüşlerin alınarak... Biz buna, tamamen elle tutulur şekilde, madde bazında veya fıkra bazında birtakım hususların eklenmesinden yanayız.

Ayrıca, burada şunu da arz etmek isterim: Sanayi atık yağıyla bitkisel atık yağ, örnek veriyorum, aynı değerde değerlendirilmiş, hâlbuki bitkisel atık yağ biyodizel de kullanılabilen ve geri dönüşümü mümkün olan bir madde ancak sanayi atık yağı böyle bir vafsa sahip değil. Dolayısıyla, buradaki değerlendirmeler de yeniden bir göz önüne alınarak yeniden gözden geçirilirse çok faydalı olur.

Hepinize saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi de Ambalajlı Süt ve Süt Ürünleri Sanayicileri Derneği Genel Sekreteri Burhan Sakkaoglu.

Buyurun Burhan Bey.

AMBALAJLI SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ BURHAN SAKKAOĞLU – Değerli Komisyonumuza bizlere söz verdiği için çok teşekkür ediyorum.

Tekrara düşmemek açısından ben diğer STK temsilcilerinin görüşlerine katıldığımı belirtmek isterim.

Bizim ana ürünümüz süt. Bu süt dediğimiz ürünün temeli kırsal kalkınmaya kadar giden bir ürün ve bugün bizim sektör olarak mücadele ettiğimiz en büyük konulardan bir tanesi de sokak sütü. Toplum sağlığı açısından oldukça önem verdiğimiz ambalajlı süt ve süt ürünlerine gelecek bir maliyetin süt tüketiminin önünü keseceğini düşünüyoruz bizler. Bu nedenle çevreyi korumak hepimizin önceliği, bizler de katılıyoruz ama süt tüketiminin sağlıklı nesillerin beslenmesi açısından, önüne geçecek uygulamaların bu kadar hızlı değil de tekrar gözden geçirilerek maliyetlerimizi artırmayacak şekilde ileriki günlerde sektörün önünü kapamayacak şekilde tekrar gözden geçirilmesini rica ediyoruz biz Komisyonumuzdan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bizler de çok teşekkür ediyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdi de Meşrubatçılar Derneği Genel Sekreteri Nizamettin Şentürk Bey.

Buyurun Sayın Şentürk.

MESRUBATÇILAR DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ NİZAMETTİN ŞENTÜRK – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Meşrubat sektörü adına söz almış bulunuyorum.

Yapmış olduğumuz değerlendirmeyi bir not hâline getirmiştik. Çok fazla zamanınızı almadan -bu not zaten Başkanlığa sunuldu- özetlemeye çalışacağım.

Sektör olarak çevresel, sürdürülebilirlik vizyonuna paralel olarak ambalaj atıklarının etkin bir şekilde yönetimi için gösterilmekte olan hassasiyet ve çalışmaları memnuniyetle karşılamaktayız. Bu çerçevede 13 Kasım 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun teklifiyle ilgili olarak görüşlerimizi aşağıdaki şekilde özetlemek durumundayız.

Ödemede tekrerrür: Kanun teklifiyle geri kazanım katılım payı adı altında piyasaya sürülmüş ürünler için litre, adet ve kilogram başına olmak üzere farklı mali yükümlülükler teklif edilmektedir. Diğer yandan, hâlihazırda Ambalaj Atıkları Kontrolü Yönetmeliği kapsamında piyasaya sürenlere verilmiş olan her ambalaj tipi için tonaj başına belirlenmiş toplama ve geri dönüşüm yükümlülüklerinin karşılığı ciddi tutarlar ödenmektedir. Dolayısıyla, aynı konu için tekrar bir ödeme getirilmesi piyasaya sürenler açısından aynı fiil için mükerrer ödemeye sebep olacaktır.

Gıda enflasyonu: İçecek sektörü 2018 yılı itibarıyla uygulamaya konan özel tüketim vergisiyle zaten ek bir mali yükü karşı karşıyadır. Ülkemizin içinde bulunduğu mevcut ekonomik şartlarda, teklif edilen söz konusu ilave mali yükümlülüğün sektöre çok büyük yük getireceği aşikârdır. Sektör bu yüklerle faaliyetlerinin devamlılığı konusunda önemli risklerle karşılaşacaktır. Bu maliyetin fiyatlara yansımaları kaçınılmaz olup başta gıda fiyatları olmak üzere enflasyonda ciddi olumsuz etkileri olacaktır.

Uygulamadaki belirsizlik: Geri kazanım bedellerinin litre, adet, kilogram başına neye göre ayrıştırılıp hangi kritere göre fiyat belirlendiği belirsizdir. Bu tür bir yaklaşım sektörler arasında ayrımcı uygulamalara neden olacaktır. İlaveten farklı kriterlere göre mali yükler getirmesinin uygulamada karşılıklı sebeplere sebep olacağı da göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu çerçevede önerilerimiz: Çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi için çalışılan etkin toplama ve geri dönüşüm modelinin:

1) Mükerrer mali yükler getirmeyecek,

2) Cari ekonomik şartlarda ilave enflasyona ve maliyete sebep olmayacak,

3) Sade ve tüm sektörlerin adil bir şekilde uygulanabilir bir kapsamda düzenlenebilmesi için sektörlerle iş birliği içerisinde bir çalışma başlatılması hususunu takdirlerinize arz ederiz.

Saygılarımızla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi de Ambalajlı Su Üreticileri Derneği Senem Gürel Hanımefendi...

Buyurun Senem Hanım.

AMBALAJLI SU ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ TEMSİLCİSİ SENEM GÜREL – Sayın Komisyon üyeleri, ben de sizlerin vaktini çok fazla almadan iki konuya değinmek istiyorum.

Biz Ambalajlı Su Üreticileri Derneği olarak aslında denizlerde gördüğümüz pet şişelerin üretildiği ambalajlı suları satmaktayız, derneğimiz olarak da bu faaliyetle iştigal ediyoruz ancak depozito sistemiyle ilgili olarak kanundaki tek bir maddeyle depozito sisteminin geliyor olması, biz de bunda hemfikiriz, biz de çevrenin temizlenmesi konusunda, denizlerin temizlenmesi konusunda hemfikiriz

ancak bu sistemin sektörle birlikte, sektörün içinde olduğu bir çalışma grubunda değerlendirilmesini teklif ediyoruz. Çünkü birlikte tabii, başka ülkelerde nasıl uygulandığına vesaire hepsine bakarak en efektif sistemi birlikte bulmak istiyoruz.

Bunun dışında da geri kazanım katkı payıyla ilgili olarak ambalaj üreticilerine çok büyük bir yük gelecek, özellikle de biz su ambalajı olarak baktığımızda çok büyük masraflar söz konusu. Bununla ilgili olarak da tekrar bir değerlendirme yapılmasını rica ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Verdiğimiz sürele uyduz, çok teşekkürler.

Değerli arkadaşlar, burada bürokrat arkadaşlarımız gerekli notları aldılar.

Ben şimdi, kanun teklifi üzerinde çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımıza, milletvekili arkadaşlarımıza, sırasıyla söz vermek istiyorum söz almak isteyen arkadaşlarımıza.

Buyurun Sayın Bakan.

İnşallah bakan olursunuz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bakan yardımcılarımız, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Bizim Çevre Komisyonu olarak önceki yaptığımız toplantıda bir ilkesel duruş sergiledik. Burada farklı siyasi partilerden arkadaşlarımızla çevreyle ilgili konularda dedik ki: Uzlaşıyla bir yasama faaliyeti yapalım. Bunun temelinde yatan gerekçe de ülkenin çok yakıcı sorunları arasında çevrenin ihmal ediliyor olması. Günlük yaşadığımız sorunlarla çevreyi düşünmüyoruz. Stephen Hawking geçenlerde hayatını kaybetti, İngiliz bilim adamı, diyor ki: “Yüz yıl içinde insanların dünya gezegenini terk etmesi lazım.” Bakan yardımcımız söyledi, plastik poşetlerin okyanuslarda yarattığı kirliliği. Ona mikropplastik tanecikleri de eklemek lazım. Kendisi o konuya da vâkıftır, ben geçen yasama döneminde çokça dile getirdim onu, mikropplastik tanecikler de aynı derecede riskli; o yüz yıkama jellerinde kullandığımız, diş fırçalarının içinde kullanılan mikropplastik tanecikler lavabolardan filtrelerden kolayca geçerek denizlere akıyor ve onu tüketen balıkları da biz yiyerek o besin zincirinde hepimizi etkileyen bir ürün. Dolayısıyla, ekilebilir tarım alanlarının azalması, içilebilir temiz su kaynaklarının giderek azalması, küresel ısınma, bunları yadsıyamayız. Dolayısıyla, Çevre Komisyonu olarak belki Parlamentodaki en önemli komisyonlardan birisiyiz. Biz bu anlayışla bakıyoruz Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri ve grubu olarak. Dolayısıyla, kanun teklifinin birçok hükmünde teklifi getiren arkadaşımızla hemfikiriz yani çok pozitif hükümler var, birtakım eleştirilerimiz de var. Onları maddelere gelince söyleyeceğiz. Yaklaşımımız, iş birliğiyle, uzlaşma içinde Parlamentoda İç Tüzük'te yaptığımız gibi tüm maddelerde uzlaşarak bir fikir birliği içinde, sivil toplum örgütlerinin düşüncelerini de alarak geçmesi. Kaliteli yasamanın başladığı yer yasa teklifinin hazırlanması süreci, orada katılımcılık, ortak akıl önemli, sivil toplum kuruluşlarının fikirleri önemli ama asıl önemli olan bu Komisyon. Komisyon çalışmaları olgunlaştırır. Dolayısıyla, Parlamentoda bir kanun teklifinin tüm gruplarca, tüm milletvekilleriince uyum içinde, oy birliğiyle geçmesi o yasama faaliyetinin ne kadar kaliteli olduğunu da gösterir, bu anlayışla bakmak istiyoruz.

Kanunun maddelerine geçmeden önce iki husus var: Bir, Anayasa'ya aykırılıkla ilgili bir tespitimiz var 15'inci maddede. 15'inci madde diyor ki, bizim şeyimizi söyleyeyim daha doğrusu: Maddeyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak veya yaptırılacak yapıların denetiminin hizmet alım yöntemiyle

danışmanlık firmalarınca yaptırılabilceği düzenlenmekte. Öncelikle Anayasa'nın 128'inci maddesine aykırı bu. Kamu hizmetlerini memurlar ve diğer kamu görevlilerince yerine getirileceği 128'inci maddede düzenlenmiş. Söz konusu değişiklik kamu binalarının veya yapılarının kamu görevlisi olmayan kişilerce denetlenmesini getirerek Anayasa'nın 128'inci maddesine aykırılık teşkil etmektedir Sayın Başkan. Dolayısıyla, kanun teklifine ilişkin Anayasa'ya aykırılık iddiamız vardır. Denetim görevi ve mesuliyeti bir kamu görevidir. Diğer yandan, kamuda bu alanda uzmanlaşmış memurlar bulunmaktadır. Bu mimarlar varken danışman firmayla hizmet alım yoluna gidilerek işlemlerin yapılması da ayrıca tartışılması gereken bir konudur. Dolayısıyla, bu noktada Anayasa Komisyonuna giderek, tali komisyon olarak, Anayasa'ya aykırılığın bu maddeyle ilgili olarak görüşülmesi gerekir.

Bir diğer maddeyle ilgili de –tek tek maddelere geçmeden- 27'nci maddeyle ilgili. 27'nci madde gerçekten çok çok önemli bir madde. Yasa teklifini hazırlayan arkadaşımız da izah etti ama eksik hazırlanmış bir madde. Bununla ilgili bir sigorta yapılması öngörülüyor ancak o tamamlanmayan, evleri yıkılıp insanların evlerini yapmayan müteahhitler yüzünden kentsel dönüşümde çokça mağduriyet var. Bununla ilgili bizim şu an partimizin Genel Sekreteri, önceki dönemde de Meclis Başkan Vekilimiz olan Mehmet Akif Hamzaçebi'nin bir kanun teklifi var. 15 Ekim 2018 tarihli, Esas No: 2/1025, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda şu an. Bu kanun teklifiyle birleştirirsek, sizin yetkinizde, onu buraya getirebilirsiniz, şu an esas Komisyonuz. O 27'nci maddede gerçekten çözüme yönelik daha kapsamlı bir birlikte çalışma yapabiliriz, ben onu da size sunuyorum bu kanun teklifini Sayın Başkan.

Diğer hususlarla ilgili de biz maddelerde tek tek düşüncelerimizi belirteceğiz. Bizim bugün Komisyon üyesi arkadaşlarımızın yanı sıra Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı arkadaşımız da burada, onun da başlangıçta söyleyecekleri olacaktır. Arkadaşlarımızın yanı sıra kendisinin de fikirlerini alırsanız seviniriz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Şimdi, söz almak isteyen arkadaşlarımıza söz vermeye devam edeceğiz.

Buyurun Sayın Gaydalı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ben sözlerime bir serzenişle başlamak istiyorum: Geçen dönem ben Çevre Komisyonu üyesiydim, bu dönem de Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu üyesiyim. Tali komisyon olarak gösteriliyoruz ama bu metin ne yazık ki bize gönderilmedi, keşke bize de gönderilmiş olsaydı, biz de katkılarımızı sunardık. Ben eski Çevre Komisyonu üyesi olarak zaten katıldım buraya ve oturur oturmaz da biraz inceledim şu metni. Benim ilave etmek istediğim, benim çok önemli bulduğum bir hususu size, hepinize arz etmek istiyorum: 20'nci maddeyle ilgili bir sürü şeyler sayılmış, en son geliyor, (4)'üncü fıkrada bu hafriyat konusu, (cc) kısmında "Hafriyat toprağı taşıma faaliyeti kapsamında..." diye devam eden bir şey. Şimdi, ben bunun kategorize edilmesini istiyorum. Bu da nasıl olacak? Hafriyat toprakları kategorizesi bir defa hafriyatta üstte olan 20 santimlik "topsoil" denen nebati toprağın önemini sizlere söyleyeceğim. Bu nebati toprak iki yüz yılda 1 santim oluşan bir toprak ve bu nebati toprak ancak tarıma elverişli veya peyzaj için kullanılan bir topraktır, minimum 20 santim olması gerekir. Şimdi, 20 santimin oluşması kaç bin yıl alıyor, siz düşünün. Böyle değerli bir maddeyi hafriyat sırasında kaybediyoruz ve heba ediyoruz. Bu nerede oluyor? Yol inşaatından tutun da her türlü yapım faaliyetlerinde, bu kazılarda bu toprağı heba ediyoruz. Şimdi, Avrupa ülkelerinde işe başlanır başlanmaz bu toprak, 20 santimlik toprak sıyrılıp bir kenara aktarılıyor, eğer buraya bina yapılacaksa bu toprak peyzaj için kullanıyor veyahut da erozyona uğramış sahalarda bu tarım alanı olarak kullanılıyor. Düşünün, binlerce kilometre yol yapıyoruz veyahut da barajlar, göletler yapıyoruz, bunun için de heba ettiğimiz nebati toprağın miktarını siz düşünün.

Şimdi, bu toprağı ayırıştırırsak ve bunu ileride kullanırsak, bu zaten geçmişten bize emanet olan bir topraktır, gelecek nesil için de bu altın değerindeki toprağı muhafaza etmiş oluruz. Bu kategorizasyon işleminde bu nakliye işinden ben biraz bahsetmek istiyorum. Bir de kontamine olmuş, daha doğrusu kirlenmiş toprağın nakli ve depolanması da ayrı bir husustur, bunun da çok ciddi olarak göz önüne alınması, çevre kirliliğini önleme açısından önemlidir.

Diğer kısmı zaten nehati toprağın en altındaki normal toprakta, onu herhangi bir yerde dolgu malzemesi olarak kullanabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, bizler de çok teşekkür ediyoruz.

Öncelikle yani burada, Komisyonda bu metinde eksiklik olabilir, bundan sonra da düzeltiriz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Lütfedersiniz.

BAŞKAN – Bir art niyet yok, öyle bir düşünce de yok, onu ifade etmek isterim.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Yok, gelmediği için ifade ettim de, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Başkan, değerli katılımcılar; tabii Çevre Komisyonumuz önemli bir misyonla toplanıyor. Muhtemelen bu toplantı kamuoyuna doğrudan açık yapılmış olsaydı, herhâlde burada çok daha güçlü bir zeminde bu tartışmaları yapıyor olurduk ya da halklarımız, bu sorunların doğrudan muhatapları da bu gündemlerle çok daha doğrudan, direkt ilişki kurmuş olurlardı. Tabii, toplantımız maalesef bir sorun tespit ediyor fakat sorunun doğrudan muhatapları ya da doğrudan bundan olumsuz etkilenen ve bu konuda fikirleri olanlardan değil de sektör temsilcilerinden oluşan bir katılım oluşturmuş.

Şimdi, sorunun kaynağı olanlar sorunu çözemezler. Birinci mesele şu: Biz bu sorunlara hangi bakış açısıyla bakıyoruz yani nereden bakıyoruz, hangi dertle bakıyoruz; bir kere bunu açmak lazım. Bu noktada şunları söylemek isterim: Şimdi çevre meselesi bir duyarlılık meselesi değildir, bir hassasiyet meselesi değildir, düpedüz yaşamın, insan, doğa, habitat, işte yaban hayatı, bitkiler, saymadığımız bir dizi faktörü doğrudan ilgilendiren çok komplike bir alan. Dolayısıyla bu konuda tek başına insanın ihtiyaçları üzerinden bakamazsınız bu meseleye. İnsanın ihtiyaçları üzerinden bakamadığımız gibi, daha da kötüsü bir avuç sermayedarın ihtiyacından hiç bakamazsınız. Bir kere bu açıdan, içinde bulunduğumuz özellikle on altı yıllık iktidar pratiğinde çok devasa ekolojik sorunlarla karşı karşıyayız. Bunların başında işte Karadeniz’de HES projeleridir, Karadeniz’de duble yollar projesidir. Örneğin, diyelim ki Cerattepe’deki altın madeni işletmeleridir, Ege Bölgesindeki JES’lerdir, termik santrallerdir, Sinop’ta nükleer santral projesidir ve benzeri yani sayamayacağımız kadar çok sayıda doğa tahribatı, doğa talanı var. Bütün bunlara da aslında bir enerji tarifi yapılarak ihtiyaç olduğu ifade ediliyor. Tabii biz şu soruyu soruyoruz bu açıdan: Kimin ihtiyacı, ne için? Bunu şöyle yani çok uzatamadığımız için kısaca söylemek gerekiyor, örneğin, yapılması planlanan toplam HES’ler, enerji ihtiyacının binde 3 ya da 4’ünü karşılıyor. Oysa enerji iletim hatlarının tamiratından elde edilecek gelirse yüzde 15, 16’sını karşılıyor yani aradaki ters orantıyı görmeyi isterim. Dolayısıyla bir tarif var, bu tarifi kendisi de aslında gerçeklikle alakalı değil. Dolayısıyla sermayeye peşkeş çekilen dereler, sahiller, yaylalar, tarım alanları başta olmak üzere kentin yaşanabilir alanlarına baktığımız zaman buralarda enerjiden ziyade sermayeye, enerji şirketlere peşkeş çekilmesiyle karşı karşıyayız. Tam tarihini hatırlamıyorum ama bir bakanımızın ifade ettiği üzere: “Biz 700 milyonluk bir nüfusun enerji ihtiyacını karşılayacağız.” Şimdi

bu da bir Avrupa nüfusu ediyor aslında. Dolayısıyla bir ülkenin 700 milyonluk bir enerjiyi karşılaması demek herhâlde intiharın ötesi bir şeydir. Bu açıdan ne için tarif ediyoruz, kimin ihtiyacı için tarif ediyoruz, bu açıdan bir problem olduğunu düşünüyoruz.

İkincisi: Burada örneğin, doğrudan buradan rahatsız olmuş, endişeli olan ve bu konuda tepkisini bir biçimde ifade eden ülkenin dört bir tarafında hem demokratik kitle örgütleri var, sendikalar var, çevre örgütleri var; bunların da burada gelip bu sorunları tartışması, doğrudan eleştiriyi ya da önerilerini sunması gerekir. Bu toplantıları biz bu hâle getirebilirsek eğer gerçekten çözüm üretmiş oluruz. Yani diyelim ki şimdi biz plastik atık meselesini tartışırken yani kendileri yanlış anlamasınlar ama meşrubat sanayicilerinden temsilci arkadaşın gelmesiyle bu sorun çözülemiyor. Yani örneğin diyelim ki siz Karadeniz'in dereleri çöplere dönüşen o köylülerini getirmeszeniz buraya bir sonuç alamazsınız. Diyelim ki Aydın bir kanser iline dönmüş durumda, 30 civarında JES projesi var, bu JES projeleri sürüyor. Şimdi orada, o kanser kentine dönmüş Aydın ilinde bununla ilgili mücadele edenleri çağırmasanız buraya buradan bir sonuç çıkartamayız dolayısıyla Parlamento rolünü oynayamaz, bu Komisyon da rolünü oynayamaz ve şuna dönmüşür: Birilerinin ihtiyacı için, yabancı şirketlerin ihtiyaçları için, yerli sermaye şirketlerinin ihtiyaçları için iş yapmış oluruz.

En nihayetinde son dönem bakan, AKP iktidarına en çok eleştirinin geldiği yer bu meselelerdir, çevre meseleleridir. Çünkü çok büyük bir doğa talanı gerçekleşiyor ve bunun üzerinden hepinizin bildiği üzere çok sayıda zengin türemiş durumda, Karadeniz'de Cengiz İnşaat bunlardan bir tanesidir, Limak bunlardan bir tanesidir. Şimdi, biz o köyde doğal şartlar içerisinde sağlıklı yaşayan köylülerimizi mi dikkate alacağız yoksa Cengiz İnşaatın ekonomik ihtiyaçlarını mı dikkate alacağız; bu açıdan bir anlayış tartışmasını buradan yapmak gerektiğini düşünüyoruz.

Şimdilik böyle söyleyeyim, maddelerle ilgili daha sonra tekrar görüşlerimizi ifade ederiz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız, değerli STK temsilcileri; hepinize öncelikle merhaba diyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak yasanın görüşülmesine başladığımız bu süreçte genel olarak bir değerlendirmede bulunarak maddelere ilişkin görüşlerimizi Cumhuriyet Halk Partisi Komisyon üyesi arkadaşlarımızla beraber ifade edeceğimizi ayrıca belirtirim.

Öncelikle Çevre Kanunu...

BAŞKAN – İzniniz olursa sistemde bir arıza varmış, bizden müsaade istiyorlar, izniniz olursa...

Buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim.

Öncelikle doğanın korunacak ya da insanların evrene bir varlık olarak bakışı anlayışından vazgeçip doğanın da bir hakkı olduğu ve bir doğa hakları kavramının da bu yasal düzenleme içerisinde mutlaka tanımlanması gerektiğini öngörüyoruz.

Yine, özellikle Sayın Başkan, sizin de memleketiniz olan Karadeniz Bölgesinde geçtiğimiz hafta dört günlük bir ziyaret programında özellikle Karadeniz'deki atık probleminin ve Karadeniz'in kirliliğine ilişkin gerçekten çok ciddi problemlerin bize aktarıldığı bir süreçte, "Kirlenenden öder." ilkesinin "Kirlenenden temizler ve öder." düzenlemesi hâline getirilmesini de önemsemekteyiz.

Yine, bugüne kadar ÇED konusunda gerçekten mahkemelerde hukuk mücadelesi verilirken 2009/7 no.lu Genelge'nin Anayasa ve yasaların üzerinde, Anayasa ve yasalara aykırı bir şekilde uygulanır hâle gelmesi ve maalesef mahkeme kararlarının da 2009/7 no.lu Genelge nedeniyle işleyemez ve işletilemez hâle gelmesinin karşısında bu kanunda 2009/7 no.lu Genelge'nin aslında ortadan kaldırılması ve doğa haklarının mücadelesinin ve hukuksal zemininin daha da özgür bir mücadele alanına dönüştürülmesi gerekirken bu genelgenin yasal bir zeminde güçlendirilmesine ilişkin düzenlemeler içerdiğini de görmekteyiz.

Yine, su havzalarının korunması konusunda Ramsar Anlaşması imzalanmış ve bu anlaşma da Parlamentodan geçerek Resmî Gazete'de yayınlanmıştır ancak -Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlar-önümüzdeki duran torba kanunda maalesef su havzalarının korunmasına ilişkin bu sözleşmenin içeriğine aykırı düzenlemelerin de hayata geçirilecek olduğunu da burada ifade etmek istiyorum.

Maddelere geçildikten sonra da ayrı ayrı çekincelerimizi Komisyon üyesi arkadaşlarımızla beraber ifade edeceğiz. Ancak ifade ettiğim gibi, çevre korunacak ya da insanların emrindeki bir varlık değil, doğanın da bir hakkı olduğunu ve doğa hakları tanımının da mutlaka bu düzenleme içerisine yerleşmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bizler de çok teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekili arkadaşlarımız, Komisyon üyelerimiz, başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, bakan yardımcılarım, değerli sivil toplum örgütleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Aslında bu Komisyona baktığımızda, ilk önce başta bunu söyleyeyim, sayın bakan yardımcılarım varken, burada kanun değişiklikleri var, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görevinde olması gerekenin sadece Çevre Komisyonuna getirilmesi, buraya getirilmesi bu sefer sakıncalıdır. Bunu ayırmamız gerektiği inancımı taşıyorum Sayın Başkanım, onu başta söyleyeyim.

Çevrede demin Sayın Genel Başkan Yardımcımızın dediği gibi, arkadaşlar, aslında çevreyi gözü doymamış insanlar tarafından katledildiğini görüyoruz. Demin bir vekilim daha söyledi, ben Aydın Milletvekiliyim, bugün Aydın'ın yüz ölçümünün yüzde 85'i jeotermal santrallere açıldı. 35 tane şu an santral var, 2 bin tane kuyu açıldı ve şu an Aydın'da kanser oranı yüzde 150 arttı. Hani diyorsunuz ya: "Aydın'ın dağlarından, ovalarından bal akıyor." diye. Şimdi, üzülerek söylüyorum, dağlarımızdan zehir akıyor, ovalarımızdan zehir akıyor. İlk önce, siz Hükümet olarak, bunun önlemini almanız gerekiyor. Çevre Kanunu diyorsunuz, adam günde 10 milyon dolar yatırım yapıyorsa üç senede amorti ediyor ve siz kanuna göre 2 bin lira, 3 bin lira ceza kestiğiniz zaman komik bir cezalara denk geliyor, çok da umurunda değil yani. Şu an Aydın'da bir şehir katlediliyor, hiç kimsenin sesi çıkmıyor, 1 milyon 200 bin nüfuslu bir şehir şu an katlediliyor.

Yine, dünyanın bana göre en verimli dağı dediğimiz Murat Dağı'nda, hem Ege Denizi'ne Menderes Çayı akıyor hem Karadeniz'e hem Marmara'ya akan tek Murat Dağı'nda dahi şu an ÇED raporu olmadan orada altın araması yapılıyor ve göreceksiniz ki on-on beş sene sonra bütün o bölgede yaşayan yani yaklaşık 8-9 milyon nüfusun yaşadığı bölgelerde hepimiz zehirlenip öleceğiz. Bunları Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak gündeme getirip doğru yasaları yapmak lazım. Düşünün, bir kum ocağı açılıyorsunuz, ÇED raporu istiyorsunuz; jeotermal elektrik santrali açılıyorsunuz, ÇED raporu istemiyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, Sevgili Başkanım, sevgili bakan yardımcılarım; bizim Aydın'da İkizdere Barajını Devlet Su İşleri yani Veysel Eroğlu yaptı. Ne için yaptı? Germencik, İncirliova, Efeler ilçesine içme suyu vermek için. 2014'te büyükşehir kurulduktan sonra Devlet Su İşleri Büyükşehir devretti yani sattı. Barajın o bütün kenarındaki 20 bin hektar alan Büyükşehir geçmesi gerekirken il özel idarede kaldı valilik orayı ihaleye çıkardı, şartnameye ne koydular biliyor musunuz arkadaşlar? Aslında orası özel idarede dururken sadece Aydın'ın ısıtma işi, Germencik, Efeler, o bölgenin evlerini ısıtma işi ve kullanmak için bırakmışlardı. Aydın Valiliği, Büyükşehir Belediyesi almasın diye özel ihale şartnamesini hazırladılar, dediler ki: "Büyükşehir Belediyesi, şirketleri ve belediyeler ihaleye giremez." diye madde koydular İstanbullu bir firmaya 10 milyon dolara devrettiler ve şu an "İkizdere Barajı" dediğimiz, 3 tane ilçenin içme suyunu sağlayan bölgenin bütün etrafında, 500 metre yakınında şu an kuyu çakılıyor arkadaşlar. Peki, Sayın Bakan Yardımcım size soruyorum: Yaklaşık 300 bin nüfus yaşıyor o bölgede, İncirliova, Germencik ve Efeler ilçesinde. O suya akan zehirle o insanlar zehirlenecek ve bunun önlemini almak için herhangi bir kuruluştan bir tepki yok. Valiliğe söylüyoruz, "Beni ilgilendirmiyor." diyor, kaçıyor. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne söylüyoruz, "Benim gücüm yetmez." diyor. Kaymakama söylüyoruz, "Gücüm yetmez." diyor. Peki bu sorunu kim çözecek Sayın Bakanım, kim? Aydın halkı mı çözecek? Yetmiş sekiz gündür o köy kadınları orada çadır kurmuş, yirmi dört saat nöbet bekliyorlar. Hani köylü bu memleketin efendisiydi? Bugün sizin yediğiniz domates, yediğiniz incir, yediğiniz zeytin, zeytinyağı o Aydın'ın dağlarından geliyor. Merak etmeyin, siz yiyebilirsiniz ama on sene sonra sizin çocuklarınız yiyemeyecek. Bunun önlemini lütfen alın. Tekrar ediyorum, yetmiş sekiz gündür o kadınlar orada bekliyor. Ülkemizi kendi ellerimizle yok ediyoruz. Bu sorunu bir an önce çözmemiz gerekiyor. Defalarca "Bir araştırma komisyonu kurulsun." dedik, ona bile itiraz ettiniz. Bu araştırma komisyonu kurulduğunda AKP'nin milletvekili başkan olacak, merak etmeyin.

BAŞKAN – AK PARTİ'nin.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – AK PARTİ'nin, pardon.

AKP'nin milletvekilleri olacak. Yani bir gelelim, inceleyelim.

BAŞKAN – Düzeltiyoruz, AK PARTİ'nin, "AKP" diye bir şey yok.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Keşke ak olsaydı da biz de "ak" deseydik. Biz istiyoruz bunu zaten.

Bu vesileyle Sayın Bakanım, lütfen, bu konunun üzerine el atın. El atmadığınız takdirde Aydın beş sene sonra çöleşecek. Zaten Menderes'ten yani Dinar'dan akıp – eski Bakanımız Veysel Eroğlu burada değil herhâlde, kendi memleketinden- Uşak, Denizli'den Menderes'e kadar, Söke'den Dalyan'a kadar, Ege Denizi'ne dökülen bölümdeki... Uşak'a gittiğimiz zaman bütün kanallardaki arıtmalar çalışmıyor Sayın Bakanım. Neden? Enerji yüksek, çalıştırmıyorlar, olduğu gibi o zehir akıyor ve o zehir olduğu gibi geliyor Denizli, Aydın'dan, düşünün, Türkiye'nin en büyük 2'nci ovasından, oradan geçerek... Şu an o Menderes'in çayının yakınında oturan köylülerin yüzde 80'i kanser arkadaşlar ya! Yani biz kendimiz çevreyi katlediyoruz. O yüzden bu konulara muhakkak değinmemiz lazım.

Bu vesileyle söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bizler de çok teşekkür ediyoruz.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Başkanım, ben de bir iki bir şey söylemek isterim.

BAŞKAN – Buyurun.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan Yardımcım ve değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepinize merhaba diyorum.

Özellikle Çevre Komisyonunun önemini de arz ederek, hakikaten, geleceğimiz olan çocuklarımıza hatta doğmamış torunlarımıza bile hesap verebileceğimiz maddeleri bu toplantılarda da geçiriyoruz. Ben bunun başta ülkemize, milletimize güzellikler getirmesini diliyorum.

Sevgili Başkanım, birkaç tane önerim olacak, ilgili maddelere gelindiğinde veya daha sonraki günlerde de netice itibarıyla bunlarla ilgili sizler de düşüncelerinizi paylaşırsanız ve aynı zamanda kanun maddelerine ilave olarak da koyabilirsek sevineceğim.

Partiküller diyoruz, özellikle partiküller PM10 yanında PM2,5 verilerinin ölçülmesi ve verilerin toplanmasıyla ilgili bunların mutlaka konulması gerekiyor, sanırım Dünya Sağlık Örgütü de bunu istiyor.

Yine, ÇED yanında bazı konut projeleri için “sosyal etki değerlendirmesi” maden ve enerji tesisleri için de “sağlık etki değerlendirmesi” gibi kavramların da literatüre sokulması gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, egzoz gazı muayenelerinden belediyelere pay verilmesi. Özellikle de şehirler etkilendiği için, Belediye Gelirleri Kanunu’na da ek yapılarak bunun hem belediyelere bir katkı hem o işlerde de kullanılması için iyi olabileceğini düşünüyorum. Bunun gibi birçok maddeyi burada sınırlandırdık ama toplantının da sağlıklı geçmesi açısından ve kanun maddelerine de bir an önce geçmemiz için ben size bunu yazılı olarak vereceğim Sayın Başkanım.

Sözlerimi de bu şekilde toparlayarak hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu, bizler de çok teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

MAHİR POLAT (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tartışmaya açılmadan biraz alelacele gelmiş gibi duruyor. Karşımıza gelen sivil toplum kuruluşları ya da sivil baskı kuruluşlarının hepsi sanayici kökenliydi. Hâlbuki bu ülkenin kamu yararına çalışan çevre gönüllüsü dernekleri, sivil toplum kuruluşları da vardı. Gönül isterdi ki onların temsilcileri de burada olsunlar, hep beraber tartışalım. Burada çevre mühendisleri de olsun, çevre mühendisleri oda temsilcileri de konuşsunlar, fikirlerini beyan etsinler. İmarla ilgili değişiklikler var. Mimarlar Odasından da bir görüş alınması gerektiğini düşünüyorum. İlerleyen maddeler üzerinde de konuşacağım. Bu konularda bir dahaki süreçlerde dikkatli olursak sevinirim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Buyurun Sayın Vekilim.

METİN ERGUN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Daha önceki toplantılarımızda ifade etmiştik, biz İYİ PARTİ olarak çevreyle alakalı çevre hakkı, çevre duyarlılığı, ne diyorsak adına, ne gelirse gelsin olumlu anlamda katkı sunacağımızı ifade etmiştik. Bu gelen kanunun ruhunu da benimsemiş durumdayız, onu da ifade edelim fakat maddelerle ilgili ciddi endişelerimiz söz konusu. Yalnız, dinliyorum, hem milletvekili arkadaşlarımızı dinledik hem de sivil toplumun temsilcilerini dinledik, çok aceleye gelmiş gibi bir durum söz konusu. Açıkçası birçok bakanlığı ilgilendiren, birçok kanunu ilgilendiren bir yasayla karşı karşıyayız. Yeterince inceleyebildik mi? Yeterince inceleyemedik. Hassas olmamız, acele etmemiz doğru ama doğru yapmamız da gerekiyor. Onun için bununla ilgili biraz daha zaman tanınması gerekiyor. Çevreyle alakalı arkadaşlarımızın söylediği her şeye katılıyoruz, herkes zaten ortak. Çevrenin partisi olmaz, siyasi görüşü olmaz, çevre

ortak bir paydamız ki bazı ilim adamları insanı nitelendirirken bizi de çevrenin bir varlığı olarak değerlendirirler, Gumilev mesela bunlardan biridir, bununla ilgili bir hipotez öne sürmüştür yani ağaç neyse, hayvan neyse insan da odur. Dolayısıyla hepimizin bu dünya, öyle bakmak lazım.

Maddelerle ilgili çekincelerimizi, birkaç maddeyle ilgili özellikle çekincelerimiz var, onları zamanı gelince söyleyeceğiz ama ruhunu benimsiyoruz. Ama sivil toplumu özellikle dinleyince çok aceleye geldiği kanaatindeyim. Belki bir alt komisyonun daha doğru olacağı kanaatindeyim açıkçası. Bütün arkadaşlarımız illeriyle ilgili endişelerini dile getirdiler. Hepinizin tatil merkezi Muğla'dır. Sizleri misafir etmekten çok memnun oluyoruz Muğlalılar olarak ama bilin ki Muğla bitiyor, Muğla'nın denizleri bitiyor yani çok ciddi bir kirlenme söz konusu. Buna biz sebep oluyoruz yani çevre kendi kendini yok etmiyor. Aydın'la ilgili söylenen şeyler, aynı şekilde, doğru. Biz yok ediyoruz bunu. Gelin, bunları hep beraber ortakça, hiçbir siyasi ayırım gözetmeksizin hepimizin ortak katkısıyla yapalım diyorum.

Teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Bizler de çok teşekkür ediyoruz.

Elbette ki bütün sivil toplum kuruluşlarıyla beraber görüşmek lazım ama şunu ifade etmek isterim: Ana temsilcilerle beraber görüşüldü. Bizler de buraya gelen, bize bugün bu toplantı olduğu süre içerisinde müracaat eden arkadaşlarımıza, bu Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında sizin huzurunuzda da söz verdik. Elbette onlar bizler için çok önemlidir, onlar kanaat önderleridir ama eksiklik olabilir mi? Olabilir. Buna her zaman daha fazla dikkat edeceğimizi buradan tekrar ifade etmek isterim.

Görüşlerinizden dolayı da teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli bürokratlar, ben de bir başka sorunlu ilden geliyorum, çevresi oldukça kötü, Ergene Nehri'nin kirliliğiyle anılan -eskiden Ergene Nehri'nde balık tutulduğu, yüzme yapıldığı ve herkesin yüzmeyi bildiği ama şimdi elinizi soktuğunuzda elinizin yara olduğu, elinizi yüzünüze sürdüğünüzde yüzünüzün yaralandığı- bir il Edirne ve Edirne'nin yine Uzunköprü ilçesinin Kavacık köyünün tarım arazisi üzerine, maalesef, karma organize sanayi bölgesi yapılmak isteniyor ve bu son anda köylülerin bir saat kala farkına vardığı bir şekilde itiraz ediliyor ve geçtiğimiz pazartesi yani bundan üç gün önce bir bilgilendirme toplantısı yapılıyor. Burada 725 dekarlık bir tarım arazisi var, bu tarım arazisini ben bizzat biliyorum çünkü köylüler bu hazine arazisi üzerinde hayvan otlatıyorlar, burası bir mera. Baktığımızda yapılan planlarda birinci sınıf tarım arazisi olarak geçiyor ama nedense, sanki arazi mi kalmadı Türkiye'de, yola yakın olmasından dolayı muhtemelen buraya âdeta çöktüyorlar ve karma organize sanayi bölgesi kuruluyor ve Edirne Bilim, Teknoloji İl Müdürlüğü'nün ve Uzunköprü Ticaret Sanayi Odasının ortaklaşa hazırladığı bir raporda burası "Tarıma elverişsizdir." olarak yazıyor. Yani araziye görseniz "Bunu nasıl verdiler?" dersiniz, hayvanları görseniz mera üzerinde otuyorlar, "Bu nasıl olabilir?" dersiniz yani rapora gerek yok. Bu rapor usulsüzdür, burada bir yanlış var. Buranın adı çevreye de duyarlı değil, karma organize sanayi bölgesi ama tekstil işletmelerinin olacağı söyleniyor. Raporun hiçbir yerinde "Çevreye duyarlıdır." da yazmıyor yani "Bu sanayi temiz bir şekilde atıklarını atacaktır." demiyor.

Yine, çevre raporunda burası tarım alanı olarak geçiyor, birinci öncelikli kullanılması gereken arazi olarak geçiyor, çok büyük bir çelişki. Yani aslında burada evrakta da bir sahtecilik söz konusu. Bu vasıflara sahip olan bir araziye organize sanayi bölgesi kurulamaz.

Dediğim gibi, köyü de ben çok iyi biliyorum, yol üzerinde, Edirne'den çıktığınızda Uzunköprü Keşan üzerinde sol tarafa. Burası şu anda, dediğim gibi, köylülerce mera olarak kullanılıyor ve çok garip, aslında çok güzel bir şey, hemen yanında bir sulama barajı var, gölet var, hayvanlar orada su içiyorlar. Yani şöyle düşünüyor herhâlde sanayici: "Atıkları da bu gölete atarım, oh ne güzel bedavaya enerjiyi de kullandık, atıkları da attık." Ama, köylüler gerçekten zor durumdalar ve karşı çıkıyorlar. Ben de buna bir tepki olarak yeni hazırlanmakta olan çevre yasası içerisinde bu konuda bir bilgilendireyim dedim.

Bunun yanında, aynı zamanda, hazırladığımız bu kanun teklifiyle ilgili 10'uncu maddede de bir konuşma yapmak isterim. Burada da geri kazanım katılım payları üzerine yani çok yüksek katılım payları var. Şimdi, hem Hükümetiniz enflasyonla mücadele etmeye çalışıyor, "Gıda enflasyonu var." deniyor. İşte, bakın, maliyetleri siz kendiliğinden artırıyorsunuz yani aşağı yukarı 50 kuruşluk bir atım bedeli var. Yağ sektöründen örnek verelim. Yağ sektöründe aslında çevreye bir atım söz konusu değil. Bu alınıp toplanıp belli merkezlerde akaryakıtta katılabilir yani bir geri dönüşüm söz konusu. Hiçbir şekilde bunda bir sıkıntı yok. Dolayısıyla bunun dikkate alınması gerek. Bunlar tamamen tüketiciye yansıtacak ve sonra "Fiyatlar niye artıyor?" diyorsunuz, enflasyon niye artıyor diyorsunuz. Bunu çok dikkatli bir şekilde dikkate almak lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bizler de teşekkür ediyoruz.

Başka söz almak isteyen yok.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli Komisyon üyeleri; teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MURAT BAKAN (İzmir) – Anayasa'ya aykırılık iddiamız vardı, önce onu görüşmemiz lazım Sayın Başkan usul bakımından. Anayasa'ya aykırılığın görüşülmesi lazım.

BAŞKAN – İlgili maddede görüşürüz.

MURAT BAKAN (İzmir) - Hayır, önce Anayasa'ya aykırılığın görüşülmesi gerekiyor Komisyon yönetmeliği çerçevesinde.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) - Onu çıkardığımız zaman Anayasa'ya aykırılık gitmiyor mu?

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır. Maddelere geçeceğiz ya, maddelere geçmeden Anayasa'ya aykırılık iddiasını görüşmemiz lazım.

YASAMA UZMANI MUSTAFA BİÇER - Şöyle Sayın Milletvekilim oradaki konu: Teklifin tamamıyla ilgili bir Anayasa'ya aykırılık söz konusu olduğunda o görüşülür.

BAŞKAN – Sadece bir madde üzerinde var.

YASAMA UZMANI MUSTAFA BİÇER - Ama siz bir madde üzerinde söylediniz. O madde gelince görüşmeye başlamadan sizin Anayasa'ya aykırılığımızı orada görüşeceğiz.

MURAT BAKAN (İzmir) - Peki.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, tekrar ediyorum, teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlandı.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Şimdi teklifin 1'inci maddesinde görüşmelere başlıyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**ÇEVRE KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesi için uyulması zorunlu standartlar ile vergi, harç, katılma payı, yenilenebilir enerji kaynaklarının ve temiz teknolojilerin teşviki, geri kazanım katılım payı, plastik poşet ve plastik ambalaj kullanımının azaltılması, depozito uygulaması, emisyon ücreti, kirletme bedeli ve kirliliğin önlenmesine yönelik teminat alınması ve karbon ticareti gibi piyasaya dayalı mekanizmalar ile ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılır. Bu hususlara ilişkin idari ve teknik usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.”

BAŞKAN – Teklifin 1’inci maddesi üzerinde söz almak isteyen değerli üyelerimiz var mı? Yok.

Söz almak isteyen olmadığına göre teklifin 1’inci maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, teklifin 2’nci maddesini okutuyorum:

MADDE 2-2872 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 10- Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, A Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya B Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlamakla yükümlüdürler.

A Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya B Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.”

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde söz almak isteyen milletvekilimiz var mı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yürürlükte olan ÇED Yönetmeliği uyarınca belli değerler altında kalan projelere hazırlanan proje tanıtım dosyası üzerinden “ÇED Gerekli Değildir.” kararı verilmektedir ve ÇED raporu hazırlanmamaktadır. ÇED’in gerekli olduğu durumlarda da değerlendirmenin yapılması ve ÇED raporunun hazırlanması sonucunda “ÇED olumlu” ya da “ÇED olumsuz” kararı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilmektedir. İlgili değişiklik talebi, içerik ve yöntemlerde hiçbir değişiklik yapılmaksızın “ÇED Gerekli Değildir.” kararının ismini “A Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” olarak değiştirmektedir. Gerekçe bölümünde faaliyet sahiplerinin çevresel açıdan hiçbir sorumluluklarının olmadığı yanlışlığının kamuoyunda yaratıldığı belirtilmiştir. Ancak faaliyet sahibinin diğer kanunlar çerçevesinde sorumlulukları olmakla beraber ilgili süreçte çevresel etki değerlendirilmesi yapılmamaktadır. Bu karar sadece proje tanıtım dosyası üzerinden verilmektedir. Dolayısıyla değerlendirme yapılmadan, ÇED raporu hazırlanmadan verilecek kararın “A Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” olarak adlandırılması, etki değerlendirilmesinin tamamlanıp akabinde olumlu kararı verildiği yönünde bir yanlış algı ortaya çıkaracaktır. Kanun değişikliği talebinin gerekçe bölümünde aynı zamanda faaliyet sahiplerinin verdikleri taahhütlere uymakta daha dikkatli ve duyarlı olmalarını sağlamak için bu değişikliğin yapılmasının önerildiği belirtilmiş ancak “ÇED Gerekli Değildir.” kararının adının değiştirilmesiyle bu amacın sağlanması arasında bir bağlantı yoktur.

Değerli arkadaşlar, biz geçen toplantıda bununla ilgili bir şey anlattık yaşadığımız. İzmir’de Menemen’in Alaniçi ve Göktepe köylerinde proje miktarı düşürülerek, “ÇED Gerekli Değildir.” raporu alınarak dava süreci sürerken iki yüz yıllık, yüz elli yıllık çam ağaçlarının bulunduğu ormanın katledildiğini yaşadık, hepimizin içi sızladı. Daha sonra yürütmeyi durdurma kararı alındı ama yürütmeyi durdurma kararı alınmaya kadar yüz yıllık, yüz elli yıllık binlerce çam kesildi değerli arkadaşlar. Dolayısıyla burada “Yatırımcı açısından kamuoyunun tepkisini çekmesin.” derken aslında sanki bir çevre etki değerlendirilmesi yapılmış gibi... Elbette sorumlulukları var ama bu mevcut durum o sorumluluklarını yerine getirmelerine engel değil. Yani bu kamuoyu tepkisine karşı alınmış bir karar gibi duruyor. Sayın Bakan Yardımcısının yaklaşımına da uymuyor bu tavır. Dolayısıyla biz diyoruz ki: Bu şekliyle kalsın. Yani şöyle de denebilir orada, yönetmeliğe atıfla da bir şey yapılabilir ama kanun tekniği açısından yönetmeliğe atıf yapmak doğru değil. Dolayısıyla o yüzden mevcut şekliyle kalması... Eğer bunu bir pozitif düzenlemeye dönüştürmeyecek bir başka ara formül bulamazsak bu ve eskisi gibi kalsın. Çünkü bu şekliyle çevre etki değerlendirilmesi yapılmış izlenimi veriyor.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlardan bu konu hakkında...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan Yardımcım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, çok kıymetli Komisyon üyelerimiz; Sayın Bakan’a teşekkür ediyorum öncelikle.

Ben İstanbul’da on sene il müdürlüğü yapmış birisi olarak hem Çevre ve Orman İl Müdürlüğü hem Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü yapmış, uygulamanın içinden gelen birisi olarak bu konuda aslında şöyle bir durum var: İlde hazırlanan raporların adı proje tanıtım dosyası ve bu dosyanın sonucunda verilen belgenin adı da “ÇED Gerekli Değildir Belgesi” ve bunu biz şu anda B Sınıfı diye adlandırıyoruz. Bakanlıkça yapılan çalışmalarda ÇED raporu incelemesi ve ÇED olumlu kararı veriliyor. Bu nasıl oluyor? ÇED Yönetmeliği’nin içerisinde iki tane ek var: Bir tanesi ek-1 listesi, ek-2 listesi. Büyük projelerin olduğu, işte bir termik santralin veya buna benzer büyük projelerin olduğu yerler, daha fazlaca kurum görüşü gerektiren yerler için Ankara’da bu çalışma yapılıyor ve süreç alıyor, elektronik ortamda yürüyor, toplantılar oluyor. Ama ilde de Sayın Vekilim aslında bundan çok farklı bir şey olmuyor. İlde de aynı şekilde o proje tanıtım dosyası il müdürlüğüne sunuluyor, il müdürlüğü orayla ilgili bütün her yere soruyor. Çok küçük bir proje de olabiliyor bu. Mesela -diyelim ki- bir sanayi tesisinin içerisindeki küçük bir dökümhaneyle ilgili bir kapasite artışıyla ilgili bir proje de olabiliyor. Bunun için ilgili taraflara görüşe açılıyor, o görüşlerden gelen sonuçlar yine orada bir komisyon tarafından değerlendirilip “ÇED Gerekli Değildir” diye bir... Ama bu “ÇED Gerekli Değildir” ifadesi, zamanında yazılan ifade kamuoyu tarafından veya birçok sivil toplum örgütü veya bu konuyu bilmeyen insanlar tarafından bazen şöyle anlaşılıyor: “Ya, burada ÇED yapılmamıştır.” şeklinde anlaşılıyor. Aslında aynı işlemin minyatürü ilde yapılmaktadır ve gayet de ciddi yapılmaktadır. Yani o işlemi Ankara yapsın, “Ankara ÇED olumludur raporu versin.” dediğiniz zaman -yani ben İstanbul’dan biliyorum, İstanbul’dan yılda en az 3 bin tane proje tanıtım dosyası geliyor- bunları Ankara’ya ÇED Genel Müdürlüğüne taşıdığımız zaman burada özellikle bu faaliyetlerin sonuçlandırılmasında inanılmaz sıkıntılar yaşanabilir. İlde olması yani yerele bu yetkilerin verilmesi önemli çünkü bizim yereldeki mühendislerimizin ve oradaki uzmanlarımızın bölgeyi tanımasını, etrafındaki sanayiye tanımasını açısından da daha sağlıklı kararlar verilebiliyor. Aynı şekilde, İstanbul’daki bir iş için burada ÇED yapılırken de İstanbul İl Müdürlüğünden mutlaka arkadaşlarımız o komisyonlara katılıyor ama şunu

yaşyoruz: Burada Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden komisyona adam çağırırken ilde Devlet Su İşlerinin bölge müdürlüğündeki arkadaşı çağırıp veya onların görüşleriyle hareket ediyoruz. Dolayısıyla aslında ikisinin arasında hemen hemen hiçbir fark yok dosya incelemesi açısından. Ben il müdürü olarak, binlerce “ÇED Gerekli Değildir” belgesini imzalayan birisi olarak söylüyorum. Dolayısıyla bu, tamamen algıyı da düzeltmek amacıyla yapılmış bir şeydir ama “Projelere bakılmıyor, orada bu işin üstü örtülüyor.” gibi olması hakikaten bizim orada cansiparane çalışan arkadaşlarımıza haksızlık olur. Ben de onlardan bir tanesiydim. Cidden çok ciddi inceleniyor bunlar ve sonuçlandırılıyor. Yani bu Ankara’da yapılsa da bundan hiçbir farkı olmayacaktır.

Teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, bir ilave yapabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan Yardımcıma açıklamasından dolayı.

Sayın Bakan Yardımcım biz yaşıyoruz yani yaşadığımızdan bahisle söylüyoruz. Bu “ÇED Gerekli Değildir” olan yerlerde ne yaşadığımızı anlatıyorum ben size somut. Bakın, İtalya’nın Toskana’sından daha güzel bir köyümüz var, Gökçealan köyü İzmir’in Selçuk ilçesinde. Her seferinde aynı şeyi yaşıyoruz. Üzüm bağlarıyla, yetiştirdiği sebzelerle inanılmaz verimli, dünyada olmayan bir arazi.

Yine Torbalı’nın ortasında, tarım arazilerinin ortasında taş kalker ocakları. En son, az önce söyledim. Menemen’e gelin, biz sizi misafir edelim, bir görün, içiniz nasıl sızlayacak. Yani o rapor sizin dediğiniz gibi hazırlanmış olsa biz o ağaç kıyımını yaşamazdık ve Sayın Vali de “Durdurdum. Siz yürütmeyi durdurma kararını bir an önce alın, ben şu an ağaç kesimini durdurdum.” dedi. Vali de şahit oldu bizim yaşadığımız şeye. Dolayısıyla sizin dediğiniz gibi değil. Ya o algı, “ÇED Gerekli Değildir” bir dosya üzerinden olduğunda oradaki teknik personelin bakış açısı biraz daha farklı oluyor bu işe çünkü bizim yaşadığımız bir gerçeklik var ve bu tamamen oradaki kamuoyu tepkisini azaltmaya yönelik olarak görülüyor. Çevre problemi olmayan bir yerde, bir maden araması ya da başka bir şey olduğunda istihdam yaratacak, ülke ekonomisine katkı yaratacak ve çevresel de bir problemi yoksa vatandaş niye itiraz etsin? Ama biz yaşıyoruz. Sadece kentleşme ve sanayileşme sonunda bu ülkede 4 milyon hektar tarım arazisi yok oldu. Biz şu an hâlâ bununla mücadele ediyoruz. Dolayısıyla sizin başta söylediğiniz bakış açısının somut olaya yansıtıldığını biz maalesef göremiyoruz. Burada bizim hassasiyetimizi dikkate alın.

Bakın, biz başta koyduk tavrımızı, dedik ki: 1’inci maddeyle ilgili hepimiz elimizi kaldırdık. Ama burada bizim bakış açımız doğrudur. Eğer bir ara formül bulabilirsek bulalım. Hani şöyle de diyebiliriz: “ÇED Yönetmeliği Ek-1 listesindeki faaliyetler ve B sınıfı ÇED olumlu, olumsuz kararı, ÇED Yönetmeliği Ek -2 listesindeki faaliyetler” ama bu kanun tekniği açısından uygun değil, bir ara formül bulalım. Sizin teklifiniz sanki dört başı mamur bir işlem yapılmış etkisi uyandırıyor ama biz somut olayda bunu yaşamıyoruz maalesef.

BAŞKAN – Ben, şimdi, bu 2’nci madde üzerinde verilen önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Göker

Vecdi Gündoğdu

Murat Bakan

Burdur

Kırklareli

İzmir

Mahir Polat

Aydın Özer

İzmir

Antalya

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekeç:

Söz konusu maddede faaliyetlerinden dolayı çevre sorunlarına neden olabilecek kurum ve kuruluşlara A ve B sınıfı Çevresel Etki Değerlendirme Raporu hazırlama zorunluluğu getirilmektedir. Tanımları dahi yapılmayan ve açıklamaya muhtaç sınıflandırmaların uygulamada herhangi bir değişikliğe yol açmayacağı öngörüldüğünden mevzuatın uygulamadaki hâliyle kalması uygundur.

BAŞKAN – Bu önerge üzerinde lehte konuşmalar oldu. Başka söz almak isteyen var mı?

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Aleyhte...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aydın.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, sayın bakan yardımcılarım; hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Bu, gerçekten ülkemizin ihtiyaç duyduğu çok önemli maddeleri içeren bir teklif. Bu teklifin üzerinde mutabık kalmamız hâlinde geleceğe yönelik, çevre konusunda hassasiyetlerimiz çok daha artarak devam edecek.

Biraz önce Sayın Bakan Yardımcım anlattı, on yıl İstanbul’da... Ben on yedi yıl Çevre ve Orman Müdürlüğü yaptım, bu konuyu çok iyi bilen kardeşlerinizden biriyim; on yıl Sakarya’da, yedi yıl da Bursa’da.

Şimdi, burada “ÇED gerekli değildir.” ifadesini bizim vatandaşımız yanlış değerlendiriyor, esas sorun orada. Bu ifadeyi düzeltmek adına ildeki bütün yükü eğer biz Ankara’ya taşıyacak olursak Ankara’yı da tıkarız ve... Potansiyel olarak hepimizin belki görüşü şu: “Ne kadar yerele yetki verilirse o kadar daha iyi bir şekilde neticeler alınabilir.” Bunda mutabık kalmamız lazım. Her şeyin Ankara’dan çözülmesine doğrusu ben şahsen bir kardeşiniz olarak karşıyım. Yerelde çözülebilenler çözülsün, yerelde çözülemeyecek, kapasite olarak çok yüksek, gerçekten çok daha farklı bir şekilde bir araştırma gerektiren konular Ankara tarafından yapılsın ama her konuyu siz eğer Ankara’ya taşırsanız biz Ankara’yı da tıkarız ve müteşebbislerimizin de, belki de çevrenin de tahribatını çok daha farklı bir şekilde meydana getiririz. Sebebini izah edeceğim.

Sakarya’dayım. Adam müracaat ediyor, müteşebbis. Biz üç ayda, dört ayda, beş ayda, altı ayda, hatta bir seneye kadar zaman sürecinde ÇED raporunu veya “ÇED Gerekli Değildir” raporunu veremiyorduk. O sıkıntılarla ne oluyordu? “Kaçak yapılaşma” dediğimiz, “kaçak kum alımı” dediğimiz, “kaçak inşaat” dediğimiz hadiseler devreye giriyordu. Devletin denetim mekanizmalarının çok yeterli olmayacağı bazı iller var, bunlardan biri de Bursa’dır, İstanbul’dur, Sakarya’dır, buralarda gerçekten sanayi çok fazla. Bu yüzden, çok kısa sürede netice verebilirsek biz bunları önlemeye matuf bir hareket yapmış oluruz. Onun için ben, Murat Bey, affınıza sığınarak, oradaki...

MURAT BAKAN (İzmir) – Ama bizim önergeyle ilgili konuşmadınız. “Bakanlık versin.” demiyoruz biz Sayın Vekilim.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Hayır, ben şunun için: “ÇED Gerekli Değil”i vilayet versin...

MURAT BAKAN (İzmir) – Mevcut mevzuat hükmünde isminin değişmesine gerek yok diyoruz, yine süreç süratleniyorsa süratlenisin.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Ama bir şey arz edeyim, bak, Sayın Bakan, şöyle bir şey var: Yani, “ÇED gerekli değildir.” ifadesi vatandaşın nezdinde çok farklı algılanıyor. Biz o ifadeyi düzeltelim diyoruz.

MURAT BAKAN (İzmir) – İyi oluyor, duyarlılığı artırıyor.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Yok.

MURAT BAKAN (İzmir) – Çevre duyarlılığımı artırıyor işte.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Hayır.

MURAT BAKAN (İzmir) – Biz de bunu istemiyor muyuz? Çevre Komisyonuyuz yani.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Adam diyor ki: “‘ÇED Gerekli Değildir’ O zaman buraya, çevreciler bu şeye -tabiri caizse- müsaade ediyor.” Hâlbuki öyle değil. Orada zaten irdeleniyor, zaten inceleniyor, Ankara’da yapılan her şey ilde de yapılıyor. Yalnız oradaki o ismin doğru olmadığını doğrusu ben de bir Komisyon üyesi veya bir kardeşiniz olarak söylüyorum; on yedi yıl da bu hizmetin içinde olan bir kardeşiniz olarak söylüyorum. Onun için, kanun teklifinin doğru olduğuna inanıyorum.

MAHİR POLAT (İzmir) – Yani, işlem değil ismi vicdanınızı sızlatıyor, doğru mu?

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Nasıl?

MAHİR POLAT (İzmir) – İşlem değil işlemin ismi sizi rahatsız ediyor, değil mi?

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Hayır zaten “ÇED gerekli değildir.” ismi... Ama zaten buradaki mana o, buradaki ifade bu, başka bir şey yok burada. İçerikte değişiklik yok.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şimdi, siz ifade ediyorsunuz ki bu isim değişikliği...

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım. Söz almak isteyen arkadaşlarıma yine söz veririm.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – İçerikte bir değişiklik yok. Zaten Murat Bakan kardeşimiz de aynı şeyleri ifade ediyor, “Eski hâliyle kalsın.” diyor ama bu ifadenin değişmesi hâlinde belki kamuoyu çok daha iyi bir şekilde, bu konuyu daha rahat bir şekilde kabullenecektir.

Teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Uygulamasında sıkıntılar var Sayın Vekilim, onu Sayın Bakan Yardımcıma söyledim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, öncelikle, bu isim değişikliğinin bu bahsettiğiniz çevre duyarlılığının daha artırılmasının, çevrenin korunmasının ve doğa hakları ihlallerinin önüne geçilebilmesinin bir gerekçesi olduğunu düşünmüyorum çünkü “ÇED gerekli değildir.” şeklinde verilen düzenlemeyle aslında yerelde o duyarlılığa sahip vatandaşlarımızın bu amaçla doğa hakları ihlallerine ilişkin duyarlılığı daha yüksek seviyede... Aslında biraz da hani toplumun bu anlamdaki duyarlılığını kırmayı hedefliyorsunuz gibi geliyor. Bahsettiğiniz olaylar önemli; yerelde gerçekten daha hızlı karar alınabilmeli, daha çok çevre ihlallerinin önüne geçilecek bir mücadele anlayışı geliştirilebilmeli ancak bir isim değişikliğiyle bunun gerçekleştirilemeyeceğini burada bulunan herkes çok açık yüreklilikle ifade edebilmelidir.

Öncelikle, isim değişikliğiyle şunları çözebilecek miyiz: Örneğin Sivas Divriği Bakırtepe’de 4 kez “ÇED Gerekli Değildir” alındı, arkasından mahkeme kararı ve mahkemenin oy birliğiyle “ÇED Gerekli Değildir” kararı iptal edildi ama her defasında yeniden o karar alınarak mahkeme kararları hükümsüz hâle getirildi. Eğer A sınıfı, B sınıfı olarak ayırırsak bunun önüne geçebileceğimizi miyiz?

Az önce sayın milletvekilimiz ve Komisyon sözcümüz Murat Bakan Menemen'den bahsetti. Karagöl'e hep birlikte gittik, İzmir'in akciğeri olan Karagöl'de iki yüz yıllık ağaçlar, maalesef, "ÇED Gerekli Değildir" kararı üzerine, mahkemeden yürütmeyi durdurma kararı alınıncaya kadar talan edildi. Gerçekten içimiz, vicdanımız sızladı; orada binlerce ağaç katledildi, iki yüz yıl sonra yeniden yerine gelebilecek ağaçlar katledildi.

Ben şimdi size soruyorum: A sınıfı ya da B sınıfı diyerek "Toplumun yanlış algılamasını önleyebileceğiz." gerekçesi bunların önüne geçebilecek mi? Çevre hakkı ihlallerinin, doğa hakkı ihlallerinin önüne bu şekilde isim değişikliğiyle geçilebilecek mi? Hayır. Eğer bunların önüne geçmek istiyorsak ismini değiştirmek değil, içeriğini daha da hızlı karar alınabilecek bir mekanizmaya... Ve başka düzenlemelere de muhtaç bir çevre kanunu var önümüzde, bunları yapalım. İsim değişikliğinin bu sorunların çözümüne hiçbir katkı sağlamayacağı konusunda sanıyorum bu salondaki herkesin de hemfikir olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Kısaca bir şey arz edeyim Sayın Başkanım, çok kısa.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aydın.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Şimdi, bakın, spesifik bir olay anlatacağım. Çevre değerleri için devlet... "Gerekli değildir." diye vermiş olduğumuz bir karar mahkemeye gitti. Mahkeme başkanı şu anda yine çok yetkili bir makamda. Bu "Çevre gerekli değildir."i olumsuz algılıyor ve faaliyeti durdurdu. Faaliyetin de çevreye hiçbir zararı yok. Vatandaş geldi, "Efendim, sizin bu ifadeden sonra mahkemeye verildik..." Sivil toplum örgütleri... Ve durduruldu. Ben mahkeme başkanına gittim, dedim ki: "Sayın Başkanım, 'Çevre gerekli değildir.' kararı olumlu bir karardır." "Hayır efendim, sen öyle söyleyemezsin. Benim burada vermiş olduğum bir karara sen itiraz edemezsin." dedi. "Sayın Başkanım, ben itiraz etmiyorum, devletin koymuş olduğu bu ifadenin manasını size anlatmaya çalışıyorum." dedim. Emin olun, ben anlatamadım ve o faaliyet durduruldu. Yani, bizim, burada içerikten ziyade, çok özür diliyorum, biz bu mahkemelerimizde, vatandaş nezdinde sivil toplum örgütlerimizin yanlış anlaşılmasını belki önleyebilecek bir yol... Yoksa içerik olarak bir sorun yok yani o konuda çok rahat olmamız lazım. Zaten Murat Bey de bahsetti, siz de bahsettiniz fakat bu isim değişikliğine bana göre ihtiyaç vardır. Hakikaten içimde kalan bir ukdeydi, onu söyleyeyim ve buraya gelince de doğrusu çok sevindim çünkü vatandaş... Siz benim on yedi yıllık o çalışmış olduğum süre kadar şey olamazsınız yani vatandaşla veya bu konuyla haşır neşir olamazsınız. Onu da ben gördüm.

BAŞKAN – Evet, Sayın Aydın, teşekkür ediyoruz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ben söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şimdi, öncelikle, ben yirmi yedi yıllık avukatım aynı zamanda. Mahkemeler "ÇED gerekli değildir." ifadesi üzerine bir iptal kararı vermez. Mahkemeler iptal kararını vermek için olay mahallinde bir keşif yapar, olay mahalline çevresel etki değerlendirmeye ilişkin incelemelerini yapar ve eğer su havzalarına yakınlığı, doğa ihlallerine olan sorun, isim... Yani, buradaki tüm ihlalleri yerinde keşfen tespit eder ve gerçekten yasalara aykırı bir düzenleme ve yasalara aykırı bir faaliyet yürütülecek ise mahkeme iptal kararını bu nedenle verir. O yüzden, mahkemelerin iptal kararlarının gerekçesi "ÇED gerekli değildir." olumsuz kelimesi değildir; "ÇED gerekli değildir."in içeriğindeki maalesef hukuk dışı ve doğal yaşam alanlarının zarar göreceği bir düzenleme olduğu

içindir. Tekrar ifade ediyorum: Hiçbir mahkeme “ÇED gerekli değildir.” olumsuz önermesinden dolayı yanlış anlamaya mahal vermez. Devletin bağımsız mahkemeleri yanlış anlamalarla değil, yerinde yapacağı tespit ve elindeki delillerle göre karar verir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, bizler de teşekkür ediyoruz sayın milletvekillerimiz.

Buyurun Sayın Birpınar.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, çok kıymetli Komisyon üyelerimiz; sayın vekillerimizin, tabii, hassasiyetlerini anlıyoruz ama şunu söylemek istiyorum: Yani, bu sadece bir isim değişikliğidir, doğrudur. Bunun, yanlış anlaşılması gidermek için yapılması gerekiyor. Hem ilde hem Bakanlıkta yapılan yani Bakanlığımızın İl Müdürlüğünde ve Bakanlığımızın merkezinde yapılan işler aynıdır ama sayın vekillerimizin hassasiyetini de anlıyoruz ve şunu yapabiliriz: Yani, bizim bir ÇED Yönetmeliği’imiz var, bu ÇED Yönetmeliği şu anda duruyor. Yani, ÇED Yönetmeliği’nin ekinde “Şu projeler Ankara’da sonuçlandırılır, şu projeler illerde sonuçlandırılır.” diyor. Böyle, bölgelerden hassas şeyler varsa... Biz bu yönetmeliği zaten zaman içerisinde yeniliyoruz yani ihtiyaç duyuyor, bir tanesini yukarı taşıyoruz ve hep iyi yönde yapıyoruz, şunun için iyi yönde yapıyoruz: Çünkü Avrupa Birliğiyle aramızda müzakereler var, yani kötüye giden bir şey yaptığımız zaman çok eleştiri alıyorsunuz, biz de yapmak istemiyoruz Çevre Bakanlığı olarak, o duyarlılıktayız zaten. Onun için, ben diyorum ki: Mümkünse o şeyler varsa bu listelerin... Bazı şeyler var, mesela illerde, diyelim ki, taş ocaklarıyla ilgili sıkıntı var, onu biz merkezde görülen... Yani, ÇED olumlu raporu alacak hâle çekelim, o taraflara gönderelim, yani yönetmelik sırasında sizlerin fikirlerini alıp onlara göre hareket edelim. Ki biz o dönemde çevre mühendislerinin fikirlerini alıyoruz, Çevre Mühendisleri Odasınınkini yapıyoruz. “Bu ismi böyle değiştirin, öyle değiştirmeyin.”; bu, hakikaten çok şey değil ama algı açısından da dünyada da yani Avrupa Birliği... “ÇED gerekli değildir.”le sanki oraya ÇED yapılmamış gibi algılanıyor, bu kötü bir şey. Hakikaten orada da ÇED’le ilgili ciddi, ufak tesisler için bu araştırmalar yapılıyor. Müsaade ederseniz bu böyle kalsın ama yönetmelik üzerinde çalışırken hassas olan konuları biz Ankara’da görülecek hâle getirelim. O konuda sizlerle beraber ve Çevre Mühendisleri Odasıyla veya sivil toplum örgütleriyle hassasiyetlerle o yönetmeliği değiştiren o şekilde çalışalım istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, burada “ÇED gerekli değildir.” ifadesi kullandığımız o olayda bir ÇED raporu hazırlanıyor. Kim hazırlıyor? Valilikte hazırlanıyor. Şimdi, hazırlanan bir ÇED raporunun olduğu konuyla ilgili “ÇED gerekli değildir.” demek şuna benzer: “Bu Komisyonunda kanun görüşmesi yapılmıyor.” anlamına gelir. Kanun görüşmesi yapmıyor muyuz? Yapıyoruz ama...

MURAT BAKAN (İzmir) – ÇED raporu değil Sayın Vekilim o.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Hayır, kanun görüşmesi son olarak Genel Kurulda onaylanıyor ama biz burada alt yapısını oluşturuyoruz, dolayısıyla bir kanun çalışması burada yapılıyor. Orada da “ÇED gerekli değildir.” denilen ifadenin altında bir ÇED raporu var, hazırlanmış.

MURAT BAKAN (İzmir) – ÇED raporu yok.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Var.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Hayır, olmaz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sunum dosyası, tanıtım dosyası var.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Tanıtım dosyası vardır sadece.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Valilik tarafından...

MURAT BAKAN (İzmir) – Tanıtım dosyası var.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Evet, olmaz, sadece tanıtım dosyası vardır.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Valilik tarafından hazırlanan bir ÇED raporu...

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam, ÇED değil.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Var.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Hayır, yok öyle bir şey.

MAHİR POLAT (İzmir) – Proje üzerinden işlem yapılıyor.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Evet. Bir proje tanıtım dosyası hazırlanır, “ÇED gerekli değildir.” denirse rapor alınmaz ve bu nedenle zaten mahkemeler iptal kararı verir.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - Ön izinlerde oluyor ama faaliyete geçeceği zaman bir ÇED raporu hazırlanıyor.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Faaliyete geçtikten sonra zaten iş bitiyor.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Hayır canım alacak, ÇED raporu çıkmadan faaliyete geçemiyor ki.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye...

Sayın Vekilim, sözünüz bitti mi?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Tamam, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Aydın, buyurun.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Şimdi, efendim, tanıtım dosyası “Zaten ÇED gerekli değildir.”i bize söylenen bir dosya, öyle mi? Bir dosya hazırlanmış, bizim önümüze gelmiş, biz o dosyaya bakıyoruz. O dosyanın içinde eğer “ÇED gerekli değildir.” kararını veriyorsak, orada, tamamen, o işletmeyle ilgili her şey orada var. “ÇED gereklidir.” dediğimiz zaman, o zaman bu kapasite olarak daha yüksektir, Ankara’ya gitmesinde yarar var veyahut da hassasiyetimiz var, bu hassasiyetimiz Ankara’da da bir daha görüşülsün. Şimdiki olayda aynı şeyleri söylüyoruz ama a, b sınıfı ayırmak suretiyle o “ÇED gerekli değildir.”i doğru bir noktaya, doğru bir yere oturtalım; dert, dava bu. Emin olun bunun altında hiçbir şey aramaya gerek yok.

Ben karşılıklı konuşmamak adına sayın vekilimiz avukatlık... Ben hukukçu değilim, ben hukuku da on yedi yılda bu nedenle öğrendim diyeyim. Fakat buradaki tek gaye, oradaki yanlış anlaşılmanın düzeltilmesi, başka hiçbir şey yok. Eğer bunun üzerinde bu kadar tartışsak, gerçekten, diğer önemli maddeler üzerinde çok daha belki konuşmamız gerekecek. Yani bilmiyorum bu konuları takdirlerinize bırakıyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Vekilim.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Şunu söylemeye çalışıyorum: Şimdi, arkadaşlar, zannediyorum şeyde değil sıkıntı, bu a sınıfı ve b sınıfı ÇED raporlarının içeriği konusunda sıkıntı var. Yani “ÇED raporu gerekli değildir.” diye ruhsat verilen işletmelerin sonuç itibarıyla açtığı felaketlerle ilgili sıkıntılar var. Yani buna kimsenin bir itirazı yok, buna itiraz edecek bir durum yok. Yani Hasan Ali, Ali Hasan hesabı

bu işte. Şimdi sonuçlar iyi değil demek ki. Yani “ÇED raporu gerekli değildir.” denilen işletmelerin sonuçları nereye gidiyor, ona bakmak lazım. Yani fiilî söylüyor, aslında bakan yardımcısı söylüyor, diyor ki: “Bunun içeriğine bakmak lazım.” Şimdi, bunda da fazla takılmamız lazım ama öbür konuya da bir bakmak lazım sonuçları itibarıyla arkadaşlar.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Vekilim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şimdi, burada, evet, yani bir yazım hatasından kaynaklı açığa çıkan bir problem diye tarif edilemez bu. Dolayısıyla, arkadaşların sunduğu biçime biz de katlıyoruz. Fakat, esas tehlikeyi şurada görüyoruz: Şimdi, tabii ki bu tartışmaların, kararların Ankara’da mı, yerelde mi verilip verilmemesi meselesi, evet tartışılabilir fakat işin esasını değiştirmiyor. Hâlihazırda, Ankara’da kararın veriliyor olması, istismarları gidermiyor, tam tersine yine doğanın talanı konusunda belli çevreler oturuyor, kararını veriyor hatta yer yer mahkemeler dahi bu konuda şirketler lehine karar veriyor, karar verse dahi bazen projeler işlemeye devam ediyor. Şimdi bunun şu hâliyle yerellere alındığında, illere alındığında bu istismar çok daha kontrolsüz ve denetim dışına çıkacaktır yani en azından bir nebze olsun denetim varsa o da ortadan kalkacaktır. Hayır, şöyle olsa, mesele şöyle olabilse: Örneğin, bu yerellere gelsin, doğrudur, iyidir ama yerelerde projenin diyelim ki gerçekleştirilmesi düşünüldüğü alanda, köyde, ilçede olan, yaşayan insanların karar aşamasına doğrudan dâhil olduğu, çevre örgütlerinin doğrudan karar verme yetkisine eşit düzeyde dâhil olduğu koşullar eğer kurulabilse, bu yetki aktarımının bir anlamı olur. Dolayısıyla, şu an, şu durumda illere alınmasının bir katkısından ziyade, olumsuz etki yapacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Birpınar, söz mü istediniz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, aslında şöyle bir durum var: Bu proje tanıtım dosyası da ÇED dosyası da aslında yetki verilmiş, Bakanlığın yetki vermiş olduğu firmalar tarafından hazırlanan dosyalar. İkisinin birbirinden hiçbir farkı yok, sadece ilde hazırlanan dosya il müdürlüğüne geliyor, orada değerlendiriliyor ve sonuçlandırılıyor. Diğeri ise, Bakanlığa geliyor, Bakanlıkça sonuçlandırılıyor. Buna da il müdürünün kendisi de karar veremiyor. Biz Çevre Kanunu’nun hemen hemen her yerinde çevre orman müdürü, çevre şehircilik müdürü imzalar diyoruz, cezaları bile ama ÇED raporlarını “ÇED gerekli değildir.” kararlarını vali imzalıyor yani mahallin en büyük mülki amiri en son imzalarken, bütün detaylara bakarak onu imzalıyor. Yani dolayısıyla, aslında, bütün kurumlarının görüşlerine de bakıyor, ediyor, en son kararı o veriyor. Hatta, ÇED’le ilgili durdurma kararını da vali bey veriyor. Yani, bizzat vali beyin kendisinin imzasıyla bunlar, “ÇED gerekli değildir.” raporları çıkıyor. Yani Bakanlığımız kendi başına orada hareket de edemiyor aslında. Yani burada, Bakanlığın merkezinde bunu ÇED Genel Müdürü verirken, orada vali bey imzalıyor ve gerekli bir sürü soruyu da soruyor. Yani orada hazırlanan proje tanıtım dosyası, burada hazırlanan ÇED raporuyla aslında içerik olarak hiçbir farkı olmayan raporlardır. Ben bunu net bir şekilde söyleyebilirim. Burada yani ikisini de yapmış, ikisine de imza atmış birisi olarak söylüyorum: Eğer burada bir usulsüzlük yapılacaksa ikisinde de yapılabilir. Yani şurada deminden beri bahsettiğiniz jeotermal santrallerinin hepsinin ÇED raporu olması gerekiyor, Ankara’dan alınması gerekiyor, alınmıştır. Yani ama bunun bir de izleme süreci var, onların takibi var, onları da yapıyoruz. Onun için ben, bu sadece isim değişikliğidir, onun haricinde, dediğim gibi, eğer sıkıntılı yerler varsa onları yönetmeliğin içerisinde oynayarak, yukarıya çekerek, daha sağlıklı hâle getirebiliriz, buna itiraz edilmemesi daha uygun olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Bakan Yardımcım, öncelikle güzel şeyler söylediniz, ben teşekkür ediyorum size.

Ancak, şunu galiba anlayamıyoruz: Ben size spesifik bir örnek vereceğim. Sayın temsilcimiz, vekilimizin ifade ettiği gibi, bakın, Kozak Yaylası'nı biliyorsunuz değil mi, Bergama Kozak Yaylası. Bergama Kozak Yaylası'yla ilgili, orada yıllardır, otuz yıldır süren bir altın madeni mücadelesi vardı. Ancak yaklaşık altı ay kadar önce, orada yeni bir maden sahası açılmak istendi ve “ÇED gerekli değildir.” raporu verildi. Yöre halkı ve çevre örgütleri tarafından da “ÇED gerekli değildir.”e ilişkin, valilik kararına ilişkin bir dava açıldı ve yürütmeyi durdurma kararı verildi. Yürütmeyi durdurma kararı verilmesinden iki gün sonra oradaki maden işletme sahipleri Ankara'ya, sizin makamınıza geldi ve o bakanlıktan “Orada ÇED gerekli değildir.”i alarak yeniden geriye döndü ve işletmeye başladı. Bu konuyu sizlerle paylaşmak için yaklaşık 6 defa randevu talep ettim ancak bugüne kadar bu randevum cevapsız kaldı.

Elimde Menemen Karagöl'ün dosyası var. Menemen Karagöl'le ilgili de valilik tarafından “ÇED gerekli değildir.” kararı verildi. Az önce ifade ettik, hem Murat Vekilimiz hem ben ifade ettik, bu “ÇED gerekli değildir.”i iptal ettirinceye kadar, orada binlerce ağaç katledildi ve iki yüz yıllık ağaçlar katledildi.

Şimdi, ben şunu açıkça sormak istiyorum: A sınıfı, b sınıfı diyerek, bunun önüne geçebilecek misiniz? A sınıfı, b sınıfı diyerek, Avrupa Birliği diyorsunuz, çevre mücadelesi diyorsunuz, bu mücadelede bunun katkısı ne olacak ve her şeyden önce de mahkeme kararlarını maalesef işlevsiz hâle getiren (2009/7) no.lu Genelge'nin yürürlükte olduğu bu süreçte, bu isim değişikliğinin çevre mücadelesine, doğa hakları ihlallerinin engellenmesi adına ne gibi bir katkı sağlayacak? Neden böyle bir değişiklik... Yani Avrupa'daki imajımızın bir isim değişikliğiyle çözülemeyeceğini siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz. O yüzden bunun bu şekilde kalması, hem toplumsal duyarlılık anlamında hem mahkemelerdeki dosyaların incelenmesi ve mahkemelerdeki bu anlamdaki mücadele anlamında bu isimle kalmasının önemli olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

MAHİR POLAT (İzmir) – Sayın Bakan Yardımcım, bu tartışmalar Menemen Karagöl üzerinden gidiyor. Menemen Karagöl de inanılmaz, beş altı tane köyü, birkaç tane ilçeyi ilgilendiren bir sorun. Yöre halkının hiç görüşü alınmadan, orada iki de bir de metraj üzerinde oynayarak, proje üzerinde oynayarak, en sonunda bir ruhsatlandırma yapıldı ve binlerce ağaç katledildi orada.

Şimdi, Bakan Yardımcısı bize diyor ki: “Belli hassasiyet olan yerleri söylerseniz, onları ‘Ankara’dan ÇED raporu gereklidir’ şeklinde kategoriye alabiliriz.” Menemen'deki arkadaşlar kent konseyiyle birlikte toplanıp geldiler. Milliyetçi Hareket Partili Meclis üyeleri de Adalet ve Kalkınma Partili Meclis üyeleri de Cumhuriyet Halk Partili Meclis üyeleri de. Cumhuriyet Halk Partililer bize geldiler, Adalet ve Kalkınma Partililer Çevre Bakanlığına gittiler. Onlara mahkeme sonuçlanana kadar ağaç kesimini durduracaklarına dair söz verdiler. Ve biz, o görüşme de salı günü olmuştu, hafta sonu gittiğimizde ağaç kesimi inanılmaz derecede hızlanmıştı; on beş-yirmi gün ağaç kesimi devam etti ta ki mahkeme kararı verilene kadar. Yani, burada sadece sözle ya da alırsız şeklinde yaklaşımla bu sorunun çözüleceğini düşünmüyorum. Bir yörede binlerce ton malzeme çekecekseniz, bir yörede binlerce araç çalıştıracaksanız, tonlarca patlayıcı patlatıp oralarda maden çıkartacaksanız, orada yaşayan insanların kararı alınmadan, ÇED toplantısı yapmadan, onların görüşleri alınmadan zora ki, zorba bir dayatmayla

bu raporlar gündeme geliyor. Aslında, bizim esasen bunun önüne geçmemiz gerekiyor. Orada yaşayan insanları, orada yaşayan hayvanları, bitkileri, endemik bitki örtüsünü de düşünerek kararlar vermemiz gerekiyor.

Burada Bakan Yardımcısının bu yaklaşımına katılmıyorum. Olduğu gibi kalması gerektiğinden yanayım. Bizim hepimizin, Çevre Komisyonundaki herkesin de çevresini korumakla ilgili sorumlulukları olduğunu bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, 2’nci maddeyi oylamadan 3’üncü maddeye geçmek istiyoruz. Şimdi arkadaşlar bir önerge hazırlayacaklar.

MURAT BAKAN (İzmir) – Uzlaşma olanağımız var.

BAŞKAN – Evet.

Eğer sizler de uygun görürseniz 3’üncü maddeye geçeceğiz. Ondan sonra da önerge hazırlandıktan sonra da 2’nci maddeye geçiş yapacağız.

Evet, ben şimdi değerli arkadaşlar, 3’üncü maddeyi okutuyorum.

Buyurun.

MADDE 3- 2872 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “İnşaat” ibaresi “Yapı” şeklinde, “inşaat” ibaresi “yapı” şeklinde, (2) numaralı bendinde yer alan “yapı kullanma ruhsatı” ibaresi “yapı kullanma izin belgesi” şeklinde, (3) numaralı bendinde yer alan “İnşaat” ibaresi “Yapı” şeklinde, “yapı kullanma veya” ibaresi “yapı kullanma izni veya” şeklinde değiştirilmiş ve on ikinci fıkrasında yer alan “oluştururlar” ibaresi “oluşturabilirler” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Evet, 3’üncü madde üzerinde söz almak isteyen?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkanım, maddeyle ilgili bir şeyimiz yok, genel olarak. Sadece şu: “Oluşturulan” ibaresi, “oluşturabilirler” şeklinde değiştirilmiş ya yani bunun ihtiyari bir duruma bırakılmasını biz doğru bulmuyoruz, sizin açınızdan da doğru değil. Yani burada bir sivil toplum örgütünden arkadaşımız da ifade etti. Bir kurumla muhatap olmak yerine, bunu ihtiyari bir şeye bağlamaya gerek yok. Mevcut hâliyle kalması daha doğrudur. Sadece bu kelime, onun dışında maddeyle ilgili bir sıkıntımız yok.

BAŞKAN – İlyas Bey, Sayın Vekilim, buyurun.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Uygundur Başkanım.

BAŞKAN – 3’üncü maddenin on ikinci fıkrasında yer alan “oluştururlar” ibaresi “oluşturulabilirler” şeklinde değiştirilmiştir kısmı çıkarılmıştır madde metninden.

Bu hâliyle 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Evet, 4’üncü maddeyi okutuyorum.

Buyurun.

MADDE 4- 2872 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı” ibaresi “Ticaret Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Evet, 4’üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

5'inci maddeyi okutuyorum:

Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bağlantılı madde olduğu için 2 ile 5, onu da bırakalım. Aynı konu, sadece o şey değişecek yani 2'ye bağlı olarak 5'te.

BAŞKAN – Evet, 6'ncı maddeyi okutuyorum.

MADDE 6-2872 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde ve altıncı fıkrasında yer alan “Maliye” ibaresi “Hazine ve Maliye” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ayrıca ek 11 inci ve ek 13 üncü maddeler kapsamında elde edilen gelirler, yurt içi ve yurt dışından temin edilecek her türlü hibe, yardım ve bağışlar ile kredi anapara geri dönüşleri ve kredi faizleri de tahsil edilerek, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir.”

BAŞKAN – 6'ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet, var.

BAŞKAN – Evet Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi, bu gelirlerin yurt dışında olduğu gibi çevre iyileştirme altyapısına aktarılmasını biz öneriyoruz. Yani, bu kamuoyunda da çok tartışılan bir konu. Mesela Birleşmiş Milletler Çevre Programı önderliğinde denizlerdeki plastik kirlenmesiyle ilgili yasal yaptırım sağlayacak yeni bir anlaşma içinde yaptırım söz konusu, bununla ilgili çalışmalar söz konusu. Bunun daha önce var olan sizin bir Çevre Kirliliği Önleme Fonu vardı. O fon kaldırıldı...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Aynı maddenin altına alındı.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yani, bunu buraya yazalım. Bizim tek şeyimiz şu Sayın Bakan Yardımcım: Çevre iyileştirme altyapısında kullanılmak üzere yani önergemizi Sayın Başkanım, bir okursanız, yani sadece buradan elde edilen gelir çevre altyapısının iyileştirilmesinde kullanılсын arzusundayız. Siz de eğer o noktadaysanız hiç maddeyi tartışmaya gerek yok.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Madde 18 hiç değişmiyor mesela. Burada madde 18 hükmüne tabi “Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla...” diye başlayan Kanun'un 18'inci maddesine ekliyoruz, o yüzden aynı fonda.

BAŞKAN – Sayın Bakan, şöyle yapalım: Eğer önergeleri daha önceden fotokopi çektiler dağıtırsak daha iyi olur diye düşünüyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, nerede bu şey?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Çevre Kanunu'nun 18'inci maddesinde ekli, orada da söylüyoruz zaten. 2872 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, orada “maliye” ifadeleri vardı, “hazine ve maliye” olarak değişti.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Yeni sisteme göre uyarlandı.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bakan, mevzuatta şöyle: Buradan elde edilecek gelir 18’inci maddede “Çevre ve Orman Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır.” diyor. Yani biz bunun yerine bu fona aktarılınsın. Yani sizin için de kolaylaştırıcı bir şey. Yaptığımız işi taçlandırarak bir şey öneriyoruz biz size. Buradan elde edilecek gelir Çevre Kirliliği Önleme Fonu’na aktarılır.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Merkezî bütçeye girmeden fona aktarılacak.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tabii. Ve bu çevre altyapısının iyileştirilmesinde kullanılmak üzere.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Müsaade eder misiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Birpınar.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Şimdi, şöyle efendim, bu meselede fikir bütünlüğü açısından aslında bu özel fonların oluşturulması meselesinde bir sıkıntı var. Aslında onun için de bize gelen paralar, bu CIF bedellerinden çevre katkı payı olarak şu anda ithal edilen kömürlerden gelen bir para var. O paranın tamamı Hazine ve Maliye Bakanlığından zaten bize yıl içerisinde geliyor, biz de bunları belediyelere, altyapı projelerine, çöp arabası, yol süpürme aracı, bisiklet yolları, yürüyüş yolları, tamamını bir yıl içerisinde belediyelere aktarıyoruz. Yani bu noktada herhangi bir sıkıntı yok, oradan para almada da bir sıkıntımız yok ama yeni bir özel hesap kurulması meselesine Hazine ve Maliye Bakanlığı doğal olarak yani bütçe bütünlüğü açısından müsaade etmiyor. Dolayısıyla, ama bizim almada bir sıkıntımız olmuyor.

Arz ederim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam, o zaman şöyle, bizi de tatmin edecek... Katılıyoruz size, olmayabilir o şekilde, şöyle yapabiliriz: “Kredi faizleri de tahsil edilerek bu hükümde çevre altyapısının iyileştirilmesinde kullanılmak üzere” diyelim, fon kısmını yazmayalım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Efendim, şöyle, müsaade ederseniz, Çevre Kanunu’nun 18’inci maddesinde şöyle diyor: “Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevreyle ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla...” diye başlıyor zaten “...kullanılır.” diyor. Dolayısıyla, buraya eklendiği için bu o işin başlangıcı. Onun için yani burada herhangi bir sıkıntı yok.

BAŞKAN – Sayın Bakan, burada sizden anlayış bekliyoruz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Peki, o zaman biz Bakan Yardımcımızla, Komisyon tutanaklarına geçiyor, bu gelirler, elde edilen poşet gelirleri vesaire çevre altyapısının iyileştirilmesinde kullanılacağına sözünü burada almış oluyoruz. O hâliyle biz öngemizi eğer bu şekilde şey yaparsanız, madem “Kanun maddesinde bu zaten var.” diyorsunuz, “Bize geliyor ve biz böyle kullanıyoruz.” diyorsunuz onu şey yapın. Yarın başka yerlere aktarılmasın buradan elde edilecek gelir.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bakan Yardımcımız sözünü söylesin.

BAŞKAN – Evet, sözünü söyle, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, bizim arzumuz hep o yönde. Bütün Türkiye’nin, biliyorsunuz, çevre altyapısını Avrupa Birliği seviyesine getirmek için 80 milyar euro para lazım ve bunu da hepimizin ortak şeyleri 80 milyar euro. Her sene bu paraları bir yerlerden Avrupa Birliği bizi destekliyor İPA projeleriyle ama içeride de bir kaynak olduğu zaman inanın biz yerel yönetimlerin hepsine bu paraları aktarmak istiyoruz, oraların artıma tesisini yüzde 100, hedeflerimiz var, 2023’te Türkiye’de artıma tesisi olmayan hiçbir belediye

olmasın istiyoruz, çöp depolama sahası olmayan, sıfır atığı tam uygulayalım. Yani bu amaçla da hep para lazım, bu kaynakları da tabii ki Hazinemizle biz konuşurken de bu paraları bize aktarın ki biz bu işleri yapalım istiyoruz ama onlara kaynak oluşturunca, kaynak yaratınca onlar da bize bu kaynakları aktarmada çok sıkıntı çıkarmıyorlar. Onun için, bundan sonra da öyle olacağımı ümit ediyoruz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sözü de veriyorsunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sözü de veriyorsunuz tabii. Bir de, bize gelen paraların hepsini çevre için harcıyoruz, başka bir yere harcamıyoruz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam, sözü aldık. Biz de çevre altyapısı iyileştirmede kullanılacağı için önergemizi geri çekmiş oluyoruz Sayın Başkan madde 6'yla ilgili.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, çok teşekkür ediyorum.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Şimdi, 2'nci madde üzerinde bir adet önerge var, okutuyorum:

“Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1285 esas numaralı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklifi ederiz.

Muhammet Müfit Aydın

Bursa”

Aynı mahiyette daha önce okuduğunuz önerge vardır, onunla birleştirilerek işleme alınmasını...

BAŞKAN – 2'nci maddeyi okunan önergeler doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyorum.

MADDE 5- 2872 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı alınmaksızın başlanan faaliyetler Bakanlıkça, B Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı alınmaksızın başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülkî amirince süre verilmeksizin durdurulur.”

BAŞKAN – Şimdi, 5'inci madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1285 esas numaralı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Muhammet Müfit Aydın

Bursa

BAŞKAN – Teklifin 5'inci maddesiyle alakalı verilen önerge doğrultusunda 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bizim önergemizle birlikte değil mi?

BAŞKAN - Evet, birlikte.

Teşekkür ediyoruz.

Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, şimdi, kanun metninin 7'nci maddesini okutuyorum:

MADDE 7- 2872 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde, (d) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde ve (ı) bendinin (1), (3) ve (4) numaralı alt bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye (y) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve maddenin ikinci fıkrasına “Bu maddenin” ibaresinden sonra gelmek üzere “(ı),” ibaresi eklenmiştir.

“(a) 1) Ek 4 üncü madde uyarınca, egzoz gazı emisyon ölçümü yaptırmayan motorlu taşıt sahiplerine 1.250 Türk Lirası, ancak aynı araç yönetmeliklerle belirlenen standartlara aykırı emisyona sebep oluyorsa motorlu taşıt sahibine 2.500 Türk lirası,

2) Taşıtın imalatında bulunan egzoz gazı emisyon kontrol sistemi olan katalitik konvertör/katalizör/dizel partikül filtresi olmadan kullanılan motorlu taşıt sahibine 1250 Türk lirası,

3) Egzoz Gazı Emisyon Yetki Belgesi bulunan ancak yetkilendirme sonrasında ilgili yönetmelikle düzenlenen şartları kaybettiği tespit edildiği halde ölçüme devam eden ve/veya tekniğine ve belirlenen kurallara aykırı ölçümler yapanlara 5.000 Türk lirası,

4) Bu Kanun kapsamında yapılan düzenlemelerle öngörülen belge olmadan emisyon ölçümü yapanlara ve/veya belgelerde tahrifat yapanlara ve/veya sahte belge düzenleyenlere diğer kanunlarda yazılı yaptırımlar saklı kalmak üzere 10.000 Türk Lirası, idari para cezası verilir.’

“Katı yakıtlar için bu Kanun kapsamında yapılan düzenlemelerle öngörülen;

1) Katı yakıt özelliklerini sağlamayan yakıtları ithal eden veya satanlara; katı yakıtların depolanması, taşınması, yüklenmesi, boşaltılması veya torbalanmasına ilişkin düzenlemelere uymayanlara 10.000 Türk Lirası,

2) Belgelerin veya izinlerin alınmaması durumunda 15.000 Türk Lirası, idari para cezası verilir.’

“1) Petrol ve petrol türevleri (ham petrol, akaryakıt, sintine, slaç, slop, rafine ürün, yağlı atık vb.) tahliyesi veya deşarjı yapan tankerlerden, bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 200 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara, bu miktar ve ilave her gros ton başına 50 Türk Lirası, beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 5 Türk Lirası,

3) Petrol türevleri (sintine, slaç, slop, akaryakıt, yağlı atık vb.) veya kirli balast tahliyesi yapan gemi ve diğer deniz vasıtalarından bin gros tona kadar olanlar için gros ton başına 100 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 20 Türk Lirası, beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 5 Türk Lirası,

4) Katı atık bırakan veya evsel atıksu deşarjı yapan diğer deniz araçlarından bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 50 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 10 Türk Lirası, beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 5 Türk Lirası,’

“z) Bu Kanunun ek 11 inci maddesine aykırı olarak geri kazanım katılım payını ödemediği tespit edilenlere katılım payı tutarının % 20 fazlası idarî para cezası olarak verilir.

aa) Bu Kanunun ek 12 nci maddesine aykırı olarak depozito uygulanmadan yıllık piyasaya sürülen ambalaj için piyasaya sürenlere ton başına 100 Türk Lirası idarî para cezası verilir.

bb) Bu Kanunun ek 13 üncü maddesine aykırı olarak plastik poşetleri ücretsiz verdiği tespit edilen satış noktalarına depo alanı hariç kapalı satış alanının her m2 ‘si için 10 TL idari para cezası verilir.

cc)Hafriyat toprağı taşıma faaliyetleri kapsamında, hafriyat toprağı taşıma aracı yetki belgesi hariç diğere belge eksikliklerinin giderilmesi için 10 gün süre verilir. Bu süre sonunda eksikliğin giderilmemesi halinde bu Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi gereğince idari para cezası uygulanır.”

BAŞKAN – 7’nci madde üzerinde söz almak isteyen?

MURAT BAKAN (İzmir) – Var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, bizim maddeyle ilgili bir önergemiz yok ama bir endişemiz var: Maddenin 3’üncü kısmında bu idari para cezalarıyla ilgili kısmında “ P e t r o l türevleri (sintine, slaç, slop, akaryakıt, yağlı atık vb.) veya kirli balast tahliyesi yapan...” vesaire diyor ki: “Gros ton başına 100 Türk Lirası, ilavede 20 Türk Lirası”, giderek düşüyor 5 Türk Lirasına. Şimdi, bu cezanın caydırıcı olması lazım. Katı atık için de aynı şekilde. Yani gemi gelecek denize bırakacak yağımı, pisliğini sintinesini gidip onu bir limanda ya da onu almakla görevli bir yerde yapmaktan daha ekonomik fiyata onun açısından getirecek. Yani ceza öyle caydırıcı olmalı ki o denize o pisliğini bırakmamalı o tanker. Dolayısıyla, biz bunu cezaları 3 ve 4’teki petrol türevleri ve katı atıkla ilgili bu felaketleri de yaşayan bir ilin vekiliyim, Foça’da yaşadık daha yeni, doğa mahvoldu. Bu rakamları yükseltelim. Yani, Sayın Bakan Yardımcımız da şey yaparsa bakın, önerge vermedik ama burada hepimizin de bizimle aynı kanaatte olacağını düşünüyoruz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkan...

BAŞKAN – En son size söz vereceğim.

MAHİR POLAT (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

MAHİR POLAT (İzmir) – Şimdi, Foça üzerinden Murat Bakan Vekilim anlattı. Bir hesaplama yaptığınız zaman bin gros tonluk bir gemi hafta sonu İstanbul’a yanaştığında 200 metreküp sintinesini boşaltmaya kalktığında 70 bin lira civarı bedel ödemek zorunda limanlara. Bunu götürüp denize boşalttığı zaman 100 bin lira para ödeyecek yakalanırsa o da. Bunu caydırıcı hâle getirmemiz gerekiyor. Hafta sonları özellikle bu sintine bedelleri çok yüksek ve açığa boşaltıyorlar. Burada inanılmaz derecede caydırmazsak bunları, gelen gemi gidiyor, açığa boşaltıyor. Foça’da biz haftalarca araştırdık nereden çıktı, nereden bu akaryakıt, kaynağı nereden diye bulunamadı. Neden? Çünkü cezalarımız az. Adam geliyor, Türkiye karasularını, sularını, denizlerini bir çöplük gibi görüp boşaltıp gidiyor. O yüzden bizim bu cezaları öyle bir hâle getirmemiz gerekiyor ki gemi geldiği zaman “Türkiye evet, ciddi bir ülkedir, buraya ben çöp atarsam, sinsine boşaltırsam cezam bu kadardır.” diyebilmesi gerekeceği, ürkeceği bir ceza olması gerektiğini düşünüyorum.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Kaç paraya geliyor, hesapladınız mı?

MAHİR POLAT (İzmir) – Ben hesapladım efendim. İstanbul’a gelip hafta sonu 200 metreküp boşaltırsanız limanlarımızda 70 bin lira civarı sintine bedeli ödüyorsunuz. Burada bin groston için 100 bin lira ceza ödüyorsunuz boşalttığı zaman, groston başına ödüyorsunuz; bunu yükseltmek zorundayız.

Ödeme bedeli de ayrıca burada konuşulmalı.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Metin Bey, buyurun.

METİN ERGUN (Muğla) – Yani maddeye karşı değiliz, biz de İYİ PARTİ olarak destekliyoruz fakat bu cezanın aynı şekilde artırılması taraftarıyız çünkü Muğla plajlarını kirleten esas bu yatların sintineleri. Defalarca ben şahıs olarak ihbar etmeme rağmen bir türlü ceza kesilemedi. Sayın Bakan Yardımcım, dinlerseniz... Şimdi, defalarca ben kendim ihbar etmeme rağmen bu sintinesini boşaltan yatları, hiçbir şekilde ceza kestiremedim, kestiremeyiş sebebim temel olarak: O tam boşalttığı anda benim görüntülemem gerekiyormuş, bana verilen bilgi bu. Teknik olarak da öğrenmek istiyorum. Ben gözümle gördüm ama görüntüleyemedim kaç defa. Muğla plajlarının, Muğla sahillerinin kirliliğinin temel sebeplerinden biri de budur. Dolayısıyla bu cezaların hem artırılması hem de bu denetimi nasıl yapacağız yani denetimde ciddi bir problem var, emin olun çok ciddi bir problem var denetimde. Bunun denetiminin artırılmasıyla ilgili olarak bir şey yapmamız lazım.

İkincisi: Bu cezaları buraya madde olarak, rakam olarak koyduğumuz takdirde birkaç sene sonra bu gerekçede olduğu gibi -bu gerekçede çok hafiflediğini söylüyorsunuz cezaların- yine hafifleyecek, yine azalacak. Belki enflasyon oranında diyebiliriz. Aslında kanun tekniği açısından da çok sağlıklı değil bu. Belki doğrudan doğruya Bakanlığa bırakılabilir, Bakanlar Kuruluna mı bırakılır bilmiyorum veyahut ta şu denilebilir: “Enflasyon oranında şu kadar artırılır.”. Yoksa gerekçeyi okuduğumuz zaman bu cezalar artık çok küçük miktarlarda kaldığı için caydırıcılığını kaybetmiş deniliyor dolayısıyla caydırıcılığı artırmak için. Ama birkaç sene sonra bu rakamlar da caydırıcılığını kaybedecek. Onun için temel olarak destekliyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Vekilim.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim.

Ben de arkadaşların fikrine katılıyorum. Caydırıcı bir ceza olması açısından ve genelde de bu türlü atıkları yabancı gemiler yarattığından bu rakamları niçin avro veya dolar üzerinden yapmıyoruz, ben onu öğrenmek istiyorum, hatta mantıklı olur bence.

Bir de bu hafriyat toprağının kirlenmiş nakliyesini tekrar ısrarla söylüyorum, lütfen bunu kategorize edip sisteme sokarsanız yani üst toprak “topsoil” denen nebati toprak, kontemine olmuş yani kirlenmiş toprak, bunların hepsinin nakliyesini ayrı ayrı kategorize edip bu sisteme koyarsanız bir de normal vasıfsız toprağın ilave edilmesi ve bunların nakliyelerini düzgün bir şekilde getirirseniz daha iyi olur görüşündeyim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bizler de çok teşekkür ediyoruz.

Görülüyor ki genel kanaat cezaların artırılması yönünde. Ben bu konuyla alakalı Bakanlık temsilcimize, Bakan Yardımcımıza söz vermek istiyorum.

Sayın Birpınar, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri; öncelikle çok mutlu olduğumu söylemek istiyorum. Yani cezaların artırılmasını desteklemenizden dolayı şahsınıza teker teker teşekkür etmek istiyorum.

Tabii, Foça olayında, hayatımın en mutlu günlerinden bir tanesiydi, o gemiyi yakaladığımız gün. Çünkü gecenin bir vakti adalar açığında söküme gelen bir gemi yabancı bir kaptan tarafından, Hindistanlı bir kaptan tankerin birinin tamamen fuel oilini boşaltıyor -sintine de değil yani ağırlık düşün diye herhâlde- gidiyor ve gemi Aliağa gemi sökümüne geliyor, sabah tabii doğal olarak kıyıya vuruyor kirlilik, o zaman haberimiz oluyor. Biz Türkiye’de ilk defa uydu fotoğraflarını geriye doğru

saniye saniye, dakika dakika yani 3 tane ülkenin ayrı uydusunu kullanarak -çünkü o gün de Allah'tan bulutlu bir hava yok- saniye saniye değerlendirerek -tam bizim arkadaşlarımız on sekiz saat üzerinde çalıştılar- geminin o saatte nereden boşaltıldığını fotoğraflarla bulduk, gemiyi de bulduk, fotoğraflarını aldık ve ondan sonra ceza yazdık, sonra yakaladık, gemiyi de bulduk. Ama içimizi acıtan şöyle bir şey vardı: Bu cezayı bütün kanunu zorlayarak 1 milyon 600 bin lira ceza yazdık. Artı, oranın temizlenmesi masrafları da 10 milyon civarında bir para tutuyordu, onların sigortaları var, onu da aldık, bu beni çok mutlu etti çünkü Türkiye'nin denizlerini kimse kirletemez, bu ortak değerimiz, bu, dünyanın da değeri. Dolayısıyla onu yakaladığımız için de bunu dünyada da örnek olarak anlatıyoruz. Bundan sonra sadece orası değil, Ergene'de de geçenlerde bir fabrika atıklarını nehre verdi, onu da uydu fotoğraflarıyla yakaladık, bütün televizyonlarda da bunu söylüyoruz, "Yapmayın." Bundan sonra uydu fotoğraflarıyla anlaştık da, o fotoğrafları sürekli olarak alıyoruz ve bunları yakalamaya devam edeceğiz, kimse ne nehirlirimizi ne denizlerimizi kirletemez.

Burada, yeni getirdiğimiz kanunda Sayın Başkanım, değerli üyeler; eski cezaları 15 kat artırıyoruz -yani burada çünkü bir (i) maddesi var -3 misli de artırıyoruz, 5 misli artırıyoruz, 15 misli artırıyoruz, bu rakamlar öyle. Ama siz takdir edersiniz, "Bunları daha fazla artırın." dersiniz hiç problem yok. Çünkü gemicilikte denizi kirlettiği zaman bunları daha fazla artırımla ilgili bir teklif olursa biz bunlara hiçbir zaman hayır demeyiz. Bunlar da çünkü bizim çevre katkı payına para olarak geliyor, biz de bunları yine belediyelerimizin çevre işleri için kullanıyoruz.

METİN ERGUN (Muğla) – Denetimle ilgili...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Denetimle ilgili efendim şöyle: Aslında Türkiye örnek bir ülke olarak görünüyor çünkü Türkiye'deki bütün yat limanlarında...

BAŞKAN – Burada, Sayın Cumhurbaşkanımızın 10 kat daha fazla verilen cezaları artırma yetkisi var, 10 katına kadar çıkarma yetkisi var. Yani şu anda mevcut önerdiğimiz cezayı makam 10 kata çıkarabilir.

MURAT BAKAN (İzmir) - Bir gemi yakaladık, "Cumhurbaşkanım ne kadar artıralım?" mı diyeceğiz?

Şimdi burada Bakanlık bu işte pozitif, buradaki bütün milletvekili arkadaşlarımız aynı yaklaşımda. Madem 10 katına kadar artırılıyor, burada artıralım 10 katına kadar ya da neyse bu işin makulü... Yani dünyadaki şöyle söyleyelim...

BAŞKAN – Şu andaki dünyadaki uygulama nasıl?

MURAT BAKAN (İzmir) - Sayın Bakan Yardımcım, Yunanistan'dan daha pahalı olsun, burada bedeli daha fazla olsun.

METİN ERGUN (Muğla) – Aynen, aynen. Yunan adasında boşaltmıyor, geliyor Türkiye'de boşaltıyor.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Vallahi ilk kez muhalefet para diyor, siz düşünüyorsunuz yani.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Cezanın üzerine artı temizleme masrafı var mı?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Var ama bunların hepsini sigorta şirketinden alıyorlar.

MAHİR POLAT (İzmir) – Yakalayamazsak ne olacak?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Artık uydudan yakalanıyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Biz Bakanlık olarak temizletiyoruz.

METİN ERGUN (Muğla) – Ben ceza kestiremedim Sayın Bakan Yardımcım, onu bir anlatırsanız.

MURAT BAKAN (İzmir) – Zaten bu böyle olursa bir sene sonra tekrar düzeltmemiz gerekir yani.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Yok şöyle efendim: Zaten bu değer artış payı diye bir şey var. Her sene bu cezalar değer artış payıyla artıyor. Biz kanunda 40 Türk lirası diye ilave etmiştik, bunu 200’e çıkardık, bunu 400’e çıkarabiliriz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam, 400’e çıkaralım madem bizde...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Toplamda 30 kat artmış oluyor.

MURAT BAKAN (İzmir) – Mevcudu 2 katına çıkarmış oluyoruz buradaki şeyle. Biz bir önerge hazırlayalım o zaman. Şu an şu 100’ü 200, 20’yi 40, 5’i 10 yapacağız, alttakileri de 100, 20 ve 10 olarak yapacağız.

MAHİR POLAT (İzmir) – Sayın Başkanım, 4’üncü maddeleri ikişer katına çıkaracağız.

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Muhammet Müfit Aydın geçti)

BAŞKAN – Şimdi şöyle: Bir on beş dakika ara verelim biz, biraz rahatlayalım, ondan sonra, acele etmeye gerek yok.

On beş dakika ara veriyoruz arkadaşlar.

Kapanma Saati: 17.11



İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.34

BAŞKAN: Muhammet BALTA (Trabzon)

BAŞKAN VEKİLİ: Muhammet Müfit AYDIN (Bursa)

SÖZCÜ: Sadir DURMAZ (Ankara)

KÂTİP: Barış AYDIN (Ankara)

BAŞKAN – Toplantıyı açıyorum.

Sayın Birpınar, şu anda ne kadar mesela ceza?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Şöyle efendim: Biz geçenlerde -Foça örneğinden gidelim- Foça'daki gemiye biz 1 milyon 600 bin lira ceza yazdık, artı temizleme parası aldık.

BAŞKAN – Şimdi?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Şu anda teklifimizde olan da 9,5 milyon ceza alıyoruz. Eğer bunu siz 2 misli daha artırmak isterseniz yani bu rakamları 19 milyon olacak, artı temizleme parası olacak. Takdir sizindir efendim. Ama şunu yaparız, onu söylemeye çalışıyorum: Bir gemi hakikaten kasten orayı kirletiyorsa -ki biz bunlara hep merkezden müdahil oluyoruz- bunları 5 misli artırdığımız zaman da 50 milyona kadar ceza kesebileceğiz efendim. Yani o hakkı bize verin, korkmayın, “Biz zaten ceza yazdığımız zaman o paralar bize geliyor.” diye hiç tereddüt etmiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür etmiyorum.

Sayın Bakan, ben tartışmak istemem, şunu söylemek isterim: Şimdi, karşı taraftaki kişiler de... Buna makul bakmak lazım. 9 milyon az bir para değil, artı biz Bakanlığa yetki verdiğimiz zaman bunu uygulayacak olanlar Bakanlık yetkilileri. 5 kat daha rakamı 45 milyona... Zaten kamuoyu baskısıyla beraber bazı şeyleri vermek zorunda kalacaklar yani orada bir problem yok. Benim önerim bir kardeşiniz olarak: 5 kat yetkiyi Bakanlığa -10 kat yetki zaten var orada Cumhurbaşkanı- 10 kat devam etsin Cumhurbaşkanı nezdinde diye ben bunu sizlerin bilgilerine sunarım.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi biz buraya kadar uzlaşıyla geldik. Burada niyet iyi, dolayısıyla biz de sizin bu konudaki hassasiyetinizi görüyoruz bu ceza konusuyla ilgili. Madem öyle biz 5 kat olarak o yetkiyi size verelim, siz de o yetkiyi uygulayın yani.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Tamam, siz merak etmeyin. Biz, efendim, geçenlerde, hatırlar mısınız, üç-dört sene evvel İzmir Gaziemir’de bir gemiye 5 milyon ceza yazdık.

MURAT BAKAN (İzmir) – Ortak önergeyle yapalım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – 5 milyon lira 2013 rakamlarıyla, Türkiye'nin en büyük cezasıydı. Gaziemir'deki aküleri gömmüşlerdi biliyorsunuz. Ben bizzat gidip 5 milyon lira ceza yazdım. Dolayısıyla ben Reina'yı kapatan adamım İstanbul'da. Reina'yı belki 10 kere kapattım, 10 kere ceza yazdım. O konuda merak etmeyin efendim, Bakanlığımız çok hassastır ve çevre cezalarında hiç kimseyi affetmediğimizi bilin, onu söylüyorum. Bizim çevre cezaları trafik cezası gibi yazıldığı zaman da geri dönmüyor. Hiçbir şekilde geri dönüşü olmayan cezalar.

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

METİN ERGUN (Muğla) – Hassasiyetimizin temeli Türkiye’de bu cezaların caydırıcı olmaması. Biz bu cezaların caydırıcı olmasını istiyoruz çünkü ben ilimde yaşıyorum bunu, fazlasıyla yaşıyorum. Rodos’ta boşaltmıyor sintinesini veyahut da Kos’ta boşaltmıyor; geliyor, Türkiye sahilinde, Muğla sahilinde boşaltıyor. Bizim de hem cezalarımız caydırıcı değil hem de zaten nasıl oluyor -şimdi sizden onun cevabını istiyorum- ben bir türlü bir ceza yazdıramadım. Çünkü delil sunmam gerekiyormuş. Ben onları bilmediğim için yani bilmek durumunda da değilim zaten. Yani özellikle bu denetim konusunda da nasıl yapacağız, ona bir bakmak lazım. Yalnız bu 5 kat meselesi bilmiyorum kanun tekniği açısından doğru mudur Murat Bey?

MURAT BAKAN (İzmir) – Tabii, tabii, bir sıkıntı olmaz yani yapabiliriz. Herhâlde Sayın Bakan “Onu çalışalım.” demiş, Genel Kurula kadar çalışıp düzenlenebilir.

METİN ERGUN (Muğla) – Genel Kurula kadar çalışılıp evet, olabilir olabilir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi, Sayın Bakan görüşmüş Komisyon Başkanımızla “Biz çalışalım.” demiş. Çalışalım belki hepimizi mutlu edecek bir şey olur ama bizim muradımız şu yani Sayın Bakan onu bilmeli: Buraya kadar uzlaşıyla gelmiş. Biz bu kanunu ilk defa... Böyle her şeyi uzlaşarak gidiyoruz, çıkartıyoruz Mecliste örnek bir şey olacak, bunun bozulmaması lazım. Burada bu yapıcı yaklaşıma uygun bir şekilde bu işin devamı orada da, Genel Kurulda da biz o beklentideyiz. Hani önerge vermiyoruz, kabul ediyoruz burada ama orada da önerge vermek durumunda kalmayalım. Bu güzelliği bozmayalım.

BAŞKAN – Ben buna, sizin duyarlılığınıza kesinlikle katılıyorum ve bunun da öncüsü biz olacağız Komisyon Başkanı olarak, bundan hiç kuşku duymayın. Arkadaşlarımız çalışsın. Yani makul, biz de sizin gibi düşünüyoruz. Cezaların en üst düzeye çıkması, artırılması, orada hiçbir kuşku yok, çalışsınlar. 7’nci maddede bir önerge var, önergeyi okutacağım. 7’nci maddeyi bu hâliyle kabul edelim. Genel Kurul aşamasına inerken de arkadaşlar çalıştıktan sonra ben yine sizlerle beraber bunu gelmeden görüşürüm.

METİN ERGUN (Muğla) – Bana bir cevap verirse Sayın Bakan Yardımcımız bu denetimlerle ilgili olarak...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, Çok Kıymetli Milletvekilim; şimdi şöyle bir durum var: Biz Türkiye’deki bütün yat limanlarında aslında son üç senede mavi kart uygulaması başlattık ve bütün sintineleri ve sıvı atıklarını verdiğini belgeliyor ve Birleşmiş Milletler Çevre Programı UNEP’te Nairobi de Kenya da bunu örnek proje olarak gösterdi. Türkiye’nin bütün yat limanlarında şu anda yatların verdiği ve kaydettiği sıvı atıkları on’line olarak izleniyor ve Sahil Güvenlik de bunu takip ediyor. Bu sistemi Türkiye genelinde kurduk. Ama buna rağmen, zaman zaman sintinesini basan yani suç işleyen insanlar var. Yani dolayısıyla bu suç işleyenleri yakalamanın yöntemi, tabii ki denetimlerin artırılması lazım. Bu konuda 5216’da büyükşehir belediyelerinin özellikle buralarla ilgili denetim yetkisi var. Mesela Kocaeli güzel bir örnektir. Kocaeli’nde bir deniz uçağı aldı büyükşehir belediyesi ve deniz uçağı havalanıyor, bütün gün içerisinde gece gündüz oralarda kim sintine basıyor onları fotoğraflıyor. Çünkü fotoğraflar neden önemli? Mahkemeye gittiğiniz zaman ceza yazıyorsunuz, delil olarak çok önemli olarak görünüyor. Dolayısıyla Muğla Belediyemizle de görüşme hâlindeyiz. Onlar da böyle bir şey yaparlarsa yani hem

orada Sahil Güvenlik yapıyor ama biraz da böyle üstten takip lazım. Dolayısıyla Kocaeli Belediyesinin 2 tane deniz uçağı var. O uçakla sürekli uçuşlar yapıp bunları izliyorlar. Sadece gemiler değil, kıyı tesislerinden de orada körfezde fotoğraf çekiyorlar ve o fotoğraflar delil oluyor.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Video kayıt da alıyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Video kaydı da var. Yani belki Muğla Büyükşehir Belediyemizin de yerelde bunu yapmasında fayda var. Biz de her türlü teknik desteğı onlara vermeye hazır olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Bizim o manada söyleyeceklerimiz bu kadar.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum bütün arkadaşlarıma, milletvekili arkadaşlarıma, Bakanlık temsilcilerine.

7’nci madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekle olan (2/1285) esas numaralı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 7’nci maddesi ile 2872 sayılı Kanun’un 20’nci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (cc) bendinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Bariş Aydın

Ankara

Gerekçe:

Önergeyle söz konusu düzenlemenin uygulamada tereddüde yol açabileceğı ve amaçlanan maksadın dışına çıkarak bazı çevre suçlarının cezasız kalmasına veya hafif ceza almasına yol açacağından söz konusu düzenlemenin madde metninden çıkartılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Orada ben Komisyon üyelerimize, Komisyonumuza bilgi verilmesi için yine Bakan Yardımcımıza bir söz vereyim. Hafriyatla alakalı bir maddedir.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, çok kıymetli üyeler; aslında bu şöyle bir zorunluluktan çıkmıştı ama yani bu teklifi de biz olumlu karşılıyorz. Aslında normalde hafriyatın cezası yani bir hafriyatı bir yere kaçak olarak dökmenin cezası 180 bin lira civarında. Yani 180 bin lira, kamyon hafriyatı bir yere dökerse bununla ilgili ceza bu kadar. Ama kolluk kuvvetleri bazen bir hafriyat kamyonunu yolda yakalayıp belli belgeleri yani “Atık kabul belgesi gibi belgeler eksiktir.” deyip ceza yazıyordu. Şimdi, “Onu acaba daha düşürebilir miyiz?” diye çünkü gelen itirazlar vardı ama bu teklifi de cezaların düşürülmemesi noktasında biz de olumlu karşılıyorz. Bunun çıkartılmasına herhangi bir itirazımız yok. Cezalar eskisi gibi 180 bin TL çünkü şöyle bir durum var: “O belgesi yoksa bunu nereye götüreceğı belli değil.” anlamına geliyor. Dolayısıyla da bu önergeyi biz de Bakanlık olarak destekliyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Verilen önerge doğrultusunda 7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğıyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 2872 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “il çevre ve orman müdürlerince” ibaresi “çevre ve şehircilik il müdürlerince” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanun uyarınca uygulanacak idarî para cezalarına karşı açılacak olan davalar Bakanlığa karşı açılır.”

BAŞKAN – Bu 8’inci madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas numaralı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

“Bu Kanun uyarınca uygulanacak idari para cezalarına karşı açılacak olan davalar Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı ilgili müdürlüklere karşı açılır”

Gerekçe:

İdari yaptırımlarda sorunun yaşandığı il müdürlüklerinin sorumluluğu vardır. Her ne kadar il müdürlükleri Bakanlık adına işlem tesis etseler dahi sorumlulukları ortadan kalkmaz. Ayrıca yereldeki bir sorun için Bakanlığa karşı dava açılması, dava süreçlerini uzatacağı, mağdur üzerinde baskıya neden olacağı, mağduriyetleri arttıracacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde konuşmak isteyen?

METİN ERGUN (Muğla) – Teknik bir şey...

BAŞKAN – Önerge sahibi burada mı?

AYDIN ÖZER (Antalya) – Burada değil.

BAŞKAN – Önerge sahibi burada değil.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

METİN ERGUN (Muğla) – “Bu Kanun uyarınca uygulanacak idari para cezalarına karşı açılacak olan davalar Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı ilgili müdürlükler...” Ama aşağıda, gerekçede “il müdürlüğü” diyor. İkisini bütünleştirmek lazım yani il müdürlüğü şeklinde, yukarıdakiinde...

BAŞKAN – Önerge reddedildi zaten, şey yok.

METİN ERGUN (Muğla) – Tamam.

BAŞKAN – 8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: 8’inci maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 2872 sayılı Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hazine Müsteşarlığınca” ibaresi “Hazine ve Maliye Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Atıkların kaynağında ayrı biriktirilmesi ve toplanması amacıyla sıfır atık yönetim sistemini kuran ve uygulayan belediyelere, il özel idarelerine, kurum, kuruluş ve işletmelere Bakanlıkça teşvik uygulaması yapılır. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.”

BAŞKAN – 9’uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

10’uncu maddeye bağlı Ek Madde 11’i okutuyorum:

MADDE 10- 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Geri kazanım katılım payı

EK MADDE 11 - Ekli (1) sayılı listede yer alan ürünleri yurt içinde piyasaya arz eden üreticilerden/ithalatçılardan bu listede belirtilen tutarda geri kazanım katılım payı tahsil edilir. Ekli listedeki ürünlerden herhangi birinin piyasaya arzının, farklı bir ürünün/malzemenin/eşyanın ithalatı ile birlikte gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ithalatçıdan tahsil edilir. Bu listede yer alan tutarlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

Tahsil edilen katılım payları, ilgililerce en geç ertesi ayın onbeşine kadar ilgili mal müdürlükleri hesaplarına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir.

Bu maddede sayılan gelirlerin tahsilatında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

BAŞKAN – Bu konuyla alakalı söz almak isteyen var mı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, burada sivil toplum örgütlerinden gelen bir temsilci arkadaşımız “Atık yağın ayrımı yapılmamış bitkisel yağ ve sanayi yağı. Birinden biyodizel elde ediliyor, diğerinin geri dönüşümü yok.” dedi. Yani onunla ilgili bir şey var mı? Belki yönetmelik ya da başka alt metinlerde olabilir.

BAŞKAN – Söz vereyim isterseniz arkadaşlara.

Sayın Birpınar, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, çok kıymetli üyeler; aslında ikisi de yüzde 100, yüzde 90’a varan oranlarda geri dönüşüyor. Bitkisel atık yağlar biliyorsunuz biyodizel oluyor ve katkı olarak da devletin teşvikiyle geri geliyor. Mühim olan, burada toplanma problemi var çünkü birçoğu kanalizasyona veriliyor, kanalizasyonu tıkiyor, hatta 1 litre bitkisel atık yağ 1 milyon metrekarelik denizi kirletiyor. Ama bunun toplanması için de bir şekilde teşviklerin, bu şekilde bunların olması gerekiyor. Yani bunu piyasaya sürenlerin bir şekilde toplamaları lazım.

İkincisinde sanayi yağları, esas işe yarayan yağlar onlar çünkü bu “10 numara yağ” diyorlar ya, bu yağların hepsi toplanıyor ve baz yağ olarak kullanılıyor. Baz yağ dediğimiz hem kalıp yağa dönüşüyor hem de gres yağına dönüşüyor. Yani gres yağı ve baz yağ tamamen bu arabalardan çıkan motor yağlarının, atık motor yağlarının geri dönüşümünden oluşuyor. Dolayısıyla motorlardaki atık yağların yüzde 95’i geri kazanılabiliyor ve eğer bunu geri kazanmayı başarabilirsek de bu baz yağ dediğimiz hem kalıp yağını hem de gres yağını yurt dışından almamış olacağız. Çünkü onlar, yurt dışındaki Avrupalılar bu baz yağı atık yağlardan üretilip bize 10 misli fiyatla ayrıca satıyorlar. Yani özellikle Türkiye’deki bu

yağları satan çoğu da yabancı firma. Bunun toplanması noktasında sıkıntı yaşıyoruz çünkü ne kadar az toplanırsa o kadar çok baz yağı buraya ithal edebiliyorsunuz. Dolayısıyla biz bunların önünü... Yani ikisi de çok değerli, kıymetli yeter ki toplanabilsin. Biz onunla ilgili yönetmeliği de değiştireceğiz. Bundan sonra o yağların toplanması noktasında da hızlı hareket edeceğiz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Kanun teklifinde 10'uncu maddeye bağlı Ek 11'inci maddesinde bir önerge var, önergeyi okutuyorum.

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 10'uncu maddesi ile 2872 sayılı Kanun'a eklenen ek 11'inci maddesi ve buna bağlı ek (1) sayılı listenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Barış Aydın

Ankara

“EK MADDE 11 - Yurt içinde piyasaya arz edilen bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan ürünlerden poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için piyasaya süren/ithalatçılardan bu listede belirtilen tutarda geri kazanım katılım payı tahsil edilir. Bu listedeki ürünlerden herhangi birinin piyasaya arzının, farklı bir ürünün/malzemenin/eşyanın ithalatı ile birlikte gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ithalatçıdan tahsil edilir. Bu listede yer alan tutarlar takvim yılı başından geçerli olmak üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu şekilde hesaplanan tutarların % 5'ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz. Cumhurbaşkanı, bu suretle tespit edilen tutarları yarısına kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.

Tahsil edilen katılım payları tahsil edildiği ayı takip eden ayın onbeşine kadar Bakanlığa beyan edilir ve aynı süre içinde Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına ödenir. Katılım payının beyan edilmediğinin veya eksik beyan edildiğinin Bakanlıkça tespiti halinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının bir ay içinde ödenmesi gerektiği ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının beyan edilmesi gereken son günden ödendiği tarihe kadar geçen süre için 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Süresinde ödenmeyen katılım payı Bakanlığın bildirim üzerine ilgili vergi dairesince 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Bu madde kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

Ülkenin tamamında Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda depozito sistemi uygulayan, piyasaya süren/ithalatçı, depozitolu olarak piyasaya sürdükleri ürünler için bu maddenin birinci fıkrasından muaf tutulur. Muafiyet uygulamasında depozito uygulanan miktar esas alınır. Muafiyet uygulanmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça çıkarılacak Yönetmelik ile belirlenir.”

(1) SAYILI LİSTE

GERİ KAZANIM KATILIM PAYI TUTARI

Ürün Cinsi	Tutar
Plastik poşet (Plastik Alışveriş Torbaları)	15 kr/adet
Lastik (Binek araç)	2 TL/adet
Lastik (Otobüs, Kamyon, Kamyonet, Yüklenici ve Kazıcı lastikleri ve diğerleri)	4 TL/adet
Lastik (İş Makinası Lastikleri)	10 TL/adet
Dolgu Lastikler	5 TL/Adet
Starker Aküler (5 Kg a kadar) ve diğerleri	2 TL/adet
Starker Aküler (5 Kg dan 20 Kg'a kadar)	4 TL/adet
Starker Aküler (20 Kg'dan fazlası)	6 TL/adet
Traksiyoner Aküler	50 TL/adet
Endüstriyel Aküler (5 Kg'a kadar)	1 TL/adet
Endüstriyel Aküler (5 Kg dan 20 Kg'a kadar)	5 TL/adet
Endüstriyel Aküler (20 Kg'dan fazlası)	10 TL/adet
Taşınabilir pil bataryalar (Lityum içerenler hariç) ile diğerleri	5 kr/adet
Taşınabilir pil ve bataryalar (Lityum içerenler)	10 kr/adet
Otomotiv Pilleri (Kurşun içerenler hariç)	20 TL/adet
Madeni yağ	50 kr/lt
Bitkisel yağ	20 kr/lt
Elektrikli ve elektronik eşya:	
Televizyon/Monitör	2 TL/adet
Elektrikli ve elektronik eşya: Bilişim telekomünikasyon ekipmanları (Televizyon ve monitörler hariç)	2 TL/adet
Elektrikli ve elektronik eşya: Aydınlatma ekipmanları	5 kr/adet
Elektrikli ve elektronik eşya: Küçük ev aletleri ve diğerleri	2 TL/adet
Elektrikli ve elektronik eşya: Beyaz eşyalar (Buzdolabı/Soğutucular/İklimlendirme cihazları hariç)	10 TL/adet
Elektrikli ve elektronik eşya: Buzdolabı/Soğutucular/İklimlendirme cihazları	25 TL/adet
İlaç	1 kr/kutu

Çevre Komisyonu**15.11.2018****T: 3****O: 2**

Ürün Cinsi	Kg Başına Alınacak Tutar (Kr)	Adet Başına Alınacak Tutar (Kr)
PLASTİK AMBALAJ		
İçecek Ambalajları (Adet)		
0,2 Litreye kadar		2
0,201-0,5 Litre arası		3
0,501-1,5 Litre arası		4
1,501 litre üzeri		5
Diğerleri (Poşet Hariç) (kg)	60	
METAL AMBALAJ		
İçecek Ambalajları (Adet)		3
Diğerleri (Kg)	50	
KOMPOZİT AMBALAJ		
Kağıt-Karton Ağırlıklı Kompozit İçecek Ambalajları (Adet)		
0,25 Litreye kadar		3
0,251-0,5 Litre arası		5
0,501 üzeri		7
Diğerleri (Kg)	70	
Kâğıt Karton Ambalaj (Kg)	30	
CAM AMBALAJ (Adet)		
0,5 Litreye kadar		2
0,501-1 Litre arası		3
1,01-5 Litre arası		5
5,01 Litre üzeri		10
AHŞAP AMBALAJ (Adet)		
Ahşap Ambalaj (Adet)		10

Gerekçe:

213 sayılı Vergi Usul Kanunu mükerrer 298'inci maddesi hükümleri uyarınca takvim yılı başında arttırılan tutarların hesabında bir önceki yıl için ilan edilen yeniden değerlendirme oranı dikkate alınmaktadır. Diğer yandan maddeye ekli listede yer alan tutarların çoğu kuruş cinsinden küçük tutarlardır. % 5'ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz hükmü ile yeniden değerlendirme sonrası zaten küçük olan tutarların küçük kesirlerinin dikkate alınmaması sağlanacaktır. Ayrıca Cumhurbaşkanına tutarları belli oranda artırma veya indirmeye ilişkin yetki verilmektedir.

Diğer taraftan, ek 11'inci maddenin ikinci fıkrasında yapılması önerilen değişiklik ile geri kazanım katılım payı alacağının beyanı, tahakkuku ve takip işlemlerinin açıklığa kavuşturulması amaçlanmıştır. Ayrıca; düzenli depolamaya giden atık miktarının artışından dolayı ortaya çıkan çevre kirliliğinin en aza indirilmesi gagesiyle ilave maddenin Çevre Kanunu'na eklenmesi önerilmektedir.

Kanun teklifinin ek (1) sayılı listesinde yer alan geri kazanım katılım payı tutarlarından plastik poşet ücretinin ve bitkisel yağ ücretinin mevcut piyasa koşulları dikkate alınarak değiştirilmesi ile ekli (1) sayılı listede belirtilen elektrikli ve elektronik eşyalarda küçük ev aletleri dışında aletlerin de kapsam içine dahil edilmesi ve aynı listede yer alan ahşap (adet) ifadesinin yerinin liste düzeni açısından karışıklığa sebebiyet vermemesi için ayrı bir sütunda düzenlenmesi önerilmektedir.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, burada, değişiklikte iki ayrı düzenleme var yani yukarıda, birinci kısımda diyor ki: “Tahsil edilen katılım payları tahsil edildiği anda Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına ödenir.” Sonunda diyor ki: “Süresinde ödenmeyen katılım payı Bakanlığın bildirimine üzerine ilgili vergi dairesince 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Bu madde kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir.” Yani tahsil edemediğiniz tutarı tahsil ettiğinizde yine Bakanlığa gelmesi gerekirken genel bütçeye gidiyor. Bunun da Bakanlık bütçesine gelmesi lazım yani Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gelmesi lazım. Yani “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı merkez saymanlık müdürlüğü hesabına yatırılmak üzere genel bütçeye gelir kaydedilir.” derse sanki bu bizim kanunun bütünlüğü açısından da daha doğru olur, 6’ncı maddede 18’le ilgili yaptığımız tartışmaya da uygun bir şey olur. Bunu da bu şekliyle daha doğru bir şekilde geçirmiş oluruz. Çünkü genel bütçeye kaydedilirse siz bunu çevre altyapısının iyileştirilmesinde kullanamazsınız. Öyle olması gerekir yani orada önergeyi yazan arkadaşlar bu usulde eksiklik yapmışlar.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Efendim, tabii, önergeyi biz hazırlamadık.

MURAT BAKAN (İzmir) – Genel bütçeye yazıldı, burada bir anlayış var. O para yani niye genel bütçeye yazılır? Yine, genel bütçeye gelir kaydederseniz...

BAŞKAN – Ben uzman arkadaşla bir söz vereyim isterseniz.

Buyurun.

YASAMA UZMANI MUSTAFA BİÇER – Şimdi, efendim, Sayın Milletvekilim, bu usul bütçe ilkeleriyle örtüşen bir usuldür. 2000’lerde anımsarsanız sürekli bu özel gelirler ve fonlar genel bütçeye dâhil etmek için çalışıldı ve bunun için bir sürü kanun çıkarıldı. Sizin dediğiniz düzenleme onun dışında bir özel gelir yaratmaya matuf. Dolayısıyla bütçenin birliği ilkesinde, genelliği ilkesinde temel prensip bir gelirin bir gidere tahsil edilmemesidir, bir havuzda toplanıp o giderlerin paylaşılmasıdır. Dolayısıyla bu yazım tekniği zaten Maliye Bakanlığından da gelen bir görüştür. Bu teknik uygun olduğu için bu düzenleme yapılıyor efendim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi, Bakanlık bir ceza kesiyor. Katılım payını Bakanlık doğrudan tahsil ettiğinde problem yok, Bakanlık alıyor katılım payını. Tahsil edemediğini niye Bakanlık alamıyor? Yani bütçe birliğiyle alakası yok bunun.

YASAMA UZMANI MUSTAFA BİÇER – Hazine uzman avukatları tahsil ediyor, Maliye Bakanlığı tahsil ediyor.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yani bakanlık bununla ilgili Amme Alacakları Usulü Hakkında... Ya tahsil etsin de Bakanlığın alacağını tahsil ediyor yani Bakanlık için o konulmuş bir şeyi. Bizim burada muradımız şu: Ödemedi yüzde 80’i, yüzde 80’i Maliye hazinesine gidecek, siz o parayı alamazsınız Bakanlık olarak. Yani burada biz “Genel bütçeye gelir kaydedilmesin.” demiyoruz; “Bakanlığa ödenmek üzere genel bütçeye kaydedilsin.” diyoruz yani merkez saymanlığa. Bu, kanun değil ki. Biz bunu böyle yazalım, bir şey olursa Genel Kurulda Maliye Bakanlığına sorarız, şey yaparız yani böyle yazılması gerekir.

BAŞKAN – Ben şöyle söyleyeyim Sayın Bakan: Bunlar Maliye Bakanlığıyla beraber ilgili bürokratlarla bürokratlarla beraber istişare edilmiş ve konsensüs sağlanarak bu hâle gelmiş.

MURAT BAKAN (İzmir) – Maliye Bakanlığı elinde keser, hep kendine doğru yontar.

BAŞKAN – Yok, yok, hayır, hayır.

MURAT BAKAN (İzmir) – Burada, bütçe kendisinde olsun ister. Dolayısıyla, burada, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, ciddi anlamda, çevre alt yapısıyla ilgili bu kadar da paraya ihtiyacı olduğu -önümüzdeki dönemde yatırımlarla ilgili- bir noktada, ona tahsil yetkisi verdiğimiz şey ödenmediğinde diyoruz ki: “Maliye hazinesine aktarılсын bu.”

BAŞKAN – Hassasiyetine katılıyorum. Ben de bu toplantıda vardım, onu söyleyeyim. Maliye Bakanlığının diğer, yani olumlu görüşü bu. Yani, bunu tekrar tartışmaya mahal vermeden, zaten aynı bakanlık o bakanlık bu bakanlık, verebilir yani.

MURAT BAKAN (İzmir) – Değil, aynı değil, aynı değil Sayın Başkan.

BAŞKAN – Zaten çevreyle alakalı, çevre alt yapısıyla alakalı şu anda, burada gelirleri artıyor.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, bir cümle istiyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığını ilgilendiren bir gelir, çok net, zaten yukarıda yazmışız, “Bakanlığa ödenir.” demişiz. Diyor ki: “Tahsil edilen katılım payları, tahsil edildiği ayı takip eden ayın 15’ine kadar Bakanlığa beyan edilir ve aynı süre içinde Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına ödenir.” Biz diyoruz ki: “Genel bütçeye ödenmek üzere genel bütçeye gelir kaydedilir.” Ya da “Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına ödenir.” diyelim direkt. Bakın arkadaşlar, şöyle düşünün: Amme alacaklarıyla... Maliye hazinesi yapmak zorunda, ilgili kurum da yapabilir, kurum avukatı var.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Amme alacaklarının tahsilatıyla ilgili...

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır, hayır, ondan hiçbir sıkıntı olmaz. Her kurumun...

MAHİR POLAT (İzmir) – Kurumda avukat varmış efendim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Var, var, kurum avukatı var.

MAHİR POLAT (İzmir) – Kurumda avukat varmış.

MURAT BAKAN (İzmir) – Kurumun avukatı tahsil eder. Bunu buraya kim koydu, anlayamadım ben? “Süresinde ödenmeyen katılım payı Bakanlığın ilgili vergi dairesince tahsil edilir.” diyor, onu bir vergi olarak değerlendirmiş. Bu vergi değil ki, katılım payı.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sonuçta kavram kargaşası var, biri “ceza” biri “vergi” diyorsunuz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yani, burada, bakın arkadaşlar “Bu listede belirtilen tutarda geri kazanım katılım payı tahsil edilir.” diyoruz, daha sonra bunu bir vergi şeyi olarak değerlendirip “Vergi dairesince takip ve tahsil edilir.” diyoruz. Vergi dairesince değil, bunu Bakanlık takip ve tahsil etse... Vergi dairesine Amme Alacaklarının Tahsil Usulu Hakkında Kanun’a göre takibe koydu ya, Bakanlığın, vergi dairesine bir yazı yazması yeterli, bir yazı yazması yeterli. Yazar, yine şey yapar.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Birpınar, Maliyeyle yani Bakanlıkla hemen...

Var mı burada temsilci arkadaşımız?

MURAT BAKAN (İzmir) – İstişare edelim.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Maliyeden uzman arkadaşımız varmış, isterseniz ifade etsin.

BAŞKAN – Evet, uzman arkadaşımız otursun, ona bir söz verelim.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI TAHSİLAT VE İHTİLAFLI İŞLER DAİRE BAŞKANLIĞI MÜDÜR VEKİLİ ÖZGÜR BAŞAR ÖZDEN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; vergi daireleri tüm yurttan devletin tahsil birimi şeklinde örgütlenmiştir. Vergi daireleri tahsil ettiği tutarları genel bütçeye gelir kaydeder ve birçok kanunda, başka kurumların alacakları da dâhil olmak üzere, tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir. Vergi dairelerinin tahsile tutulur başka bir bütçeye aktarması, kurumun bütçesine aktarması olayı bütçenin...

MURAT BAKAN (İzmir) – Bakanlık tahsil etsin diyoruz sevgili kardeşim. Belediye emlak vergisini vergi dairesine mi tahsil ettiriyor?

BAŞKAN – Sayın Bakan, bitirsin isterseniz uzman arkadaşımız, ondan sonra şey yapalım.

Evet, devam edin.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI TAHSİLAT VE İHTİLAFLI İŞLER DAİRE BAŞKANLIĞI MÜDÜR VEKİLİ ÖZGÜR BAŞAR ÖZDEN - Bütçeden bir ödenekle, devletin bütçesinden bir ödenekle çıktığı için tahsil edilen tutarların da genel bütçeye gelir kaydı gerekiyor Sayın Vekilim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tahsili Bakanlık yaparsa problem çözülür, Bakanlık alır bu parayı da.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI TAHSİLAT VE İHTİLAFLI İŞLER DAİRE BAŞKANLIĞI MÜDÜR VEKİLİ ÖZGÜR BAŞAR ÖZDEN - Sayın Vekilim, şöyle: Vergi daireleri dışında eğer Bakanlığın kendisi bu alacağı takip etmek durumunda kalırsa 6183 sayılı Kanun’u uygulamak zorunda kalacak ve bunun örgütlenmesi çok zor bir şey. Bu nedenle, genel hükümlere, İcra ve İflas Kanunu hükümlerine tabi olması gerekiyor bu sefer, bu alacakların İcra ve İflas hükümlerine göre tahsili gerekecek.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bakanlıkla şey yapalım; bu, Maliye Bakanlığının görüşü değil, Bakanlık olarak... Sayın Bakan Yardımcım, bakın, bu ciddi sıkıntı.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Birpınar.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Bakan, Sayın Vekilim, aslında burada bizim “çevre katkı payı” diye aldığımız -özellikle ithal kömürden- ve CIF bedellerinden aldığımız bedeller var; bu bedelleri biz almıyoruz, bunu da Maliye Bakanlığı bizim adımıza tahsil ediyor ve yıl içerisinde, talep ettiğimiz sürece “Şu kadar paraya ihtiyacımız var.” deyip bize gönderiyorlar, biz de bunları belediyelerin alt yapıları için kullanıyoruz. Bu noktada bir sıkıntı da yaşamıyoruz aslında Maliye Bakanlığıyla çünkü biz onları görüyoruz, onlar bizim adımıza tahsilat yapıyor, “Şu kadar para cezası...” Ve yazdığımız para cezaları da bunun içinde. Bunların hepsini oradan görüyoruz, “Bakın, bizim bu kadar paramız var, bu parayı bize gönderin.” diyoruz, onlar da peyderpey bize gönderiyorlar, biz harcadıkça da bunu devam ettiriyoruz. Buradaki şey, zaten tahsil edilen paraları onların yapması lazım çünkü bizim öyle bir gücümüz yok. “Tahsil edilemeyen paraların genel bütçeye kaydedilmesi” diye ayrıca yazılmış ama bizim yazdığımız cezalar da, bu tip şeyler de, CIF bedelleri

de yüzde 90-95 oranında zaten tahsil edilebiliyor, onda herhangi bir sıkıntı yaşamıyoruz son on yıla baktığımız zaman. Yani, cezaı bir şekilde devlet alacağına şahin, alıyor onu yani, dolayısıyla çok büyük bir sıkıntı yaşadığımız bir konu değil efendim.

Arz ederim.

MAHİR POLAT (İzmir) – Efendim, CIF bedelleri üzerinden alınan vergiler belli bir kodla onların hesabı için tahsil ediliyor zaten, genel bütçeye kaydedilmiyor. Buradaki sıkıntı: “Genel bütçeye kaydedilir.” diyor. Burada aslında, tamam, vergi dairesi şey yapsın ama onların bütçesine kaydedilsin diyoruz biz. CIF bedeli alıyor, atıyorum 40 kodu KDV, işte, 20 kodu gümrük vergisi, onlar o bakanlıklara gidiyor.

BAŞKAN – Ben kanaatimi söyleyebilir miyim burada? Sonuçta tahsil edilemeyen alacaklar çok az miktarda, bunları almak da esasında zor. Yani, Bakanlığın da, taşra teşkilatlarının da yapılanmasına bakıldığı zaman, Maliye gibi değil; Maliyenin, her noktasında, her ilçesinde birimleri var. Ben bu önergenin ve Ek 11’in bu vaziyette kalmasını sizin bilgilerinize sunmak isterim. Fazla da tartışmadan böyle geçmesinde fayda var diye düşünüyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Başkanım, fazla tartışmıyoruz zaten, farkındaysanız gülerек geçiyoruz.

BAŞKAN – Yok, tartışmadan... Ben bir şey yapmıyorum zaten.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bu son cümleyi çıkaralım buradan, son cümleyi çıkaralım. “Takip ve tahsil edilir.” dersek bir sıkıntı yok.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) - “Son cümleyi çıkartalım.” mı diyorsunuz?

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet, son cümleyi çıkartalım.

BAŞKAN – Ne diyor Maliye?

MURAT BAKAN (İzmir) – Son cümleyi çıkartalım. Madem hukuken öyle olduğunu düşünüyorsun, buraya yazmaya gerek yok; kanunda tekrara gerek yok, kanun tekniği açısından da.

BAŞKAN – Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Şimdi, buradaki konu şu: Elde edilen tüm gelirler zaten genel bütçeye genel olarak kaydedilir, bizim Bakanlığın ÇKP gelirlerinin tamamı bu şekilde gelir kaydedilir. Buradaki mesele: Gelir kaydedilen tutarların karşılığında Bakanlığa bir ödenek verilmesidir. Bu, normalde Maliyede... Bütçe hazırlanırken şöyle bir teknik vardır: Bir gelir bir gidere tahsis edilmez normalde; bu, bunun istisnasıdır, bizim Bakanlığa verilmiş bir istisnadır. Bu bir şekilde uygulanıyor zaten, herhangi bir sakınca yok yani.

BAŞKAN - Yani, şu anda bu teklifte sakınca yok mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Hiçbir sorun yok.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Cümleyi kaldırmamızda bir problem var mı?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Kaldırdığımız zaman bu gelir nereye kaydolacak, o sorun ortaya çıkar. Zaten genel bütçeye kaydolması gerekiyor bu gelirin.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Kaydoluyor zaten.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Ama yazmazsanız nasıl kaydolacak? Yazılması gerekir ki kaydolsun bu.

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır, yazmaz, gerek yok.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Şimdi, buradaki mesele şu...

BAŞKAN – Ben tartışmayı bitiriyorum. Başkanımız olarak, 10’uncu maddenin Ek 11’ini bu mevcut verilmiş önergeyle beraber kabul edilmesini oylarınıza sunacağım.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bir dakika Başkanım, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Söyleyin, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi, Bakanlık açısından eğer yarın bir sıkıntı olursa, bu para gelmezse... Burada, bak, Meclis tutanaklarına geçiyor söylediğin şey.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Sayın Vekilim, şimdi, zaten bizim elde etmiş olduğumuz bütün ÇKP gelirlerinin tamamı genel bütçeye kaydediliyor yani oraya kaydedilmemesi gibi bir durum yok.

MURAT BAKAN (İzmir) – Ama onunla ilgili bir hüküm vardır mutlaka ya yasada ya yönetmelikte ya bir şeyde.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Yazım şekli bu şekilde zaten Sayın Vekilim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Burada öyle yazmıyor. ÇKP geliriyle ilgili mutlaka özel bir düzenleme vardır size ödeneğine ilişkin. Şu an siz onu yazmıyorsunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Sayın Vekilim, şimdi, bunun bir yönetmeliği var, yönetmelik doğrultusunda uygulanıyor. Genel bütçeye kaydedilen gelirlerin tamamı Bakanlığa ödenek olarak tahsis ediliyor zaten. Bu maddelerin devamında da, 18’inci maddede de zaten bu yazıyor, “Bakanlığa ödenek olarak tahsis edilir.” diye anlatılmış orada; o nedenle, bunun genel bütçeye kaydedilmesinde herhangi bir sakınca yok.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Pardon, o zaman şöyle yapalım: 18’inci madde... 6’da yaptık o 18’deki değişikliği. 6’ncı maddeye dönüp “Ayrıca ek 11 inci ve ek 13 üncü maddeler kapsamında elde edilen gelirler, yurt içi ve yurt dışından temin edilecek her türlü hibe, yardım ve bağışlar ile kredi anapara geri dönüşleri ve kredi faizleri de tahsil edilerek...” diyor ya, katkı paylarını da ekleyelim oraya, “katılım payı”, “tahsil edilen katılım payları” diye ekleyelim.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Olabilir, atıfta bulunulabilir.

MURAT BAKAN (İzmir) – O şekilde düzeltelim.

BAŞKAN – Nereye atıfta bulunacağız?

MURAT BAKAN (İzmir) – Ya, ben Bakanlık için çalışıyorum arkadaşlar.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI PERFORMANS-BÜTÇE VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANI ENGİN SERT – Sayın Vekilim, artık şu an elde edilen gelirler zaten Bakanlığın koduyla gelirleşiyor; o nedenle, Türkiye’nin neresinde gelir tahsil edilirse edilsin Bakanlığa geliyor.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Ya, Sayın Bakan -yani, Bakan oldunuz da, biz de Bakan yardımcılığı yaptık yani- Başkan olarak diyorum ki: Hiç karıştırmadan, burada Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bütçesine bakan, gelirlerine bakan arkadaş bunu söylüyor. Bütün arkadaşlarım, sizlere söylüyorum: Uygun görürseniz, 10'uncu maddenin Ek 11'deki önergeyle beraber kabul edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Sayın Bakan, elinizi görmek istiyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Başkanım, bakın...

BAŞKAN – Elinizi görmek istiyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bir saniye...

BAŞKAN – Elini görerek, lütfen...

MURAT BAKAN (İzmir) – Ya, bir...

BAŞKAN – Göster elini, ondan sonra...

MURAT BAKAN (İzmir) – Bir dakika...

BAŞKAN – Tamam, göster, ondan sonra.

MURAT BAKAN (İzmir) – Ya, bir müsaade et.

BAŞKAN – Tamam. Ama bak el kaldırdılar, ben oylamayı bitireyim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam, bir dakika, bir saniye, malum hükmü yeniden müzakere edebiliriz.

Bakın, 18'inci madde “Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevreyle ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla...” diye başlar. Ya, diyorum ki bu katkı paylarıyla ilgili şeyi buraya ekleyelim. Biz bütün sivil toplum örgütlerinden görüş aldık biz, hepsinden, hepsi bu yönde. Biz Komisyon üyesiyiz, hepimiz de Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bu iş için kullanması niyetiyle burada ısrarcı oluyoruz. Şöyle yapmayalım... Bunu oyalayalım ama dönelim, 18'inci maddeyle ilgili buraya bunu ekleyelim; bir sıkıntı olmasın, kafada bir sıkıntı kalmasın. 6'ya 18'de değişiklik ekleyelim diyorum sadece. Yasama uzmanları hemen hazırlasın. “Katılım payı”, “tahsil edilen katılım payları...”

BAŞKAN – Ya, ben şunu istiyorum...

MURAT BAKAN (İzmir) – Anlaştık mı?

BAŞKAN – Hayır, hayır.

MURAT BAKAN (İzmir) – 11'e elimi kaldırdım, sen de 6'ya kaldı.

BAŞKAN – Yok, hayır, ben bir şey söyleyeceğim, ben bir kardeşin olarak söylüyorum, pazarlığa gerek yok: Daha tartışmadan bunları, bir daha kendi aralarında tartışma olmadan, milletvekilleri olarak bizler...

MURAT BAKAN (İzmir) – Olmayacak bir şey değil şu an.

BAŞKAN – Onlar konuşmuşlar kendi aralarında farklı farklı, zor durumda bırakmayalım. Bu para...

MURAT BAKAN (İzmir) – Başkanım...

BAŞKAN – Şöyle söyleyeceğim Sayın Bakan...

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Bakan da şey yapsın.

BAŞKAN – Bu para nasıl olsa devletin kasasına giriyor.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yok, yok, öyle değil. Çevre Komisyonu üyesiyiz biz...

BAŞKAN – Sayın Birpınar, son bir söz veriyorum ve oylatacağım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, Atık Yönetimi Dairesi Başkanımız, müsaade ederseniz, aslında sizin söylediğinizle ilgili bir ilave yapacak.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam.

ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SIFIR ATIK YÖNETİMİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET VARIR – Efendim, çerçeve 6’ncı maddeyle, taslak 6’ncı maddeyle bu Ek 11’inci maddede zikredilen gelirlerin zaten Çevre Kanunu’nun mevcut 18’inci maddesi altına eklenmesini öngördüğü için sizin dediğiniz aslında fiilen gerçekleşmiş oluyor.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam, siz öyle diyorsanız problem yok, oylayalım geçelim, tamam.

BAŞKAN – Ne kadar zorladın beni ya?

MURAT BAKAN (İzmir) – İkna olduk.

BAŞKAN – Kanun teklifinin 10’uncu maddesinin Ek 11’inci maddesini, verilen önergeyle birlikte, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir, teşekkür ediyorum.

Şimdi, 10’uncu maddenin Ek 12’nci maddesini okutuyorum:

Depozito

EK MADDE 12- Çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla Bakanlık belirleyeceği ambalajlar için depozito uygulanmasını zorunlu tutabilir.

Bu kapsamda, depozito kapsamındaki ambalajlı ürünlerin satışını gerçekleştiren satış noktaları depozito uygulaması toplama sistemine katılım sağlamakla yükümlüdür.

Depozito sisteminin uygulanmasına yönelik usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – 10’uncu maddenin Ek 12’nci maddesini okuttum. Bu konuda söz almak isteyen üyemiz, milletvekillerimiz var mı? Yok.

Önerge? Yok.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Başkanım, bir şey, bir kelime...

BAŞKAN – Tabii, buyurun Sayın Bakanım.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – “Zorunlu tutabilir” yerine “zorunlu tutar” desek daha iyi olmaz mı? Daha net olur.

MAHİR POLAT (İzmir) – Netleştirmiş oluruz.

BAŞKAN – Sayın Birpınar...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, aslında bizim amacımız tabii ki her zaman için bu atıfları minimize etmek. Yani, burada devletin de, Bakanlığın da para kazanma gibi bir derdi yok, kazanır. Para varsa da gelirler yine çevre için harcanacaktır ama bütün mesele aslında bu atıfları azaltmaktır. Dolayısıyla, biz şunu söylemeye çalışıyoruz: Herhangi bir piyasa süren bir firma depozito uygulamaya karar verirse -ki eskiden vardı bunlar- o zaman bunları da destekleyeceğimizi söylüyoruz ama öyle ürünler var ki her şeye depozito koyamayabilirsiniz; mesela bir yoğurt kabı kompozit bir malzemedir, onu depozitoyla geri alma ihtimaliniz çok zor. Onun için, bu işi yapmak isteyenlerin de önünü açıyoruz. Bununla ilgili de biz ileride yönetmelikler ve usulleri belirleyeceğiz, onu demek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şimdi, tabii ki amaç çevre kirliliğinin önlenmesi ve atığın azaltılması, o çok önemli. Zaten Bakanlığın belirleyeceği ambalajlar için depozito uygulama zorunluluğu getirilecek. O yüzden, bahsettiğiniz istisnai durumları zaten Bakanlık düzenleyecektir. O yüzden, “zorunlu tutulabilir” yerine “Bakanlığın belirleyeceği ambalajlar için depozito uygulaması zorunlu tutulur.” demek bence daha doğru çünkü neticede hangisiyle tutulup hangisiyle tutulmayacağına siz karar vereceksiniz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Evet, itiraz etmiyoruz, bizim için sıkıntı yok.

BAŞKAN – Yani, her iki ihtimalde de sıkıntı yok mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Yok, yok. Daha iyi belki de.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Daha net olur.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – “Tutulur” demek daha iyi belki de.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkanım, şimdi, bu uygulama, tabii, Türkiye’de ilk defa olacak, Bakanlık ilk defa uygulayacak. İlk uygulamalarda sıkıntı, problem çıkabiliyor yani arazideki şartlar ile buradaki yazılımlar farklı olabiliyor. Bence geçiş olarak böyle bir geçirmek lazım, daha sonra, ihtiyaç durumuna göre, Bakanlıkta da sistem oturduktan sonra o değişiklikler yapılabilir yani. Yani, geçiş döneminde sıkıntılar yaşanabilir. Bence biraz da esnek geçmesinde fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

MAHİR POLAT (İzmir) – Ya, Başkanlık sistemine geçişte de sıkıntılar yaşardı o zaman.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ama her şey normal şartlar altında olmuyor yani sonuçta uygulama daha farklı.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ben söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Pozitif ayrımcılığımız var, buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim, sağ olun.

Yani, biz her şeyi aslında çevre ve Bakanlık için yapıyoruz; bugün gerçekten böyle bir ittifak da oluşmuş durumda, her şey Bakanlık için. Evet, geçiş sürecinde sıkıntılar yaşanabilir ama bu sıkıntıları aşmanın yöntemi zaten maddede belirli. Diyor ki: “Bakanlığın belirleyeceği ambalajlar...” Yani, Bakanlık bu sıkıntılara ilişkin ambalajları liste hâlinde belirleyecek, bir sonraki dönemde o yaşanan sıkıntılara göre listeyi değiştirebilir zaten. O yüzden, bence “zorunlu tutulur” denmesi kanunun şeyi açısından önemli.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Evet, bence “tutar” diye değiştirilebilir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam, onu o şekilde bir önergeyle şey yapalım.

YASAMA UZMANI MUSTAFA BİÇER – Redaksiyonla olur, siz uygun görürseniz.

BAŞKAN – Redaksiyonla yaparız, tamam.

10’uncu maddenin Ek 12’nci maddesini redaksiyonla birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, teşekkür ediyorum.

10'uncu maddenin Ek 13'üncü maddesini okutuyorum:

Poşet Ücreti

EK MADDE 13- Kaynakların verimli yönetimi ve plastik poşetlerden kaynaklanan çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla plastik poşetler satış noktalarında kullanıcıya veya tüketiciye ücret karşılığı verilir. Uygulanacak taban ücret 0,25 TL'den az olmamak üzere Bakanlıkça oluşturulacak komisyon aracılığı ile belirlenir ve her yıl için güncellenir.

Bu maddedeki düzenlemelere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

BAŞKAN – Ek 13'le alakalı bir önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas numaralı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi ile 2872 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 13'ün aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

EK MADDE 13- Kaynakların verimli yönetimi ve plastik poşetlerden kaynaklanan çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla plastik poşetler doğada çözünen maddeden üretilmelidir. Ayrıca plastik poşet yerine bezden üretilmiş torba, file vb. araçlarının kullanımı için teşvik uygulanır.

BAŞKAN – Gereçeyi okutuyorum:

Gereççe:

Plastik poşetin ücretli hâle getirilmesi, plastik poşet kullanımında azaltıcı bir etki yaratsa dahi bu yöntem yalnızca büyük market zincirlerinde uygulanabilir. Bu yöntem, sorunu çözmekle birlikte, var olan şirketlere de yan gelir yaratmaktadır. Bunun yerine, her yerelde bütün idari birimler, yerel yönetimler ve sivil toplum örgütlerinin katılımını sağlayarak bez torba, file kullanımını teşvik eden çalışmalar yapılmalı ve bunların kullanımı için teşvikler düşünülmelidir.

BAŞKAN – Teklif sahipleri yok.

Ek 13'te verilmiş olan önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir, teşekkür ediyorum.

Ek 13'üncü maddeyle alakalı söz almak isteyen var mı? Yok.

Teklifteki 10'uncu maddenin Ek 13'üncü maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, teşekkür ediyorum.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi madde 11'i okutuyorum:

MADDE 11- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına (k) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve mevcut (l) bendi (o) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“l) Otoyolların habitatları böldüğü yerlerde Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün görüşünü alarak yaban hayvanlarının geçişlerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri yapmak,

m)Otoyollarda yaban hayvanlarından kaynaklanacak trafik kazalarını önlemek maksadı ile kafes tel çit yapmak,

n)Karayolları yaban hayvanlarının muhtemel yaşam alanlarının bulunduğu bölgelerde uyarıcı levhalara yer vermek,”

BAŞKAN – Teklifin 11’inci maddesi üzerinde söz almak isteyen var mı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, bu maddeyle yapılmak istenen işi biz destekliyoruz yani doğru bir amaç var ama eksik var. Eksik nerede? Karayolları Trafik Kanunu’na otoyolların doğal yaşamı olumsuz etkilememesi için alınması gereken önlemler eklenmiş. Burada kritik olan nokta, kanun teklifinde yer alan “habitatlari böldüğü yerde” ifadesidir. “Habitatlari böldüğü yerde” deyip sadece Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünden görüş alıyoruz; hâlbuki habitatın bulunduğu alandan hangi kurum sorumluyorsa onun ifade edilmesi lazım. Örneğin, doğal bir sit alanında habitat var, oradan otoyol geçiyorsa Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünden görüş alınması gerekir ya da orman alanından geçiyorsa Orman Genel Müdürlüğünden görüş alınması gerekir. Eğer teklif sadece Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü çerçevesindeki yerler için yapıldıysa, o zaman da teklif yetersiz bir teklif çünkü doğa... Yaşamın, yabancı hayatın olduğu yer orman alanı olabilir, sit alanı olabilir; o yüzden biz önergemizi, bunları da ilave ederek, sizin muradınıza hasıl olmanızı sağlayacak şekilde verdik. Yani, bunlar hangisinin yetki alanındaysa onun görüşü alınsın.

BAŞKAN – Sayın Birpınar...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, çok kıymetli Komisyon üyelerimiz; aslında, tabii, bunun mantığı şu herhâlde -yani bize şeyden öyle geldiği için söylüyoruz- bu yaban hayatının korunması, hatta, biliyorsunuz, sokak hayvanlarıyla ilgili kanun bile şu anda Tarım ve Orman Bakanlığının içinde. Türkiye’de yaban hayatıyla ilgilenen birim de tamamen Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü, onun çerçevesinde yürüyor bu işler, yani oradaki hayvanlarla ilgili. Ama burada herhangi bir şekilde buna ilave olarak Orman Genel Müdürlüğü ilgilirse... Yani, siz şunu söylüyorsunuz: “Orası bir millî park değilse, orman alanıysa, habitat alanı bölündü, oradan bir kara yolu geçti, orada ne olacak? Veya sit alanı, orada ne olacak?” şeklinde.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yetki karmaşası olur, var zaten şu an. 2 tane kurum ekleyeceğiz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Onların buraya ilave edilmesinde bizce de bir sıkıntı yok yani.

MURAT BAKAN (İzmir) – İlgili kurum... Onu da ortak önergeyle hazırlayalım. “Habitatın bulunduğu bölgede yetkili olan kurumdan” dersek sorunu çözmüş oluruz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Zaten bu kurumlardan daha önceden izin alıyoruz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Görüşleri alıyoruz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır, bakın, bu başka bir düzenleme.

İzninizle, ben izah edeyim mi tekrar?

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi, burada, yaptığımız düzenlemede diyoruz ki: “Otoyolların habitatları böldüğü yerlerde Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün görüşü alınır.” Hâlbuki Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü sadece millî parkların olduğu yerde yetkili. Otoyolun habitatı böldüğü yer ormansa bu kurum görüş veremez, Orman Genel Müdürlüğü görüş verir; sit alanıysa yine o görüş veremez, bu durumda da Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünden görüş almak lazım. İlgili kurumdan görüş alalım. Bu yasal düzenlemeyi yapıp... Zaten önergede de dedik ki, bakın: “Otoyolların habitatları böldüğü yerlerde habitatın bulunduğu alan ormanlık alan ise Orman Genel Müdürlüğünden, doğal sit alanıysa Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünden ve/veya Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünden görüş alınarak yaban hayvanlarının geçişine izin verecek menfez, ekolojik köprü vb. tesisleri yapmak.” Arkadaşlar, itiraz edecek bir şey yok yani. Burada bizim...

METİN ERGUN (Muğla) – Yani “ilgili kurum” yeterli, değil mi?

MURAT BAKAN (İzmir) – Tabii.

METİN ERGUN (Muğla) – “İlgili kurum” dersek yeter herhâlde.

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet, yetki alanı çerçevesinde. Zaten 3 tane kurum var burada. Bu şekilde düzenleyelim, böyle geçirelim yani.

BAŞKAN – İlyas Bey, buyurun.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkanım, şimdi, normal şartlarda bir proje yapılırken o projeye ilgili olarak o projenin güzergâhının geçtiği... Hangi kurumları ilgilendiriyorsa hepsinden görüş alınıyor zaten; ormandan geçiyorsa Ormandan görüş alınıyor, işte, şeyden geçiyorsa...

MURAT BAKAN (İzmir) – O zaman bu maddeye gerek yok.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - ...tarihi eserlerin olduğu yerden, sit alanlarından geçiyorsa Kültür Bakanlığından görüş alınıyor.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bakın, otoyol yapılırken o alınır.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ve bunun gibi en az, tahmin ediyorum, 15-20'nin üzerinde kurumdan görüş alınıyor. O görüşler neticesinde güzergâh belirleniyor. Burası biraz daha özel bir konum herhâlde.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bakın, burada özel bir hüküm var. O sizin dediğinizin dışında bir şey bu. Bu, mesela, geçen konuştuk, Bhutan'da bir leopar Bhutan'ın bir ucundan diğer ucuna kadar bu biyolojik, onların geçiş noktaları gözetilerek hareket edebiliyor. Bir kaplumbağanın otoyolu geçmesini sağlayacağız, derdimiz bu. Bir yılının otoyolu geçmesini sağlayacağız, derdimiz bu. Yani o hayvan, kendi habitatını bölüyoruz ya, onun geçişini sağlayalım diğer tarafa. Onunla ilgili sadece bir kurumu yetkilendirmişiz kanunda. Ama o kurum, sadece Millî Parklarda yetkili, ormanın olduğu yerde Ormandan görüş almak lazım. Diğer taraftan...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – O görüşler daha önceden alınıyor.

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır, daha bunda alınmıyor, bu ayrı bir şey. O yaptığınız iş başka, bu yaptığınız iş başka.

BAŞKAN – O zaman şöyle yapalım.

Sayın Bakan, şöyle diyelim o zaman: “Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü yerine ilgili bakanlık” diyelim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – “İlgili kurum” diyelim.

BAŞKAN – Tamam, “ilgili kurum”, yazı olarak da düzeltiriz.

MURAT BAKAN (İzmir) – “O habitatın bulunduğu bölgede yetkili bulunan kurum” diyelim. “Habitatın bulunduğu yerdeki ilgili kurum” diyelim.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Bazen birden fazla da olabiliyor.

BAŞKAN – 11’inci maddede “Otoyolların habitatları bölüdüğü yerlerde, ilgili kurumlar görüşü alınarak...” düzeltilerek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Habib Bey.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Sayın Başkanım, bu otoyol da olabilir, bu bölünmüş yol da olabilir, bu demiryolu da olabilir.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Sayın Başkanım, bu otoyol olabilir, bölünmüş yol olabilir, demiryolu olabilir. Dolayısıyla, burada otoyol kelimesini de çıkartıp bu yolların doğayı bölüdüğü yerlerde hayvanların gerek alt geçitlerde gerekse ekolojik köprülerden zarar görmeden geçmesini sağlayacak bir madde koymak lazım. Buna otoyol yerine genel bir kelime ve “ilgili kurumlar” demek yeterlidir diye düşünüyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – “Yolların” diyelim ya da “otoyolların ve demiryolların, bölünmüş yolların” diyelim.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – “Ulaşım yolları...”

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet, habitatları bölüdüğü yerlerde, doğru, tamam.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye, Sayın Akgül, buyurun.

HACI OSMAN AKGÜL (Gümüşhane) – Başkanım, burada Doğa Koruma ve Millî Parkların yetkilendirilmiş olması bence daha doğru bir tanım. Çeşitli kurumlarla uğraşmaya gerek yok. Şimdi eğer, Doğa Koruma ve Millî Parklar bunu uygun görüyorsa Ormanın üzerinde bir yetki almış oluyor, Orman ona karışmamalı. Yani şimdi biz her kurumdan ilgi, görüş alırsak...

MURAT BAKAN (İzmir) – Bu onun altından kalkamayacağı bir güç. Türkiye’nin her yerinde gidecek Doğa Koruma ve Millî Parklar şey yapacak, mümkün değil yani.

BAŞKAN – Sayın Bakan, usul açısından şunu bir konuşalım: Herkes tek tek konuşursa ne konuştuğumuz, ne söylediğimizi de iyi anlarız.

Buyurun Osman Bey.

HACI OSMAN AKGÜL (Gümüşhane) – Sayın Başkan, yaban hayatını korumak amaçlı çıkarıyoruz bunu değil mi? Yetkili kurum neresi? Doğa Koruma ve Millî Parklar. Yani onun vereceği bir uygunluğa Orman “hayır” diyememeli bence. Eğer biz her kurumdan görüş alırsak, o zaman kargaşa yaşayabiliriz diye düşünüyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkanım, burada bir yanlış anlaşılma var. Her kurumdan görüş almıyoruz.

Bakın, ben bu sivil toplum örgütlerinin görüşlerini söylüyorum yani kurum ismini zikretmiyorum. Zaten bir yetki karmaşası var Bakanlık içinde ve farklı Bakanlıkların birimleri arasında. Biz şimdi, “Millî Parklar” dediğiniz, belli bir büyüklüğü, belli bir çapı olan, belli bir bölgeden sorumlu bir kurum. Sen ona kendi alanı olmayan bir bölgede: “Git, bu habitatı bölen bölgede, senin yetkinde.” Hâlbuki Orman Genel Müdürlüğünün yetkisinde. Biz “ilgili kurum” dediğimizde, farklı kurumlardan görüş

alalım demiyoruz. Orası ormansa Ormandan alalım, sit alanıysa sit alanının değerlendirmesi sadece Doğa Koruma ve Millî Parklardan görüş alınarak olmaz; orada tarihî eser vardır, arkeolojik eser vardır, bilmem başka bir şey vardır, orada ilgili kurumdan görüş alalım.

HACI OSMAN AKGÜL (Gümüşhane) – Ama, bakın, şu anda bir otoyoldan örnek verirsek, eğer bir otoyol yapılmasına orada karar verilmişse, artık diğer kurumlar zaten devre dışı kalmıştır. Burada yalnız Doğa Haklarını Koruma Kurumu, Millî Parklar yetkilidir. Uygunluğu onun vermesi bence çok doğru olur. Zaten biz otoyola yapacağız bu projeyi. Otoyol iznini alırken Ormandan iznini almış, sit alanından iznini almış, orada artık...

MURAT BAKAN (İzmir) – Başka şeyleri konuşuyoruz Sayın Başkan.

HACI OSMAN AKGÜL (Gümüşhane) – Yok, başka şeyleri konuşmuyoruz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bakın, başka şeyleri konuşuyoruz. Otoyol yapılırken alınan izin başka, habitat bölündüğü için o hayvanların geçişini sağlamak başka şeyler. Otoyoldan aldığın izin o hayvanı oradan uçarak mı geçirecek?

HACI OSMAN AKGÜL (Gümüşhane) – Sayın Bakan, geçişi nereden alacak, yoldan almayacak mı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Bakın, burada diyor ki: Menfez, ekolojik köprü ve benzer tesisler yapılacak. Otoyol, hatta vekilimin söylediği gibi, demiryolu, diğer yollar. Ya, burada ilgili bakanlık nezdinde ilgili kurum orada Orman Genel Müdürlüğüyse, sen tabiat varlıklarına...

HACI OSMAN AKGÜL (Gümüşhane) – Artık Orman Genel Müdürlüğü değil orada. Eğer Ulaştırma Bakanlığı yol projesini yapmış...

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır, orada Ormandan... Bakın, Ulaştırma Bakanlığından almış diyelim ki ormandan geçiş yapıyor. Ya, ormanın bir ucundan diğer ucuna geçecek, hangi noktadan geçiş yapacak? Bakanlık onu tespit edemez.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Belki tarım alanı da olacak bu.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tarım alanı da olacak, tamam, ben de onu söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Soluk, bir saniye...

Sayın Ceylan, buyurun.

NEVZAT CEYLAN (Ankara) – Evet, Başkanım, teşekkür ederim.

Yasanın milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Bu konuda ben Osman Bey’le aynı fikirdeyim. Kanun maddesinde zikredildiği şekilde kalmasının da doğru olduğunu düşünüyorum, sebebi de şu: Bu konunun uzmanı Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü, yaban hayatıyla ilgili. Dolayısıyla, bu işi başka kurumlara uzatarak ve onları yetkili kılacak noktaya getirerek işi çıkmaz duruma sokabiliriz. Konunu uzmanı olan Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün kanunda da yer aldığı şekilde devam etmesi şeklinde olduğunu ben söylemek istiyorum özellikle.

MURAT BAKAN (İzmir) – Doğru değil.

NEVZAT CEYLAN (Ankara) – Konunun uzmanı zaten Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü.

MURAT BAKAN (İzmir) – Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün sınırları belli. Ormanda yaban hayatı yok mu?

BAŞKAN – Evet, buyurun Eyüp Bey.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Başkanım, şimdi ben de aynı kanaatteyim, şundan dolayı: Haklısınız, ormanda yaban hayatı var ama bu kurumların her birinin kendi mevzuatı var. Yani bizim buradaki amacımız, bu yaban hayatını devam ettirmek, yaban hayvanlarına faydalı olmaksızın, bunları göz ardı etmemiz lazım. Yani, şimdi çeşitli kurullar var biliyorsunuz, Anıtlar Kurulu var, Ormanın kendine göre bir yasası var. Eğer ki biz yaban hayatını devam ettirmek istiyorsak, buna odaklanıp bununla ilgili bir kurumun olması bence de daha mantıklı yani onun sorumlusu da o kurum olacaktır.

MURAT BAKAN (İzmir) – Orada, arkeolojik sit alanı olan bir yerde otoyolun bir tarafından diğer tarafına geçiş yapacaksınız. Doğal hayatı, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü görüşü yetkili olmadığı bir bölgede yeterli olur mu arkadaşlar?

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Biz yaban hayatını...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Önceden izin alınıyor.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – İzin alınıyor.

Sayın Bakan, şunu söylemek istiyorum, yolla zaten izin alınmış, burada...

BAŞKAN – Eyüp Bey, siz görüşlerinizi belirtin.

Sayın Bakan, lütfen.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Şimdi, bakın, buradaki mevzu yaban hayvanlarının geçişine izin verecek menfez, ekolojik köprü veya benzeri tesislerin yapılması. Yani bizim amacımız burada, yaban hayvanlarını aslında korumak. Bunu sağlayacaksa, hedefte o varsa, burada bir kurumun olması ve önceliğin bu olması. Yani şimdi tarım arazisiyse biz o zaman yaban hayvanlarının geçişini iptal mi edelim diyeceğiz? Ya da Tarım Bakanlığına mı soracağız bunu, orası tarım arazisiyse? Orada yaban hayvanlarıyla kim ilgileniyorsa, onun görüşünün olması daha uygun yani, daha da hızlı yürür, yoksa öbür türlü bir sonuç alamayız.

BAŞKAN – Buyurun Habib Bey.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Başkanım, burada bunun doğrusu bana göre şu: Habitatların bölüdüğü yerlerde, ne böylecek bunu, ulaşım; yaban hayvanlarının geçişlerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri bu ulaşımı yapan kurum sorumludur, yapmak zorundadır. Bu, tarım arazisi olur... Bugün, bilmiyorum, ben çok gidip geliyorum, Kırıkkale-Sivas arasında onlarca o tarım arazisinden geçen yerlerde tavşanlar mı dersin, tilkiler mi dersin, çakallar mı dersin, yollarda hep telef olmuş. Dolayısıyla, “Bu hayvanların geçişine uygun yerlerde, bu yolu yapan demiryoluysa, bölünmüş yolsa, otoyolsa, onları yapmak zorundadır.” diyelim, geçsin gitsin.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tekrar bir söz alabilir miyim ben Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi, düzelttiğimiz bir işi, tekrar bana göre bozuyoruz. Niye bozuyoruz? Şimdi Orman ve Su İşleri Bakanlığının bir birimi değil mi Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü? Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün bölgesi, çalışma alanları belli. Orman Bakanlığının, Orman Genel Müdürlüğünün olduğu bölgede bunların bir yetkisi yok, burada özel bir yetki vermiş oluyoruz oraya. Dolayısıyla, burada yine iki kurum arasında gereksiz bir şey yaşatacağız. Neden Orman Genel Müdürlüğünün yetkisinde olan bir yerde o geçişle ilgili oradan biz görüş almıyoruz, “ilgili kurum” diyerek?

HACI OSMAN AKGÜL (Gümüşhane) – Ama artık yol, proje... Orada artık Orman Genel Müdürlüğünün yetkisi yok ki.

BAŞKAN – Osman Bey, bir saniye.

MURAT BAKAN (İzmir) – Ormanın içinden bir yol geçiyor. Yani iki tarafı orman, iki tarafındaki yaban hayatının bir taraftan diğer tarafa gitmesinden bahsediyoruz. Artık orada Ulaştırma Bakanlığının yetkisi var, Ormanın yetkisi yok, ne demek yani? Ormana soracaksın yani: Buradan nereden geçiş olsun, neresi uygun?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Efendim, orada ulaştırmanın yetkisi şeklinde değerlendirmiyoruz biz.

BAŞKAN – Habib Bey, bir saniye.

Evet, buyurun.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Şimdi burada, proje kesinleşmiş, koordinatları belirlenmiş, ilgili bütün kurumların görüşü alınmış. Buradaki amaç, yolun bir tarafındaki yabani hayvanların diğer tarafa geçişiyle ilgili bir güzergâh oluşturulması. Bu konuda da yetkili olan kurum Doğa Koruma ve Millî Parklar olur. Millî Parklar diyecek ki: İşte burada şu tür yabani hayvanlar var, bunun geçişi için yolun altına şu ebatlarda bir menfez koy veya şu ebatlarda bir tünel geçişi koy veya şu şekilde yap.” diyecek. Bunun tek yetkilisi Doğa Koruma ve Millî Parklar. Yoksa diğer kurumların, yani Ormana gittiniz, Orman ne diyecek? “Buradan yol geçmesin?” mi diyecek? Mümkün değil öyle bir şey olması.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yolla ilgili değil bu konu, geçişle ilgili. O bitti o iş zaten.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ama burada yabani hayvanların geçişiyle, yabani hayvanlarla bu ülkede kim ilgileniyor, Türkiye’de? Hangi kurum ilgileniyorsa o kurum izin verecek. İlgilenen kurum da Doğa Koruma.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yabani hayvan da olamayabilir.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Şimdi biz, bu ulaşım ile ilgili demiryolu, karayolu, otoyolu, bölünmüş yol veya tek yol yaparken tarım arazilerini de içine alıyoruz. Orada bir muhtarın bile önümüze çıkıp “Arkadaş, şu alan benim yerleşim yerim...”

BAŞKAN – Açar mısınız mikrofonu.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Buradaki maksat elbette ki güzergâh yapımında her türlü yetkiler müsaadeler alınıyor. Buradaki yaban hayvanlarıyla ilgili düşündüğümüz hususu biz zaman zaman uyguluyoruz. Bu, bir kültür meselesidir. Ben bir köyün arazisinden geçerken köylü çıkıyor önüme diyor ki: Benim tarım arazim karşıda, otlakım karşıda, yerleşim yerim burada. Benim hayvanım karşıya nasıl geçecek veya ben oradaki mahsulümü yerleşim yerine nasıl getireceğim?” O muhtarın veya köylünün çıktığı noktalarda biz buraya alt geçitler yapıyoruz; kot kurtarıyorsa üst geçitler yapıyoruz. Dolayısıyla, bu da bir kültürdür. Yaban hayvanlarına zarar verememek için, uygun olan, yaban hayvanlarının yoğun olduğu yerlerde gerek arazinin yapısına göre altgeçit olabilir, üstünden “ekolojik köprü” dediğimiz, hayvanın yayılarak geçebileceği bir köprüdür, yoksa buraya asma köprü yapacak hâlimiz yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Soluk.

Sayın Birpınar, son sözü size vereceğim. Ondan sonra da uzlaşma olmazsa demokrasilerde nedir, oylamadır; oylamaya geçeceğiz, başka şey yok.

Evet, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, çok kıymetli hazırım; burada aslında enteresan bir şey var, oda şu: Burada bizim arzu ettiğimiz çok güzel bir uygulama var yani ne yapıyoruz? Ekolojik köprü, menfez ve benzeri tesis yapacağız veyahut da tel örgüler yapacağız. Bunlar aslında hayvanlar için uyarıcı levha... Bunların tamamı hayvanları, oradaki yaban hayatını koruma amaçlı yapılması gereken şeyler ve bunlar için aslında hiç kimseden izin almaya da gerek yok. Karayolları yapmak istediği yere bunu yapabilir, yapıyorsa da problem yok. Bir tek şu var: Sanırım buradaki görüş, şu manada alınan bir görüş: Yani Doğa Koruma ve Millî Parklara diyorlar ki: Ya, burada yaban hayatı var mı, burada hakikaten görünen şeyler var mı, geçişler var mı? Onları bize söyleyin, biz ona göre bunları yapalım.” şeklinde bir şey var. Bunu böyle anladığımız zaman, bir problem yok. Çünkü onlar biliyor yani ormanın her yerindeki yaban hayatını...

BAŞKAN – Sayın Birpınar, teşekkür ediyoruz.

Sayın Vekilime söz veriyorum.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Ama ben bir şey ilave edeceğim, bir mağduriyet olarak söyleyeceğim. Ben İstanbul Çevre ve Orman Müdürlüğü yaparken bir tane böyle menfez inşa ettirdim Şile yoluna ve sonradan çok üzülüm, rüyama girdi. Ben oraya o menfezi inşa ettirdim, domuz geçişleri vardı oradan yani domuz yavrularına gidiyordu veyahut da işte geyik yavruları geçiş yapıyordu ve avcılar, maalesef, o yaptığım menfezin önünde duruyorlardı, orada vuruyorlardı. Onun için pişman oldum yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Vekilim, buyurun.

METİN ERGUN (Muğla) – Mesele anlaşıldı. Yani kanunda geldiği şekliyle kalmasının daha doğru olduğu kanaatindeyiz. Sebebi: Burada önemli olan hayvanların güzergâhı, bunu belirlemek dolayısıyla doğrusu bu. Ha, otoyollar ibaresi değiştirebiliriz ama.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Bir kelime de ben söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun, ne demek, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkanım, bu gayet güzel, maddeye hiçbir itirazımız yok. Yalnız eksik tarafı şu: Bir cezai müeyyide koyabilirsek buna... O geçiş alanlarına sadece levha koyarak veya çit koyarak bu hayvanları korumamız mümkün değil. Bakın, geyikler 2 metre çit üzerinden atlayabiliyorlar ve yola geliyor. Biz o koyduğumuz levhalar aralığında diyelim ki 2 levha kondu, 100 metre aralıkla geyik geçidi var veya domuz geçidi var, burada kaza olduğu zaman cezai müeyyide getirirsek tamam olur bence, başka da bir eksiği yoktur bunun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, ben de teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz vermiyorum, bitiriyorum.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Sayın Başkanım, son söz...

BAŞKAN - Bitiriyorum, toparlıyorum şimdi.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – “Otoyollar yerine ulaşım güzergâhları” deyin, bitirin.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Başkanım, bu sıkıntı olur, belediyeleri kilitleriz.

BAŞKAN – Hayır, hayır.

Arkadaşlar...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Veyahut da demiryolu...

BAŞKAN – Sayın Soluk...

Bu maddeyle ilgili, 11'inci maddeyle alakalı bir önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas no.lu Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN – Evet, teklif sahipleri?

Buyurun, Oya Hanım.

OYA ERSOY (İstanbul) – Şimdi, burada özellikle belirsizlik yaratan bir bölüm olduğunu düşünüyoruz ve benzeri cümlesinin tahdidi olarak sayılması gerektiğini düşünüyoruz ve öneriyoruz. Yani “menfez, köprü ve benzeri” dediğiniz anda her türlü yapılaşmaya açılması müsait. Altı başka, üstü başka, hayvanların geçtiği üste alışveriş merkezi şeklinde olabilir bu. O yüzden, bu konuda mümkünse tahdidi olarak hazırlayan bir düzenleme öneriyoruz.

BAŞKAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi kanun metninde bulunduğu şekilde aynen oylarınıza sunuyorum:

MURAT BAKAN (İzmir) – Başkanım, yapmayın, bakın buraya kadar uzlaşıyla geldik. Şimdi, Sayın Vekilimizin de söylediği bir şey var, çok doğru. Biz burada “otoyol” diyoruz ama otoyol dışındaki yollarda da yaban hayatı var. Yani burada bakın ikna olduk biz, siz söylediniz ikna olduk.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yani o “yollar” dediğimiz zaman, bütün belediyeleri kilitleriz, İzmir Belediyesi de iş yapamaz. İl sınırlarında plan yapıyor İzmir Belediyesi. Kocaeli il sınırlarında, İstanbul il sınırlarında yani ormandan da geçiyor, o zaman kilitleriz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Neyi kilitleyeceğiz? “Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün görüşü alınarak.” diyoruz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – “Yollar” dediğiniz zaman bütün yollar girer onun içine.

MURAT BAKAN (İzmir) – Girsin.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Belediyelere gidip dava açarlar.

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır, bakın, diyor ki burada: “Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün görüşü alınarak yaban hayvanlarının geçişine izin verilecektir.”

MEHMET GÖKER (Burdur) – Demiryolları eklenebilir ama.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ha, demiryolu ekleyebiliriz. Onlar tehlikeli bir şey, yollar olmaz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye, “Karayolları” diyemeyiz, “otoyollar ve demiryolları” deyip bu işi kapatmamız lazım, onu söyleyeyim.

“Karayolları” diyemeyiz, “Karayolları” dediğimiz zaman, onun altından çıkamayız.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkan, Kanun Karayolları Trafik Kanunu. Bir sıkıntı çıkabilir mi bilmiyorum. Yani onu değiştirmeye çalışıyoruz ya. Bu kanun, Karayolları Trafik Kanunu'nun 7'nci maddesinde. Onun için, acaba “demiryolları” deyince bir arıza çıkar mı, bilmiyorum.

BAŞKAN – Doğru, o zaman aşıyla beraber bırakalım, bu işi tartışmayalım.

Evet, 11'nci maddeyi bulunduğu şekliyle, teklifteki gibi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Evet, 12'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 5 inci maddesinde yer alan “Nazım İmar Planı” ve “Çevre Düzeni Planı” tanımları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye “Fen adamları” tanımından sonra gelmek üzere “Mekânsal Strateji Planı” tanımı eklenmiştir.

“Nazım İmar Planı; varsa bölge planlarının mekâna ilişkin genel ilkelerine ve varsa çevre düzeni planlarına uygun olarak halihazır haritalar üzerine, yine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak çizilen ve arazi parçalarının; genel kullanım biçimlerini, yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklüklerini, nüfus yoğunlukları ve eşiklerini, ulaşım sistemlerini göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere düzenlenen, plan hükümleri ve raporuyla beraber bütün olan plandır.”

“Çevre Düzeni Planı; varsa mekânsal strateji planlarının hedef ve stratejilerine uygun olarak yerleşim, gelişme alanları ve sektörlere ilişkin alt ölçek planlarını yönlendiren genel arazi kullanım kararları çerçevesinde ilke ve kriterleri belirleyen, bölge, havza veya il bütününde hazırlanan, plan hükümleri ve raporuyla bir bütün olan plandır.

“Mekânsal Strateji Planı; ekonomik, sosyal politikalar ve çevre politikaları ile stratejilerini mekâna ilişkilendirerek fiziki gelişmeyi ve sektörel kararları yönlendiren, ülke bütününde ve gerekli görülen bölgelerde hazırlanan, raporu ile bütün olan plandır.”

BAŞKAN – Evet, 12'nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Evet, 12'nci madde üzerinde bir önerge var.

Okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas no.lu Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde...

Buyurun Sayın Vekilim.

OYA ERSOY (İstanbul) – Evet, burada Nazım İmar Planı ve Çevre Düzeni Planı tanımlamalarında değişiklik var ve Mekânsal Strateji Planı tanımı eklenmiş. Bu mekânsal planlar, yapım yönetmeliğinde olan bir kavram. Mekânsal Strateji Planı artık İmar Kanunu'nda düzenlenmesini öngörüyor ve çok rahatlıkla bir bölgeyi sektörel ayrıcalıklı kılabilirler. Örneğin, güneş enerjisi tarlaları olarak ilan edebilirler, sanayi bölgesi kabul edip bir havzayı sanayilerin konuşlanmasına açılma olanağı sağlamaktadır, böyle bir tehlike vardır. O nedenle, bu maddenin geri çekilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, konu üzerinde Bakanlık yetkililerimizin bir açıklama yapması uygun olacaktır.

Sayın Bakan Yardımcımız, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI FATMA VARANK – Sayın Başkanım, değerli hazırım; şimdi mekânsal strateji planı 2011 yılında, biliyorsunuz, literatüre girdi. 2011 yılında 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle getirilmiş bir kavram ve biz o günden bugüne bununla ilgili çalışmalar yapıyoruz.

Mekânsal strateji planı yönetmeliklerimize girdi, bunun İmar Kanunu'na da girmesiyle ilgili bir düzenleme bu sadece. Mekânsal strateji planı ülkelerin bir kısmında, Avrupa ülkelerinde var, Türkiye'de ilk defa yapılacak. Bu, tüm sektörlerle birlikte, bir üniversiteyle birlikte yaptığımız bir plan. Yeni başladık çalışmayı yapmaya ve bu tüm sektörlerle birlikte yapılacağı için, bu söylediğiniz şekilde, hani bazı bölgeleri havzadan çıkarmak, böyle bir şey değil Mekânsal strateji planı. Ama, Çevre düzeni planının bir üstünde. Çevre düzeni planları biliyorsunuz 1/100.000'lik planlar ama bunlar 1/500.000 ölçeğinde, ölçekli bir planda değil, bu bir rapor aslında ve tüm ulaşım, kalkınma... Bizim çevre düzeni planları, biliyorsunuz, bütüncül bir plan değil ya iki üç il ya da il il yapılan planlar. Ama bu, Türkiye'nin tüm stratejisini bir plan üzerinde ve o planın raporuna yansıtacağı bir plan aslında. Yani, Türkiye'de daha önce hiç yapılmadı ama ilk defa yapılacak. Bu söylediğiniz şekilde, 100.000'lik plan gibi, işte burayı havzaya açtım, burayı açmadım, bu şekilde bir şey değil. Sadece rapor şeklinde çıkacak ve bir kroki şeklinde olacak bir plandan bahsediyoruz, 1/500.000 ölçeğinde bir plan.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

13'üncü maddeyi okutuyorum.

Buyurun:

MADDE 13-3194 sayılı Kanununun 6'ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mekânsal planlama kademeleri:

MADDE 6- Mekânsal planlar, kapsadıkları alan ve amaçları açısından Mekânsal Strateji Planlarına uygun olarak; “Çevre Düzeni Planları” ve “İmar Planları” kademelerinden oluşur. İmar planları ise nazım imar planı ve uygulama imar planı olarak hazırlanır. Her plan bir üst kademede ki plana uygun olarak hazırlanır.

Mekânsal strateji planlarında; kalkınma planı ile varsa bölge planları, bölgesel gelişme stratejileri ve diğer strateji belgelerinde ortaya konulan hedefler dikkate alınır.

Büyükşehirlerde 1/25.000 ölçekli nazım imar planının yapılmış olması halinde, gerekli görülen bölgelerde 1/5000 ölçekli nazım imar planlarının yapılmasına engel teşkil etmez.”

BAŞKAN – 13'üncü madde üzerinde söz almak isteyen yok.

Önerge yok.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyorum.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 3194 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine “konu edilen” ibaresinden sonra gelmek üzere “orto-görüntüler ile” ibaresi, “usul ve esaslara” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve varsa ilgili standartlara” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – 14’üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok. Önerge yok.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

15’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- 3194 sayılı Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşlarınca inşaatın yapımına ve denetimine ilişkin hizmet alımı yapılmış ise inşaatın yapımına ve denetimine ilişkin her türlü fenni mesuliyet Kamu kurum ve kuruluşu adına danışman firmanın mimar ve mühendislerince üstlenilebilir. Danışman firmanın fenni mesul mimar ve mühendisleri uzmanlık alanlarına göre yapının, tesisatı ve malzemeleri ile birlikte bu Kanuna ve ilgili diğer mevzuata, uygulama imar planına, ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere, standartlara ve teknik şartnamelere uygun olarak inşa edilmesini Kamu kurum ve kuruluşu adına denetlemekle görevlidir.”

BAŞKAN – 15’inci madde üzerinde üç tane önerge var.

Önergeleri okutuyorum sırasıyla.

Buyurun:

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet, Anayasa’ya aykırılık iddiamız var. Anayasa’nın 128’inci maddesine aykırı. Bir kamu hizmetini...

BAŞKAN – Okusun önergeleri ondan sonra söz vereyim, olur mu?

Buyurun:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas no.lu Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Göker

Vecdi Gündoğdu

Murat Bakan

Burdur

Kırklareli

İzmir

Mahir Polat

Aydın Özer

İzmir

Antalya

Gerekçe:

Söz konusu madde Anayasa’nın 128’inci maddesine aykırıdır. Kamu kurum ve kuruluşlarının fenni işleri için dışarıdan ihale usulüyle hizmet alımı uygun ve yasal değildir. Bu sebeple söz konusu madde tasarı metninden çıkarılmalıdır.

BAŞKAN – Bu önerge hakkında Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) - Sayın Başkan, aslında bizim Anayasa’ya aykırılık iddiamızı biliyorsunuz, kanunun bütünü üzerindeki görüşmelerde söylemiştik. Bununla ilgili 1982 yılında sanırım bir Anayasa Mahkemesi kararı var benzer bir konuda. Bu doğrudan kamu hizmeti olarak verilen iş hizmet alım yoluyla ihale edilemez. Burada kamuda yeterince bununla ilgili teknik personel varken bu işin danışman firmaların fenni mesul mimar ve mühendislerine yaptırılması Anayasa’nın 128’inci maddesine aykırı. Yarın, bu Anayasa Mahkemesinden döner. Onun için bunun, bu 15’inci maddenin

çekilmesi doğru, siz de sıkıntı yaşarsınız. Bizim ne kadar yapıcı hareket ettiğimizi görüyorsunuz, gerek yok. Böyle kanun yapıyoruz, Anayasa'ya aykırı bir kanun maddesi buradan geçmesin. Zaten bunları denetleyecek yeterince teknik personeli var Bakanlığın, devletin. İhale edilemez bu iş.

BAŞKAN – Evet, bu konuda Sayın Varank, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI FATMA VARANK – Sayın Başkanım, değerli vekiller; bu konuyla ilgili tabii devletin teknik kadroları var, doğru ama biliyorsunuz son on-on beş yıl içerisinde devlette çok büyük projeler artık hayata geçiriliyor ve bunların birçoğunda yabancı müşavirler kullanılıyor Türk müşavir firmalarıyla birlikte ve bunların denetimleri müşavirlik firmaları tarafından yapılıyor. Şimdi, biz bunun da önünü açacak bir düzenleme getirmek istedik ve Anayasa'ya aykırıyla ilgili söylenen şeylerle ilgili de Anayasa Mahkemesinin 2 tane vermiş olduğu karar var. Bir tane yapı denetimleriyle ilgili verilmiş olan bir karar var, isterseniz aynen okuyayım Sayın Başkan: “İmar kolluğu faaliyetleri içinde yer alan ve yapı ruhsatı verme, vermeme ya da yapıyı durdurma, yıkma işlemleri yerel yönetimlerin yetkisinde olup dava konusu düzenlemeyle yapı denetim kuruluşlarına idari işlem yapma yetkisi verilmiş değildir. Başka bir anlatımla, yapı denetim kuruluşları kamu gücü kullanmadan teknik inceleme yapmak ve bu konudaki ilgili yerlere rapor, görüş ve bilgi vermekle görevlendirilmişlerdir. Buna göre, yapı denetim kuruluşlarının hizmetleri devletin genel idare esaslarına göre yürütülmekle yükümlü olduğu asli ve sürekli görevler arasında bulunmamaktadır.” diyerek dava konusu kurulların Anayasa'nın 128'inci maddesine aykırı olmadığı yönünde bir karar vermiştir. Aynı mahiyette bir karar da yine Enerji Bakanlığıyla ilgili Bakanlığın genel olarak kurum ve kuruluşlarının işlemlerinin ve bunları yapanlarla birlikte faaliyette olanların bir idari işlem değil, kurum adına yapıldığıyla ilgili yine bir aleyhte ya da lehte diyeyim -tam terimleri kullanamadım belki- Anayasa'ya aykırı olmadığına dair 2 tane görüş vardır ve Türkiye'nin bir gerçeğidir bu. Çok büyük projelerde müşavirlik hizmetleri alınmaktadır ve bunların fenni mesullerinin bu müşavir firmalar tarafından yapılmasında hiçbir sakınca yoktur ama buradaki idari yetki yine o işi veren, ihaleyi yapan kurumdadır tabii ki, bunu durdurma, yıkma, işte, cezai işlem verme, bu tip yetkiler bakanlıklardadır. Ben bunda bir sıkıntı görmüyorum.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şekere ihtiyacımız var, ben Sayın Şeker'e söz vermek istiyorum Sayın Bakan.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, şimdi 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 28'inci maddesinde “Müellifler, Fenni Mesuliyet Şantiye Şefliği, Yapım Mütahhitliği ve Kayıtlar” başlığı adı altında ruhsatlı bir bina yapılırken bu binanın mühendislik hizmetini ve sorumluluğunu, binanın projesine uygun yapıldığını ve belirtilen şartnameye uygun malzemeleri kullandığının sorumluluğunu üstlenen mühendistir, fenni mesul o. Dolayısıyla, bu 28'inci maddede genel bir tanım var, bu yapılarda böyle bir fenni mesulün olması gerektiğini şart koyuyor. Yine, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 26'ncı maddesinde de “Kamuya Ait Yapılar ve Tesisler ile Sanayi Tesisleri” başlığı adı altında kamunun yapmış olduğu... İşte, diyelim ki kamu kendisi bir bina yapıyor, bunun fenni mesullüğünü dışarıdaki bir mühendise para ödemeksizin kurumun içerisindeki mühendisler varsa onlar tarafından yapılınsın.” diye böyle bir madde var. Her iki kanunun da gerekçelerine bakıyorum şimdi, 28'inci madde yani az önceki fenni mesullük işleyen genel maddenin gerekçesinde diyor ki: “Kontrol ekiplerinin sağlıklı bir denetim sürdürebilmeleri için yapı ruhsatıyesi ve eklerinin inşaat mahallinde bulundurma mecburiyeti getirmektedir. Ayrıca ruhsatların geçerlilik süresi tespit etmektedir.” diyor. Yine, kamu kurumlarının kendilerinin yapmış olduğu binalardaki mesuliyeti kendi memurunun yapmasıyla ilgili 26'ncı maddede de aynen şunu söylüyor: “Yapı ruhsatıyesi konusunda yeni bir anlayışla belli ölçüdeki binaların ruhsata tabi tutulmaması

kaydı getirilmiştir.” Yani, bu maddenin gerekçesinde bu bir kamu hizmetidir, bunun mutlaka devletin memurları tarafından yapılması gerekir, dışarıdaki serbest çalışan mühendisler yapamaz diye böyle bir gerekçe yok. Dolayısıyla, Anayasa’ya da aykırı olmadığı açık net bir şekilde gözüküyor.

BAŞKAN – Sayın Şeker, çok teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, burada Sayın Bakan Yardımcımızın söylediği konuyla yani Anayasa Mahkemesi kararıyla bizim söylediğimiz farklı. O normal yapı denetim şirketlerinin dışarıdaki vatandaşların yani yurttaşların yaptığı şeyle ilgili. Biz kamu kurum ve kuruluşlarının yapılacak, yaptırılacak yapıların denetimini hizmet alım yöntemiyle danışmanlık firmalarının yaptırılmayacağını söylüyoruz, arada fark var. Yani, kamu kurumunun binasını yaptırırken...

BAŞKAN – Sayın Şeker’in ifadesi sizinle örtüşüyor zaten. Orada da kamu kurum ve kuruluşlarından bahsediyor zaten.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yani, kendi bünyemdeki mühendisler bu görevi vereyim, dışarıya para ödemeyeyim diyor. Gerekçesine bakıyorsunuz hani bu bir kamu hizmetidir, mutlaka devlet memuru eliyle yapılması gerekir diye gerekçede böyle bir madde yok, böyle bir açıklama yok.

MURAT BAKAN (İzmir) – Anayasa’nın 128’inci maddesi hükümünü amir.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ama kamu hizmeti değildir ki yani teknik bir hizmettir, mühendislik hizmeti satın alıyor. Ha devlet memuru eliyle yapılmış ha dışarıda serbest çalışan mühendis eliyle yapılmış.

MURAT BAKAN (İzmir) – O kamu kurumunun binası yapıldığında o denetim görevi kamu hizmetidir. Kamu binasının inşasıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yapılacak, yaptırılacak yapılarla ilgili denetim o bakanlığın kamu hizmeti içerisinde.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ama o denetim, binanın projesine uygun yapılıp yapılmadığı, şartnamede gösterilen malzemeleri kullanıp kullanmadığını denetlemeyle ilgilidir, başka bir denetleme değil o.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam işte, biz de Anayasa’ya aykırı olduğunu iddia ediyoruz bu sebeple.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MEHMET GÖKER (Burdur) – Şu maddeyi okuyayım mı Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Tabii, ne demek, buyurun.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Diyor ki: “Kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.” Anayasa 128.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Mühendislik hizmeti bir kamu hizmeti anlamında değildir ki. Kanunun açık gerekçesi burada, gerekçede böyle bir şeyden bahsetmiyor ki. Yani, 26’ncı maddede onu işliyor, 26’ncı maddenin gerekçesinde aynen tekrar okuyorum, 26’ncı madde yani kamuya ait binaların fenni mesuliyetlerinin çalışan memur mühendisler tarafından yapılmasını içeren maddenin gerekçesi aynen şu, diyor ki: “Yapı ruhsatı konusunda yeni bir anlayışla belli ölçüdeki binaların ruhsata tabi tutulmaması kolaylığı getirilmiştir.” Yani, bu bir kolaylıktır, devlete bir avantaj sağlayacaktır, hazır benim memurum varsa mühendisim varsa fenni mesuliyetini bu üstlensin, dışarıya para ödemeyeyim; bu mantıkla yapılmış o.

MURAT BAKAN (İzmir) – Siz o mantıkla bakarsanız bu 128’inci madde, Anayasa 128’inci maddeyi hiçbir yerde uygulayamazsınız.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ama bu bir teknik hizmettir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Çünkü tüm kamu hizmetlerinde aynı şey geçerli. Birisi teknik hizmettir, biri başka hizmettir. Yani, kamu hizmeti, netice itibarıyla Bakanlığın personeli niye orada var? Yani, mühendisi, mimarı niye orada var? Bir kamu hizmeti için var. Yani “Teknik hizmettir.” dersek o zaman Bakanlığın varlık sebebi ortadan kalkar yani. Bu hizmetlerin hepsi kamu hizmeti.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Bina, projesine aykırı yapılmışsa, fenni mesul görevini yapmamışsa Bakanlık gereğini yapıyor zaten.

MURAT BAKAN (İzmir) – İşte o denetim hizmetini siz özel sektöre veriyorsunuz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Bu denetim değil ama bu denetim değil.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Kontrollük hizmeti.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Kontrollük hizmeti, denetim değil yani Anayasa’yla bir ilgisi yok.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bu konuyla alakalı ben de Sayın Şeker’in görüşlerine katılıyorum. Kanaatimi söyleyeyim. Yani burada Bakanlığın hizmetleri daha iyi yapabilmesi için, hızlandırarak yapabilmesi için bir katılım metni koymuş ama sizlerin görüşlerine de saygılıyım, muhalefet şerhine de bunu yazabiliriz. Onu yazabiliriz, onu söyleyeyim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şöyle yapalım: Bizim önergemizi... Çünkü Anayasa’ya aykırılıkla ilgili ben ikna olmadım.

BAŞKAN - Hayır, muhalefet şerhini yazabiliriz, hiçbir problem yok, olsun burada.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bizim önergemizi oylayalım 15’inci maddedeki.

BAŞKAN - Olsun, tabii, seve seve.

MURAT BAKAN (İzmir) – Eğer, bu arada biz yine Anayasa Mahkemesi kararlarının inceleyelim, sizin dediğinize ikna olursak şerh de yazmayız, önümüzde zaman var. Yok, bizim dediğimizin hukuken doğru olduğuna inanırsak şerhimizi yazarız, Anayasa Mahkemesine göndeririz.

BAŞKAN - Seve, seve, hiç problem yok.

15’inci maddede verilmiş olan Anayasa’ya aykırılık önergesini...

MURAT BAKAN (İzmir) – Pardon, pardon...

Bakın, Anayasa Mahkemesi kararı geldi şimdi. Özur dilerim Sayın Başkan. Hemen okuyayım: “Öncelikle Anayasa’nın 128’inci maddesinde kamu hizmetlerinin memurlar ve diğer kamu görevlilerince yerine getirileceği düzenlenmiştir. Söz konusu değişiklik, kamu binalarının veya yapılarının kamu görevlisi olmayan kişilerce denetlenmesini getirerek Anayasa’nın 128’inci maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Denetim görevi ve mesuliyet bir kamu görevidir. Diğer yandan, kamu da bu alanda uzmanlaşmış memurlar bulunmaktadır. Bu mimarlar varken danışman firmayla hizmet alım yoluna gidilerek işlemlerin yapılması ayrıca tartışılması gereken bir konudur.” diyor.

BAŞKAN – Ama orada ayrı bir şey var Sayın Bakan.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yapımdan bahsetmiyor.

BAŞKAN - Yapımdan bahsetmiyor, ayrı bir şeyden konuşuyor.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Bina yapımdan bahsetmedik ki.

BAŞKAN – Şöyle yapalım: Uzatmaya gerek yok, hiç birbirimizi kırmaya da gerek yok, üzmeye de gerek yok. Anlıyorum, sizin hassasiyetinizi de anlıyorum ama diğer taraftan da ben de bir mantıkla böyle düşünüyorum. Önergeyi oyalayalım, gerektiği yerde muhalefet şerhini de koyalım. Problem yok.

Ben bu 15’inci maddedeki Anayasa’ya aykırılık önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir başka önerge var, onu okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas numaralı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy
İstanbul

Murat Çepni
İzmir

Gerekçe:

Söz konusu madde kamu kurum ve kuruluşları adına danışman firmanın mimar ve mühendislerinin üstlenebildiği ibaresi yer almaktadır. Kamu kurumuyla denetlenmesi gereken ve özel bir işletme tarafından yapılan iş başka bir özel şirkete kontrol ettirilemez. Denetim yetkisi kamudan alınarak özel bir şirkete verilemez.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Vekilim.

OYA ERSOY (İstanbul) – Önergeyi zaten okudu sayın vekil. Burada, “danışman firma”yla kast edilen kimdir? Müteahhit firma mıdır? Bir belirsizlik bulunmaktadır bu konuda. Denetimi özel sektöre devretmek anlamına gelmektedir ve bu nedenle bu maddenin geri çekilmesini öneriyoruz.

BAŞKAN – Bu konuyla alakalı Bakanlık yetkililerine söz vereyim. Sayın milletvekilimizin görüşleri böyle. Siz ne söylüyorsunuz?

Buyurun Sayın Varank.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI FATMA VARANK – “Danışmanlık firmaları” dediğimiz müşavirlik firmalarıdır, Türkiye’de de var büyük müşavirlik firmaları, yurt dışında uluslararası büyük firmalar da var. Hepimiz biliyoruz ki büyük projelerde bu müşavirlik firmalarından hizmet alınır ve onların hizmetleri doğrultusunda da projede kontrollük hizmetleri devam ettirilir ama burada şöyle bir şey var: Bu 26’ncı maddeyle ilgili sanki fenni mesuliyet her zaman kamu tarafından imzalanması gerekmiş gibi bir algı var. Kontrolü müşavirlik firmalar tarafından projelerde bile bu bir sıkıntıdır günümüzde. Bu bir gerçektir. Bu sıkıntıyı aşmak için yaptığımız bir düzenlemedir bu. Onun dışında, kontrollük hizmetlerini Bakanlığın yaptığı işlerde, küçük işlerde biz bunları –yeterince mühendisimiz tabii ki var- kendimiz kontrol ediyoruz ama büyük projelerde bu hizmet müşavirler tarafından yerine getiriliyor ve biz bunun önünü açmak istiyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Verilmiş olan önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 3194 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasına “yetkilendirilmiş idareden” ibaresinden sonra gelmek üzere “uygun sınıfta” ibaresi ve “geçici veya” ibaresinden sonra gelmek üzere “sınıflandırma yapılarak” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Bu madde hakkında bir önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas numaralı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Göker	Vecdi Gündoğdu	Murat Bakan
Burdur	Kırklareli	İzmir
Mahir Polat	Aydın Özer	
İzmir	Antalya	

BAŞKAN – Önerge sahipleri adına Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, madde 16'yla müteahhitlerin yetki belgelerinin Çevre ve Şehir Bakanlığınca sınıflandırılması öngörülmektedir. Öncelikle, bu değişiklik siyasi olarak müteahhitlerin ayrıştırılmasına neden olabilecek bir değişikliktir. Siyasi iktidar tarafından farklı amaçlarla kullanılabilir bir sınıflandırma yaratılabilir. Diğer yandan, taşeronlaşmayı artırıcı bir etki yaratacaktır. Aynı şekilde, devlet ihalelerinde ihaleye katılan firmaların sınıflandırılması piyasaya yeni girmiş olan firmaların devlet ihalelerine katılmalarını olumsuz yönde etkileyecek, sektörde tekelleşme yaratacaktır. Yeterlilik Belgesi Sistemi hâlihazırda işlemektedir. Bunun yanında, bir de sınıflandırma sisteminin getirilmesi rekabet hukuku açısından da sakınca yaratacaktır. Getirilmesi düşünülen bu sistem nedeniyle firmalar uzun süren bu süreçten geçmek istemiyorlarsa bu engeli aşmak için şu yöntemleri seçmek durumunda kalmaktadırlar: Öncelikle ihaleye yeterli sınıflandırma belgesine sahip olan bir yerli firmayla birlikte girmekte, gerektiğinde yerli firmaya sadece sınıflandırmasını kullandığı için belli oranda komisyon vermektedir. Bir diğer yol, devlet ihalelerini taşeron olarak üstlenmektir. İhaleyi almış büyük firmalara taşeronluk yapılması tercih edilecektir. Getirilmesi düşünülen bu sistemin usul ve esaslarının da kanun yoluyla düzenlenmemesi alt mevzuat düzenlemesi Anayasa'ya aykırıdır. Anayasa'nın 7'nci maddesine aykırı olan bu sınıflandırma iktidar tarafından istendiği şekilde değiştirilebilecek, belirli firmalar kayırlanabilecektir.

Bu nedenle bu önergeyi verdik Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Varank, önce size söz vermek istiyorum.

Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI FATMA VARANK – Sayın Başkan, değerli vekiller; bu kanuni düzenleme kamu ihaleleriyle ilgili bir düzenleme değildir. En başta bunu söylemek istiyorum. Piyasada hepimiz biliyoruz, “yap-sat müteahhitiği” diye bir kavram var ve biraz parası olan herkes müteahhit olabilir Türkiye’de. Geliyor, belgesini alıyor ve her işe girebiliyor. Bunun önünü kesmek için yaptığımız bir çalışma bu. Müteahhitleri sınıflandıracğız, herkes tabii ki müteahhit olabilir ama ilk işini aldığında bu F grubundan başlayarak iş alabilir. Yani bunlarla ilgili çalışmamız da tamam, yönetmelikte bunları çıkaracağız. İlk işe başlayan ya da ilk mezun olan bir mühendis, ilk işini 10 bin metrekare, 50 bin metrekare, 100 bin metrekare bir işle alamayacak bundan sonra. Neyine bakılacak? Bunun daha önceki iş bitirmelerine artı mali yeterliliğine. Eğer bunları sağlıyorsa, mevcut müteahhitler

için tabii, hangi gruptaysa o gruptan başlayacak ama diğerleri, sıfırdan başlayanlar ilk gruptan, en alt gruptan başlayarak yıl içerisinde 3 iş hakkı verilecek, o işleri bitirdikten sonra bir üst gruba seçme hakkı verilecek. Gayet şeffaf ve açık bir sistem. Yani kamu ihaleleri kapsam dışındadır Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Önergeyi çekiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben sadece şöyle bir örnek vereyim: Hepimiz değişik meslek gruplarında çalışıyoruz. Ben otuz küsur yıllık mühendisim, hâlâ yeni şeyler öğrendiğimi fark ediyorum. Hepimiz için aynı şeyler geçerli. Mesela bugün –üzülüyorum aslında, o konuda da düzenleme yapılması lazım- üniversiteden mezun olan bir inşaat mühendisi genç arkadaşımız geliyor, 20 katlı binanın projesini çiziyor. Okulda öğrendikleriyle hayatta öğrendikleri arasında çok fark var, deneyim yok, tecrübe yok. Dolayısıyla müteahhitlik de bu anlamda. Yani önce belli bir miktar inşaat alanı yap, ondan sonra kademe kademe deneyim kazanarak yukarıya doğru çıkılması gerekiyor. Bence uygun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Biz, Sayın Bakan Yardımcımızın açıklamasıyla zaten ikna olduk. Önergemizi çekiyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

16'ncı madde üzerinde başka önerge yok.

16'ncı maddeyi aynen oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 3194 sayılı Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına “ruhsat ve eklerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına” ibaresi eklenmiş, “ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılar hariç” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İdare tarafından ruhsata bağlanamayacağı veya aykırılıkların giderilemeyeceği tespit edilen yapıların ruhsatı ikinci fıkrada düzenlenen bir aylık süre beklenmeden iptal edilir ve mevzuata aykırı imalatlar hakkında beşinci fıkra hükümleri uygulanır.”

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, düzeltme var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Burada “ikinci paragraf, ikinci fıkrada” deniyor, bunun “üçüncü fıkra” olması gerekiyor. Bu sehven yazılmış diye düşünüyoruz. Biz kanunda baktık, ikinci fıkra değil, üçüncü fıkra.

BAŞKAN – Biz aynen katlıyoruz. Ben de burada ikinci fıkra yerine üçüncü fıkra olarak düzelttikten sonra...

Bu 17'nci maddeyi “ikinci” değil “üçüncü fıkra” olarak düzeltilerek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi 18'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- 1/6/2019 tarihinden itibaren imar uygulaması görmemiş alanlar için hazırlanıp onaylanacak yeni imar planlarında, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde ve plan bütününde ulaşım amaçlı bisiklet yolları ve bisiklet park istasyonları bulunması zorunludur. Topoğrafya ve arazi eğimi nedeni ile bisiklet yolu yapılamayan yerlerde ise yaya yolları düzenlenir.”

BAŞKAN – Bu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

19'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17- Yürürlükteki 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planları, 5 yıl içinde üst ölçekli çevre düzeni planı veya nazım imar planına dönüştürülür. Bu süre içinde, bu planlarda revizyon yapılamaz, yapılacak plan değişikliklerinin usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – 19'uncu maddenin geçici 17'nci maddesi üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Geçici 17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir; teşekkür ediyorum.

Geçici 18'inci maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 18- Antalya İli, Aksu İlçesi sınırları içerisinde yer alan Çalkaya Bölgesi olarak adlandırılan ve 9/4/2018 tarihli ve 2018/11605, 2018/11606 ile 2018/11607 sayılı Bakanlar Kurulu kararlarıyla kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilen alanlarda, tescilli olan mevcut parseller esas alınarak tapu kaydının evveliyatından gelen imar uygulamalarındaki hatalar dikkate alınmadan imar uygulaması yapılır.

Kentsel dönüşüm ve gelişim projesi kapsamında hazırlanan her ölçekteki imar ve parselasyon planları Antalya Büyükşehir Belediyesince yapılır, yaptırılır ve onanır. Parselasyon planlarının askı ilanları, yazılı tebliğ hükmündedir. İmar ve parselasyon planları onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarındaki parselasyon planlarında gerekli görülmesi halinde imar uygulaması sonucu oluşmuş olan parsellerden, yüzde beşi aşmamak kaydıyla eşit oranda ilave düzenleme ortaklık payı kesintisi yapılabilir.

Birinci fıkrada belirtilen kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarında;

a) Tescilli parsellerin, tapu sicilinde tescil edilen alanı ile hesap edilen alan arasındaki farkın tecviz sınırını aşması durumunda tapuda kayıtlı yüzölçümü esastır.

b) Uygulama alanı içinde ve sınırında mükerrer tescil edilen parsellerin her ikisinin de uygulama sınırları içerisinde kalan alanların imar uygulamasına dâhil edilmesi esastır.

c) Daha önce yapılan imar uygulamaları sırasında hisseli hale getirilen ve farklı yerlere tahsis edilen müstakil veya hisseli parseller, arsa paylarının sahipleri adlarına taksim yapılmak suretiyle müstakilen ve re'sen tescil ettirmeye Antalya Büyükşehir Belediyesi yetkilidir.

ç) Tapu sicillerinde tescile esas belgesine aykırılığı tespit edilmiş hisse hataları, doğru hisse uygulamaya alınarak re'sen düzeltilir.

d) Hazine mülkiyetine tahsis edilmesi gereken parsellerde ve bu parsellerin oluşturuldukları alanlarda bulunan mevcut parsellerin başka bir alana taşınması işlemlerinde, “imar parsellerinin mümkün mertebe aynı yerdeki veya yakınındaki eski parsellere tahsisinin sağlanması” ilkesine uygunluğu aranmayacaktır.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarında, imar ve parselasyon planlarının kesinleşmesinden sonra gerekli görülmesi halinde Antalya Büyükşehir Belediyesi, ilgili mevzuattan doğan yetkilerinin bir kısmını veya tamamını Aksu Belediyesi ve diğer kamu idarelerine devredebilir. Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN – Geçici madde 18 üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Aydın Bey.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Başkan, sayın hazırım; Antalya ili Aksu ilçesi sınırları içinde yer alan “Çalkaya Bölgesi” olarak adlandırılan, otuz yıldır sürüncemede kalan ve gerçekten oradaki insanları uzun süredir mağdur eden, hatta Aksu Belediyemizi mağdur eden bir durumdu bu. Bu bir sulhla anlaşılmış durumda. Biz tamamen destek veriyoruz. Emegi geçenlere de teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Başka söz almak isteyen?

Buyurun Sayın Vekilim.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Efendim, iyi akşamlar diliyorum. Burada bulunmaktan son derece mutluyum. Bu uyumlu çalışmanız takdire şayan tebrik ediyorum.

Zaten Antalya milletvekilimiz de ifade etti; burası hemen havaalanının doğu kesimi, Aksu bölgesinde yani Antalya'nın merkezi. Ama orada 1990'lı yıllarda meydana gelen, belediye başkanlarının sebep olduğu usulsüzlükler vardı. Büyük mahkemeler, büyük davalar oluştu ve yıllardır çözülemedi, mahkeme nedeniyle çözülemedi. Aslında tüm partiler burayı çözmek istedi ama büyük yargılamalar oldu yani yüz yılı bulan cezalar da alındı.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Ecrimisil...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Evet, öyle oldu.

İyi bir çalışma yapıldı. Maliye Bakanlığı, Antalya Büyükşehir Belediyesi, Aksu Belediyesi bir sulhname hazırladılar. Kentsel dönüşüm alanında da değişiklik çalışmaları yapıldı, Resmî Gazete’de yayımlandı. En önemlisi de 6 Ekim 2018 tarihinde yani yaklaşık bir ay önce, tüm parti gruplarının oy birliğiyle kabul edildi burası. Bu bakımdan böyle bir yaranın tedavi edilmesinde fayda var. Çevre Komisyonuna, Sayın Bakanım çok teşekkür ederiz. Çok önemli, 30 bin hak sahibini ilgilendiren bir konu.

BAŞKAN – Allah hayırlı etsin. Biz de teşekkür ediyoruz.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkanım, bu arada, İlyas Şeker Bey’e ve size, zatialinize çok teşekkür ederiz. Ayrıca, Antalya milletvekilimize çok teşekkür ederiz. Bunu da özellikle belirtiyorum.

BAŞKAN – Komisyonu Antalya’ya davet ediyorsunuz herhâlde.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Her zaman bekleriz Başkanım.

BAŞKAN – Biliyorum misafirperverliğini.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Eyüp Bey’e de çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

BAŞKAN – Ben çok teşekkür ediyorum, hayırlı olsun.

19'uncu maddenin geçici 18'inci maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, kanun teklifindeki 19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

20'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20-4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6 ncı maddesinin başlığında yer alan “ve Kıyıda” ibaresi ”, Kıyı ve Su Alanında” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasının giriş cümlesinde yer alan “, uygulama” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş ve maddeye dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“f) Enerji iletim hatları,

“Su alanlarında (deniz, tabii ve suni göller) imar planı kararı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak ilan edilen alanlarda yenilenebilir enerji üretim santralleri yapılabilir.”

BAŞKAN – Evet, 20'nci maddeyle ilgili 2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 adet önerge vardır. Aynı mahiyette olan önergeleri birlikte işleme alacağız.

Önergeleri okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Göker

Vecdi Gündoğdu

Murat Bakan

Burdur

Kırklareli

İzmir

Mahir Polat

Aydın Özer

İzmir

Antalya

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas numaralı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN – Evet, önergeler üzerinde söz almak isteyen?

Buyurun Sayın Vekilim.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Başkan, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun amacı şu şekilde belirtilmiş: “Bu Kanun, deniz, tabii ve suni göl ve akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devamı niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmek amacıyla düzenlenmiştir.”

Şimdi, burada yapılmak istenen şu: “Kıyıda yapılacak yapılar” ibaresi “kıyı ve su alanında yapılacak yapılar” diye düzeltiliyor.

Dünyada iklim değişikliği, yağış rejim değişikliği varken, Türkiye’de kuraklık söz konusuysen, göllerimizin birçoğu kuruma durumuna kadar gelmişken, sulama sularının azalması sonucunda tarım tehlikeye girmişken, daha önce yapılan hidroelektrik santralleri yüzünden birçok su kaynağını kaybetmekle karşı karşıya kalınmışken Kıyı Kanunu’nun 6’ncı maddesinin başlığına “su alanı” ibaresini ekleyip kıyının korunması ve yapı yasağını “kıyı ve su alanında yapılacak yapılar” şekline getirmek istiyorsunuz.

Su alanlarının, göllerin ekolojik denge unsurlarının önemli olduğunu söylememize gerek yok. Yeni enerji kaynağı alanlarının su alanlarında yer alması telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğuracaktır. Sulak alanlar da kuş popülasyonunun en yoğun olduğu alanlardır. Özellikle sucul kuşların yumurtlama alanları da olan sulak alanların, üreme dönemlerinde ziyaretçilerin girişine dahi kapatılması gerekirken bir enerji santraline dönüştürülmesi sucul ekosistemlerde ciddi tahribata sebep olacaktır. Özellikle sulak alanlarda avlanan yırtıcı kuş türlerinin de sulak alanlarına kurulacak RES’ler karasal ekosistemlerde kurulan RES’lerden çok fazla ekosistem tahribatına sebep olacaktır.

Su alanları gibi tabii göller de kapsama alındığına göre, Türkiye’nin su alanlarına ilişkin bir sıkıntı yaşanmayacak mı? HES’lerde gördüğümüz sıkıntı burada da görülebilir. Bunun hesabını Bakanlığımız yapıyor mu? Bu değişiklik ile ilgili fizibilite çalışması yapıldı mı? Neye istinaden bu düzenlemeyi getiriyorsunuz? Bu düzenleme, yenilenebilir enerji kaynak alanı ihaleleriyle mi ilgilidir? Bir de burada sözü edilen enerji iletim hatları nedir? Hangi enerji iletim hatlarından söz edilmektedir? Bu konuda bir açıklama istiyoruz.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Ersoy.

OYA ERSOY (İstanbul) – Bu tasarının gerçekten memleketin geleceğini ilgilendiren en tehlikeli maddesi diyebilirim buna. Özellikle 4 mevsimiyle övündüğümüz ülkemizde tamamen ekolojik dengeyi tahrip edecek bir düzenlemeyi şu an konuşuyoruz. O yüzden gerçekten bu maddedeki değişikliğin...

Dinlenmesini talep ediyorum, çünkü bu madde gerçekten çok önemli.

Bu maddedeki değişiklik, su alanlarının yapılanmaya açılması anlamına geliyor. Kıyı Kanunu’na göre kıyı alanlarında kalıcı tesis yapılamaz ancak bu değişiklik ile kıyı alanlarında “yenilenebilir enerji tesisi” adı altında elektrik santral, elektrik iletim hattı yapılabilecek.

Bu madde kesinlikle geri çekilmek zorunda, gerçekten bu memleketin geleceği için geri çekilmek zorunda.

Deniz sularını milyonlarca ton atıkla doldurabilecek bir projeye imza atılabilecek. Yine deniz ve göllerin üzerine de enerji üretim santralleri yapılabilecek.

Bu, sadece bizim kendi memleketimizde ekolojik dengenin değişmesi anlamına gelen bir maddedir, tek karşılığı budur ve geri çekilmelidir.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Şimdi, sağlıkta rüzgâr türbini sendromu” diye bir şey var, duydunuz mu bilmiyorum. Yani özellikle 20 hertz in altındaki seslerin sinir sistemi ve kardiyolojik açıdan -hekim olduğum için söylüyorum- insanları ciddi anlamda etkilediği bilimsel olarak kanıtlanmış durumda. Bu nedenle Avrupa’da bu santraller, yenilenebilir RES’ler yapılırken yerleşim birimlerine -özellikle Avrupa’da- 1,4 kilometre gibi bir mesafe konularak... Çünkü çıkardıkları ses devamlı surette bir pervane sesi ve insanı rahatsız eden bir ses. Bununla ilgili olarak maddeye yerleşim birimlerine yakınlığı açısından bir mesafenin konulması uygun düşecektir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen vekilimiz var mı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Bakan Yardımcımız açıklama yapсын.

BAŞKAN – En son yapacak.

Buyurun Sayın Vekilim.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sayın Başkanım, aslında, burada en başından beri anlaşmalı gidiyoruz ve çok da güzel bir süreç gidiyor yani burada iyi niyetler var. Buradaki maddede de aynı şekilde bizler bunu, maddeyi çıkarırken de görüştük. Hatta arkadaşlarımızdan örnekler de istedik. Burada tamamen enerjiye odaklandık biz ve “yenilenebilir ve tekrar kazanımla alakalı ve ülke ekonomisiyle alakalı neler yapabilir”izin derdinde olarak biz aslında bu maddeyi getirdik. Burada da arkadaşlarımızdan örnekler de istedik aslında. Birçok ülkede, mesela Portekiz’de bu yapıyor aynı şekilde sulak alanlarda, İskoçya’da da. Yani biz denizlerin veya sulak alanların üzerine yapı falan yapmak istiyor değiliz, hani o konuda gönlünüz rahat olsun. Biz burada -Japonya örneği, bakın, aynı şekilde güneş parkurlarıyla-tamamen enerji odaklı, yenilenebilir enerjilerle alakalı... Yani buralara tesis yapmak gibi bir derdimiz yok. Hani sayın vekilimiz de söyledi, onunla alakalı bizim derdimiz. Onu düzeltmek istedim.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Şimdi, RES’lere baktınız mı yani şehir merkezlerine, yerleşim birimlerine olan yakınlıklarına baktınız mı? Yani enerjinin üretiminde mutlaka bir nakil gelecek, biz buna karşı değiliz, bu doğru bir yol ama şimdi olacak olan bu pervane eğer yerleşim yerine 2 kilometre veya minimum 1,4 kilometreden az olursa sonuçta o insanların bilimsel olarak kanıtlanmış, yaşamlarında sıkıntıya yol açıyor.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Bunların hepsine teknik açıdan arkadaşlarımız da hâkimler zaten.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Bunlar burada yok.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Yok, konuştuk. Yani her şey maddede olmaz, hani sonrasında Bakanlıkça düzenlemeler de yapılabilir diye düşündük ama bizim buradaki amacımız, tamamen Avrupa standartlarında ve diğer ülkelerde, yurt dışındaki ülkelerde nasıl uygun bir şekilde yapılıyorsa ülkemizde de bunu yapabilmek. Yoksa farklı bir amacımız yok yani.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Vekilim, buyurun.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Şimdi, asıl sıkıntı şu, yani fotoğrafın büyüğüne bakalım: Türkiye bir kuraklığa gidiyor yani artık yer altı sularımız azalıyor, göllerimiz kuruyor. Geçenlerde Sayın Bakanla konuştuğumuzda Bakan Bey de aynı şeyi söyledi “Ben Konyalıyım, bizim Konya’da da artık göller kurumaya başladı.” dedi. Şimdi, böyle bir sistemin içerisinde bizim asıl habitatımızı korumamız gerekirken, ekolojik dengelerimizi korumamız gerekirken... Biz deniz kıyılarına karşı değiliz, yenilenebilir enerjiye karşı filan değiliz. Biz bu tür yenilenebilir enerjiye, doğaya dost enerjiye her zaman tarafız. Ama su kaynaklarını buna sokmayalım, zaten sıkıntılıyız.

Bakın, HES’ler yüzünden Karadeniz’de birçok su kaynaklarımız kuruma durumuna geldi. Bu HES’lerin ne kadar faydalı olup olmadığı konusunda sıkıntılarımız var.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Bunların HES’lerle alakası yok ama.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Yani şimdi şunu söylemeye çalışıyorum. Yani buna benzer bir sistem yaşanırken, bu deniz kıyılarıyla kalsın. Denizi kullanalım, dalgayı kullanalım, buna benzer başkaca sistemler varsa kullanalım ama zaten su kaynaklarımız sıkıntılıyken, göllerimiz sıkıntılıyken bu konuda

bu altyapıyı araştırmadan, bunun nereye varacağını soruşturmadan eğer bu işe hemen “evet” dersek ileride geri dönüşü çok zor olan, telafisi mümkün olmayan durumlarla karşı karşıya kalabiliriz diye bir endişemiz var. Yoksa enerjiye karşı değiliz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Sayın vekilim, buyurun.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Şimdi, yer altı su kaynaklarıyla ilgili belki çeşitli sıkıntılar olabilir ama kuraklıkla ilgili ben ülkemizin kötü durumda olduğunu da düşünmüyorum.

Bakın, sayın vekilimiz de burada, İzmir’den örnek vereyim. Şu anda İzmir’in mesela 2040 yılına kadar bu Gördes Barajı’yla suyla ilgili bir sıkıntısı yok, normal sularıyla. Yer altı sularıyla ilgili yine önlemler alınabilir. Tarım Bakanımız, Bakan Bey de “korumalıyız” dedi ama çok kötü bir durumdayız diye bir şey demedi

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Şimdi, bakın arkadaşlar, kötüye gidiyoruz, “çok kötüyüz” demiyorum, kötüye gidiyoruz yani önümüzdeki dönemi düzgün kullanmamız lazım diye onu söylemeye çalışıyorum. “İçme suyu kalmadı.” gibi bir şey demiyoruz ama Eber Gölü kurudu, Burdur Gölü geri dönülemez bir kurumanın içerisine girdi, Burdur Milletvekili burada. Yani bunları görüyoruz. Fotoğrafını görüp dururken yani bu konuda küçük makyajlarla bu işi götürmeye çalışmayalım, düzgün işler yapalım. Bak, şimdiye kadar düzgün getirdik, bundan sonra da düzgün işler yapalım.

BAŞKAN – Yine düzgün getirdik.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Kıyılarla kalsın bu iş. Yani sulak alanları bu işin içerisine dâhil etmeyin. Yani gölleri çıkartın, biz sizden bunu istiyoruz, başka bir şey istemiyoruz arkadaşlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Başka milletvekillerimizden, Komisyon üyelerimizden söz almak isteyen var mı?

AYDIN ÖZER (Antalya) – Bakanım bir açıklama yapacak.

BAŞKAN - Sayın Birpınar, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR - Sayın Bakanım, çok değerli Komisyon üyeleri; teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Tabii, aslında bu Enerji Bakanlığının bizim Bakanlığımıza verdiği bir meseledir, tekliftir. Ben de İklim Değişikliği Başmüzakerecisiyim ülkemizin. Dolayısıyla dünyada bizi birçok yönleriyle kritize ediyorlar, özellikle fosil yakıtlar meselesinde çok fazlaca Türkiye’nin üzerine geliyorlar ve “Yenilebilir enerji yapma arzusunda olun.” diyorlar ve bununla ilgili kredileri de açmaya çalışıyorlar.

Yenilenebilir enerji deyince tabii rüzgâr, güneş, jeotermal -hidroelektrik santraller bazen sayılıyor bazen sayılmıyor- bunların üzerinde dünyanın buraya doğru gitmesi lazım. Türkiye zaten enerji fakiri de bir ülke. Fosil yakıtları olmayan bir ülke. O manada söylüyorum. Yani doğal gazdan çevrim santrallerini yapıyoruz ama doğal gazı dışarıdan alıp yapıyoruz ve Türkiye’nin şu anda yıllık 10 milyar dolar artan enerji ihtiyacı için yatırım yapması gerekiyor, bunu biz dünyada da hep haykırıyoruz ama bize tavsiye edilen sürdürülebilir kalkınma hedefleri noktasında da hep yenilebilir enerjinin yapılması.

Şimdi, küçük bir örnekle bir de dünya örnekleri vereyim. Şu anda geçenlerde İngiltere Çevre Bakanıyla Almanya’da bir toplantıdayken çok enteresan bir örnek verdi, İngiltere’de off-shore dediğimiz yani denizin içerisine kurulan rüzgâr santralleri İngiltere enerji ihtiyacının yüzde 60 ile 70 arasında kısmını karşılamaya başlamış. Şimdi, baktığımız zaman burada rakamlara, mesela Kuzey Denizi’nde -deniz olarak söyleyeceğim, ülke olarak söylemeyeceğim- 184 tane böyle santral var;

Meksika Körfezi'nde 175 tane var; İran'ın olduğu Gulf Körfezi'nde, Persian Gulf'ta 159 tane var; Asya'da 155 tane var; yani Asya'nın bir tarafında 152 tane var; Meksika Körfezi'nde 88 tane var; Batı Afrika'da 75 tane var; Güney Asya'da 58 tane, Brezilya'da 51 tane, Venezüella'da 46 tane var ve bunun gibi baktığımız zaman yine Akdeniz'de 26 tane tesis var.

Şimdi, burada sayın vekilimizin değerli katkıları önemli. Orada göller meselesini çıkartabiliriz. Onun haricinde ama denizlerde buna müsaade edilmesi gerekiyor çünkü bununla ilgili de mesafeler meselesi var. Mesafeleri de biz şey yapabiliriz. Yani zaten yönetmelikle belirleyeceğimiz için o konuda içiniz rahat olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, gölleri çıkarttık mı bizim için sorun yok. “Göller çıkabilir.” dedi, biz de öyle diyoruz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Son bir şey ilave etmek istiyorum müsaade ederseniz.

Şöyle bir durum var, sayın vekilim de haklı olarak, dünyada göllerde yani özellikle göllerin içerisinde de şöyle bir uygulama var, onu da takdirinize sunuyorum: Göllerdeki buharlaşma miktarı çok yüksek miktardadır. Göllerdeki buharlaşma miktarını azaltmak için güneş enerjisi santralleri kuruyorlar yani bu da çok yaygın. Hem güneş enerjisi üretiyorlar ama bu şeyi de kapattığı için hem de buharlaşmayı engelliyor, böyle bir durum var, güneş enerjisi için ama rüzgâr için demiyorum.

Onu da arz ederim efendim.

AYDIN ÖZER (Antalya) – “Güneş enerjisi” diye bırakabiliriz sadece. Bizim amacımız burada iklimi korumak.

BAŞKAN – Zaten göllerde güneş enerjisinden başka bir şey yapılamaz ki.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Göllere de koyabiliriz. Eğer burada bir tereddüttünüz yoksa dediğiniz biçimde kalsın, gölleri çıkartalım, sulak alanları çıkartalım çünkü hakikaten çok önemli. İleride bunun çok büyük acısını çekeriz.

MURAT BAKAN (İzmir) – O işin sonu yok, bir göle güneş enerjisi yapacağız diye bu işi denizlerde yapalım, yani gölleri perişan ederiz.

BAŞKAN – On dakika ara verelim, hem de bu konuyla alakalı da bir istişare edelim.

On dakika ara veriyoruz toplantıya, on dakika sonra buradayız.

Kapanma Saati: 19.48

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.03

BAŞKAN: Muhammet BALTA (Trabzon)

BAŞKAN VEKİLİ: Muhammet Müfit AYDIN (Bursa)

SÖZCÜ: Sadir DURMAZ (Ankara)

KÂTİP: Barış AYDIN (Ankara)

BAŞKAN – Sayın vekillerimiz, değerli arkadaşlar; şimdi bunun bitmesi lazım, bunun da bir süresi var biliyorsunuz, Genel Kurula girecek bu maddeler toplu hâlde. Süremiz de kısıtlı. Onun yüzünden söylüyorum yani. Ama yine siz bilirsiniz bak, açık açık söylüyorum, şey yok. Hatta bir önerge vardı bizde, o önergeyi de ben çekirdim yani içme suyu alanlarıyla alakalı, göllerle alakalı bunun üzerine bir çalışma olsun, getirsinler. Genel Kurulda da söylüyorum...

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi, arkadaşlar, bizim yaklaşımımız şu: Biz, biliyorsunuz, bu tür uzlaşma komisyonlarında... Komisyonlarda böyle bizim şu an yaptığımız gibi kaliteli bir yasama faaliyeti olmadığında ne oluyor? Tüm maddelerde önerge veriliyor, o maddeler üzerinde hepimiz söz alıyoruz. Yani yasama organı aslında burada bitirmesi gereken işi Genel Kurulda gereksiz yere şey oluyor.

O yüzden şimdi bu kadar yapıcı bir şekilde bu iş giderken, bu 20'nci maddeyle ilgili de bizim kaygılarımıza Bakanlık da katılıyorken bunun aslında burada değişmesi doğru. Ama eğer Bakanlık "Biz buna çalışacağız, bu değişimle ilgili grubumuzla beraber bir çalışma yapacağız." diyorsa, o çalışma hepimizin uzlaşacağı bir çalışma olursa memnuniyetle Genel Kurulda değiştiririz. Ama hani biz netice itibarıyla bir önerge verdik. Burada arkadaşımızın da...

BAŞKAN – Şöyle söyleyelim...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Benim bir önerim var Başkanım.

BAŞKAN – Önergenizin eğer tutanaklara geçmesini istiyorsanız yine oylatalım ama tekrar ediyorum, iyi niyetle burada tekrar ediyorum, yani sizin önergeniz ret olundu da biz bu işin üzerine çalışmayacağız, yok öyle bir şey, bak, net söylüyorum. Ama yine de siyaseten bir şey varsa önergenizi oylatalım, hiç problem yok.

MURAT BAKAN (İzmir) – O zaman şimdi son bir şey yapayım.

Hemen toparlıyorum.

Şimdi, bizim burada hassasiyetimizin olduğu şey bu göl konusu, göller.

BAŞKAN – Arkadaşlar, not alıyoruz değil mi?

MURAT BAKAN (İzmir) – İkincisi, Mehmet Göker arkadaşımızın söylediği yerleşim yerlerine mesafe konusu. Bu konuda biz sizden bir çalışma bekliyoruz.

Bu şekilde bizim önergemizi oylatalım yine.

BAŞKAN – Hayhay...

MURAT BAKAN (İzmir) – Biz şerhimizi bu noktada yazalım.

BAŞKAN – Hayhay, tamam.

MURAT BAKAN (İzmir) – Eğer burada bir çalışma gelirse biz burada işin başında söylediğimiz tavra sadık kalırız.

BAŞKAN – Bak, tekrar ediyorum: Önergeyi oylatacağız, olsun, muhalefet şerhinizi koyun, olsa da olmasa da biz çalışma yaptıracağız. Pazartesi günü de size bu konuyla alakalı bilgi vereceğim, yani net, onu söyleyeyim. Olsa da olmasa da diyorum bak, burada oylatacağız, şey değil. Ama bak, söylüyorum ben, iyi niyetle, siz gölle alakalı, uzaklıkla alakalı bir şeyler söylüyorsunuz. Enerji Bakanlığıyla bizler çalışalım, bir metin oluşturalım, pazartesi günü ben onun öncülüğünü yapayım ama bugünkü şeyle verilen önermeleri oylayalım ve maddeyi de oylayalım, diğer sizin hassasiyetlerinizi de arkadaşlar şey yapsınlar. Tamam mı?

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkan, yani şimdi bir şeyin doğruluğu tersi de doğruysa geçerlidir.

Şimdi, Hükümet katılıyor, yani Bakanlık katılıyor.

BAŞKAN – Hükümet yok ya.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Biz de “Göl çıkarılsın.” diyoruz. Bu şekilde, yani göl çıkarılmış vaziyette geçirelim. Eğer bunu grup başkan vekilleriniz onaylamayacak olurlarsa Genel Kurulda önerge versinler, “göl”ü eklesinler.

BAŞKAN – Hayır.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – İlave etmek zor.

BAŞKAN – Biz şuradayiz, net söylüyorum, yani burada iki bakanlık, Enerji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, onlar çalışsın.

MURAT BAKAN (İzmir) – Enerji Bakanlığından bürokrat yok değil mi burada?

BAŞKAN – Tekrar aynı şeyleri biz gündeme getirmeyelim, bunu biz burada oylayalım, hiçbir şekilde kırgınlık yok, önermeleri oylayalım, siz muhalefet şerhinizi yazın, ben size pazartesi günü tekrar bu konuyla alakalı şey yapayım, oldu mu?

MURAT BAKAN (İzmir) – Peki.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 20’nci maddede verilmiş olan iki önerge var, okuduk.

Aynı anda iki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

20’nci maddeyi aynen kanun metninde yazıldığı gibi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

21’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Aydın ili, Çine ilçesine bağlı Kahraman, Yolboyu, Ezgiler, Karakollar, Çatlı, Kuru ve Yağcılar köy yerleşik alanlarında ve civarında yıllardan beri var olan köy yapıları nedeniyle; mera, yaylak veya kışlak olarak kullanımı teknik açıdan mümkün olmayan taşınmazlardan belediye, il özel idaresi veya kamu kurum ve kuruluşları adına tescil edilmiş olanlar ile il özel idaresince 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre hak sahiplerine tahsis edilen veya 2981 sayılı Kanuna ve diğer mevzuata göre satılan taşınmazların tescilleri bedel talep edilmeksizin aynen devam eder. Bu taşınmazlar hakkında Hazinece dava açılmaz, açılmış

olan davalardan vazgeçilir. Hazinece bu taşınmazlar hakkında belediye, il özel idaresi, hak sahibi olanlar veya kamu kurum ve kuruluşları aleyhine açılan davalar sonucunda Hazine adına tesciline veya mera, yaylak ve kışlak olarak sınıflandırılmasına ve özel siciline yazılmasına karar verilen, kesinleşen ve henüz tapuda işlemleri yapılmamış olan taşınmazlar hakkında da aynı hüküm uygulanır. Kararları infaz edilenler ise önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılara bedelsiz olarak devredilir.”

BAŞKAN – Bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1285) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 20'nci maddesiyle 4342 sayılı Kanun'a eklenen geçici 4'üncü maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bariş Aydın

Ankara

“Aydın ili Çine ilçesine bağlı Kahraman, Yolboyu, Evciler, Karakollar, Çatlı, Kuru ve Yağcılar köy yerleşik alanlarında ve civarında yıllardan beri var olan köy yapıları nedeniyle mera, yaylak ve kışlak olarak kullanımının teknik açıdan mümkün olmadığı il mera komisyonu tarafından tespit edilecek taşınmazlardan belediye, il özel idaresi veya kamu kurum ve kuruluşları adına tescil edilmiş olanlar ile il özel idaresince 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar Ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 7785 Sayılı İmar Kanunu'nun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre hak sahiplerine tahsil edilen ve 2981 sayılı Kanun'a ve diğer mevzuata göre taşınmazların tescili ot bedeli dâhil herhangi bir bedel talep edilmeksizin aynen devam eder.”

Gerekçe:

Önergeyle madde kapsamında kalan taşınmazların hangilerinin mera, yaylak veya kışlak olarak kullanımının teknik açıdan mümkün olmayan tespit çalışmalarının 25/2/1998 tarih ve 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 6'ncı maddesinde belirlenen Komisyon marifetiyle yapılması amaçlanmıştır. Ayrıca, madde kapsamında kalan taşınmazların kullanıcıları tarafından daha önceden yapılmış ödemeler dikkate alınarak mükerrerliğe yer verilmemesi amaçlanarak değişiklik önerilmiştir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Antalya'da o ilçemizde olan bir olay gibi yıllardan beri çözülemeyen bir sorun. Bu konuyla alakalı söz almak isteyen var mı? Yok.

21'inci madde üzerinde verilen önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Buradaki köy isimlerini redaksiyonla beraber alacağız.

Değerli arkadaşlar, 21'nci maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

Bu konuyla alakalı Değerli Milletvekilimiz Bekir Kuvvet Erim, konuşacak.

Genel manada artık bir şey yok, herhâlde teşekkür edeceksiniz.

Buyurun Sayın Vekilim.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkanım, kıymetli üyeler, değerli basın; bu sorun 1952 yılından beri süregelen bir sorun. Bu yerler yapılmış -çok detayına girmeyeyim ama çok yüzeysel anlatayım- 7 tane köy, şu anda büyükşehir mahalle oldu. Zamanında özel idare tarafından 1989 yılında satılmış, tapuları verilmiş.

BAŞKAN – Ayrıntıya girmeyelim Sayın Vekilim, zaten onaylandı. Herhâlde teşekkür edeceksiniz, bütün arkadaşlarımıza teşekkür ederseniz, bizi de davet ederseniz seviniriz.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Çok teşekkür ediyoruz Aydın adına.

MURAT BAKAN (İzmir) – Büyükşehri etkileyen olumsuz bir durum yok değil mi?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Yok, yok.

Teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ederiz, orada yaşayan vatandaşlarımız için hayırlı olur inşallah.

Şimdi 22’nci maddeye geçiyoruz.

22’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin yedinci ve sekizinci fıkralarında yer alan “kat mülkiyeti” ibarelerinden sonra gelmek üzere “veya kat irtifaki” ibaresi eklenmiş, yedinci fıkrasında yer alan “Maliye” ibaresi “Hazine ve Maliye” şeklinde değiştirilmiş, sekizinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “dört yıla kadar kanuni faizi ile birlikte” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve onbirinci fıkrasında yer alan “uygulamaya” ibaresi “ihale bedelinin taksit süresi, sayısı, uygulanacak faiz oranı ve diğer hususlara” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 22’nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

22’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan “Maliye Bakanlığınca” ibaresi ile beşinci fıkrasında yer alan “Bakanlığın talebi üzerine Maliye Bakanlığınca” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(8) Bakanlık, riskli yapı tespiti için lisanslandırılan kurum ve kuruluşların faaliyetlerini denetleyebilir. Mevzuatta öngörülen esaslara uygun olarak görevini yerine getirmeyen lisanslı kurum veya kuruluşlara, işlenen fiil ve hâllerin durumuna göre aşağıdaki idari yaptırımlar uygulanır.

a) Yazılı olarak uyarı cezası verilecek fiiller:

1) Riskli yapı tespit raporunda teknik yönden tespit edilen eksikliklerin verilen süre içerisinde düzeltilmemesi.

2) Yapı maliki olmayan birinin talebine istinaden riskli yapı tespiti yapılması.

3) Daha önce riskli yapı tespitine konu edilmiş bir yapı hakkında ikinci kez riskli yapı tespiti yapılması.

b) 15.000 Türk Lirası idari para cezası verilecek fiiller:

1) İki kere yazılı olarak uyarı cezası alınmasından sonra, uyarı cezasını gerektiren başka bir fiilin tespit edilmesi.

2) Riskli yapı tespitinde yapıya ilişkin verilerin eksik veya yanlış alınarak hesap yapılması neticesinde riskli bir yapının risksiz veya risksiz bir yapının riskli olarak tespit edilmiş olması.

3) Yapıda teknik inceleme yapılmadan riskli yapı tespit raporu hazırlanması.

c) Lisans iptali cezası verilecek fiiller:

1) Lisanslandırma şartlarının kaybedilmesi üzerine verilen süre içerisinde şartların sağlanmaması.

- 2) Lisans başvurusunda gerçeğe aykırı bilgi ve belge sunulduğunun tespit edilmesi.
- 3) Mevcut olmayan bir yapı hakkında riskli yapı tespit raporu hazırlanması.
- 4) Daha önce 3 defa idari para cezası alınmış olması.

ç) Riskli yapı tespiti yapmak üzere lisanslandırılmış olan 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanuna göre Bakanlıktan izin belgesi almış yapı denetimi kuruluşları ile laboratuvar kuruluşları, 4708 sayılı Kanuna göre belirli bir süre ile yeni iş almaktan men cezası alınması durumunda aynı süre içerisinde riskli yapı tespiti faaliyetinde de bulunamazlar. Yapı denetimi kuruluşları ile laboratuvar kuruluşlarının 4708 sayılı Kanuna göre izin belgelerinin iptal edilerek faaliyetlerine son verilmesi durumunda riskli yapı tespiti lisansları da iptal edilir.

(9) Sekizinci fıkrada öngörülen cezalar, ilgili lisanslı kurum veya kuruluşun savunması alınarak verilir ve yazılı olarak tebliğ edilir. İdari para cezaları, tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. Süresinde ödenmeyen idarî para cezaları, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince takip ve tahsil edilir. İdari para cezasına karşı otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtirazlar, zaruret olmayan hâllerde evrak üzerinde incelenerek en kısa süre içinde karara bağlanır. İtiraz üzerine verilen mahkeme kararları kesindir. İdarî para cezası her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirilerek uygulanır. Bu suretle idarî para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz.

(10) Lisansı iptal edilen kurum ve kuruluşlar, yeni riskli yapı tespiti işi almamak kaydıyla, daha önce hazırladıkları raporlarda tespit edilen eksiklikleri tamamlayıncaya kadar faaliyetlerine devam edebilirler.

(11) Lisansı iptal edilen kuruluşun ortakları, bu kuruluşteki hisselerini devretseler dahi beş yıl süre ile başka bir lisanslı kuruluşa ortak olamazlar, bunların kurdukları kuruluşlara lisans verilmez ve riskli yapı tespitinde görev alamazlar.

(12) Lisanslı kuruluşlara iki kez sekizinci fıkranın (b) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentleri uyarınca para cezası verilmesine sebep olan mühendisler ile mevcut olmayan bir yapı hakkında riskli yapı tespit raporu hazırlayan mühendisler, üç yıl süre ile başka bir lisanslı kurum ve kuruluşta görev alamaz, başka bir lisanslı kuruluşa ortak olamaz ve kurdukları kuruluşlara lisans verilmez. Bu mühendislerin durumu ilgili meslek odasına bildirilir. Meslek odası, bu mühendisler hakkında kendi mevzuatına göre işlem yaparak neticesini Bakanlığa bildirir.”

BAŞKAN – 23’üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

23’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

24’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24-6306 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Anlaşma ile tahliye edilen yapıların maliklerine, kiracılarına ve yapıda ikamet etmek şartıyla sınırlı aynı hak sahiplerine geçici konut veya işyeri tahsisi ya da kira yardımı yapılabilir.

(2)Uygulamanın gerektirmesi hâlinde, birinci fıkrada belirtilenler dışında olup Kanun kapsamındaki yapıları kullanmakta olan kişilere de geçici konut veya işyeri tahsisi ya da kira yardımı yapılabilir. Bu kişiler ile yapılacak olan anlaşmanın, bunlara yardım yapılmasının, enkaz bedeli ödenmesinin ve bankalardan kullanacakları kredilere dönüşüm projeleri özel hesabından karşılanmak üzere faiz desteği verilmesinin usul ve esasları Cumhurbaşkanınca belirlenir.”

“Bakanlık veya İdare tarafından yapılan veya yaptırılan riskli yapı tespiti, tahliye ve yıktırmanın masrafları, hisseleri oranında maliklerden 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir.”

BAŞKAN – 24’üncü madde üzerinde...

MURAT BAKAN (İzmir) – Söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, biz bu şeyi anlayamadık, böyle bir değişikliğe niye ihtiyaç duyuldu? Yani madde metninde yapılan değişiklikle ne murat edildi, ne yapıldı? İş yeri çıkartılmış ama iş yeri tahsisi duruyor. Yani bunu bize bir izah ederlerse Sayın Bakan Yardımcımız. Bu 24’le ne amaçlandı? Ne değişti önceki hükümden?

BAŞKAN – Sayın Varank, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI FATMA VARANK – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz; burada getirdiğimiz şey, daha önce sadece burada ikamet edenlere bu destek verilebiliyordu, şimdi kiracılara ve yapıda ikamet edenlere iş yeri ve konut yani fark burada. Daha önce sadece burada oturanlara verilirken şimdi kiracı olanlara da... Hak sahipleri yani mülkiyet sahiplerine verilirken şimdi kiracılara ya da ikamet etmek şartıyla buradakilere aynı hak...

MAHİR POLAT (İzmir) – Eskiden maliklere, şimdi kiracılara.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI FATMA VARANK – Evet yani kiracılara da... İkametgâh şartı vardı, onu ispat edemiyorlardı, sıkıntı oluyordu, onunla ilgili bir düzenleme yaptık; şey bu.

MURAT BAKAN (İzmir) – Peki, teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Şeker...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkanım, burada, uygulamada şöyle bir problem de vardı, bu düzenleme o problemi de çözüyor: Şimdi, bir kişinin, Ahmet’in 3 dairesi var. 3 dairede ayrı kiracı oturuyor veya 3 ayrı çocuğu oturuyor dairelerde. Sadece birisiyle ilgili kira yardımı alıyordu eğer kentsel dönüşüm kapsamına girmişse o bina, diğer 2 dairesi için alamıyordu ve ikametgâh şartı getiriliyordu. Şimdi bu düzenlemeyle birlikte diğer kardeşler de veya diğer dairelerde oturanlar da kira yardımı alabilecek. Yani bu tamamıyla vatandaşın lehine olan bir düzenleme.

MURAT BAKAN (İzmir) – Peki, teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Hem de afet riski alanların dönüşümüyle alakalı çok önemli bir kolaylık sağlıyor.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Evet, teşvik.

BAŞKAN – Teşvik, bu çok önemli.

Ben 24’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 24’üncü madde kabul edilmiştir.

25’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 6306 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının dokuzuncu ve onuncu cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya onuncu cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “konutların” ibaresi “bağımsız bölümlerin” şeklinde, beşinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “yapılara” ibaresi “alanlara” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş, aynı fıkranın ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiş, altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve onbirinci fıkrasında yer alan “Maliye Bakanlığınca” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Bu suretle paydaşlara satış gerçekleştirilemediği takdirde bu paylar, riskli alanlar ve rezerv yapı alanlarında Bakanlığın talebi üzerine, tespit edilen rayiç bedeli de Bakanlıkça ödenmek kaydı ile tapuda Hazine adına resen tescil edilir ve yapılan anlaşma çerçevesinde değerlendirilmek üzere Bakanlığa tahsis edilmiş sayılır veya Bakanlıkça uygun görülenler TOKİ’ye veya İdareye devredilir. Riskli yapılarda ise anlaşma sağlayan diğer paydaşlara veya anlaşma sağlayan paydaşların kararı ile yapılan anlaşmaya uyularak işlem yapılmasını kabul etmek şartıyla üçüncü şahıslara satış yapılincaya kadar satış işlemi tekrarlanır.”

“Hisseleri oranında paydaşların en az üçte iki çoğunluğu ile alınan karara katılmayan maliklerin arsalarının veya arsa paylarının Kanun uyarınca satış yapılincaya kadar, anlaşma sağlayan paydaşlar dışındaki üçüncü kişilere satılması durumunda, tapuda tescil işlemi yapılabilmesi için satın alınan elektronik tebligat adresini tapu müdürlüğüne bildirmesi zorunludur.”

“e) Hazine mülkiyetinde olup Bakanlığa, bu Kanun kapsamında tahsis edilen taşınmazları; Kanun kapsamında Bakanlıkça kamulaştırılan taşınmazları ve yürütülen uygulamalar neticesinde Bakanlık payına düşen taşınmazları, dönüşüm projeleri özel hesabına gelir elde etmek amacıyla kiralamaya ve satmaya,

f) Bu Kanun kapsamında kullanılmak üzere hazır konut ve işyeri satın almaya ve bunları devretmeye,

g) Rezerv yapı alanlarında gelir ve hasılat getirecek her türlü uygulama yapmaya,

ğ) Parselasyon planlarında, gerekli görülmesi hâlinde varsa ilk uygulamadaki düzenleme ortaklık payı oranını tamamlamak üzere düzenleme ortaklık payı kesintisi yapmaya,”

“(ç) bendinde belirtilen uygulamalar, Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların iştirakleriyle ve 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi idareler ile iş birliği içinde veya gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri ile özel hukuka tabi anlaşmalar çerçevesinde de yapılabilir.” “Kanun kapsamında Bakanlığın tasarrufuna geçen taşınmazlardan hak sahiplerine verilecek olanlar dışındaki taşınmazların kiralanması ve satışı 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununu hükümlerinden istisnadır. Bakanlık, kiralama ve satış işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

“(6) Bakanlık, riskli alanlar rezerv yapı alanları ve riskli yapıların bulunduğu parsellerdeki uygulamalarda faydalanılmak üzere; özel kanunlar ile öngörülen alanlara ilişkin olanlar da dâhil, her tür ve ölçekteki planlama işlemlerine esas teşkil edecek standartları belirlemeye ve gerek görülmesi hâlinde bu standartları plan kararları ile tayin etmeye veya özel standartlar ihtiva eden planlar ve kentsel tasarım projeleri yapmaya, yaptırmaya ve onaylamaya yetkilidir.”

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

25’inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

26'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 6306 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (ç) bendi eklenmiş, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "Maliye Bakanı" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde, yedinci fıkrasında yer alan "Maliye" ibaresi "Hazine ve Maliye" şeklinde ve maddenin altıncı, dokuzuncu ve onuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"ç) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi gelirin yüzde onu."

"(6) Bu Kanun kapsamında sağlanması öngörülen krediler ile dönüşüm faaliyetleri kapsamında yapılacak veya edinilecek konut ve işyerlerine ilişkin, hak sahiplerince bankalardan kullanılacak krediler ile Kanun kapsamındaki uygulamalarda kullanılmak üzere İdarece İller Bankası Anonim Şirketten veya bankalardan kullanılacak kredilere, dönüşüm projeleri özel hesabından karşılanmak üzere faiz desteği verilebilir. Bu işlemlere ve verilecek desteğe ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir. Bu fıkra uyarınca hak sahiplerince bankalardan kullanılacak krediler, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 57 nci maddesi ile 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 32 nci maddesinde belirtilen konut finansmanı amaçlı kredilerden sayılır."

"(9) Bu Kanun uyarınca yapılacak olan ve Bakanlık, TOKİ, İller Bankası Anonim Şirketi, İdare ve dönüşüme konu yapıların inşası işini yüklenen müteahhit ile malik ve en az bir yıldır kiracı veya sınırlı ayni hak sahibi olarak riskli yapıyı kullanan gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerinden birinin taraf olduğu;

a) Bu Kanun kapsamındaki yapıların dönüşüme tabi tutulmadan önce ilk satışı, devri, tescili ve ipotek tesis edilmesi işlemleri ile bu Kanun kapsamında yapılacak uygulamalar neticesinde meydana gelen yeni yapıların malik, işi yüklenen müteahhit ve en az bir yıldır kiracı veya sınırlı ayni hak sahibi olarak riskli yapıyı kullanan gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine ilk satışı, devri, tescili ve ipotek tesis edilmesi işlemleri,

b) Bu Kanun kapsamındaki bir yapıdan dolayı, bu Kanun kapsamındaki parsellerde veya alanlarda veya söz konusu parsel ve alanların dışındaki parsellerde yeni bir yapı yapılması ya da mevcut bir yapının satın alınması veya ipotek tesis edilmesi işlemleri, ile bu bentlerde belirtilen yapıların dönüşümüne ilişkin olarak Kanun uyarınca yapılacak diğer işlemler noter harcı, tapu harcı, belediyelerce alınan ücret ve harçlardan, veraset ve intikal vergisi, döner sermaye ücreti ve diğer ücretlerden, bu işlemler nedeniyle düzenlenecek kağıtlar, resmi dairelerin mal ve hizmet alımlarına ilişkin ödemeler sebebiyle düzenlenen kağıtlar da dahil olmak üzere damga vergisinden istisnadır. Bu Kanun kapsamındaki iş, işlem ve uygulamalar, Bakanlık, TOKİ, İller Bankası Anonim Şirketi ve İdarenin, sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri tarafından yürütülüyor ise, bu şirketlerce yapılan iş, işlem ve uygulamalarda da bu fıkrada belirtilen vergi, harç ve ücret muafiyetleri uygulanır.

(10) Riskli alanlarda, rezerv yapı alanlarında ve riskli yapıların bulunduğu parsellerde, gerçek kişilerce ve özel hukuk tüzel kişilerince uygulamada bulunulması halinde, fonksiyon değişikliğine bakılmaksızın, mevcut inşaat alanının bir buçuk katına kadar olan yeni inşaat alanı için belediyelere harç ve ücret alınmaz."

BAŞKAN – Evet, 26'ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

26'ncı maddede bir önerge var, önergeyi okutuyorum.

Buyurun.

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görülmekte olan (2/1285) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 26'ncı maddesiyle 6306 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin değiştirilen dokuzuncu fıkrasında yer alan "damga vergisinden" ibaresinin "damga vergisinden, bu Kanun kapsamındaki yapıların maliklerine ve malik olmasalar bile bu yapılarda kiracı veya sınırlı ayni hak sahibi olarak en az bir yıldır ikamet ettiği veya bunlarda işyeri bulunduğu tespit edilenlere bu amaçlarla kullanılan krediler dolayısıyla lehe alınacak paralar, banka ve sigorta muameleleri vergisinden" şeklinde değiştirilmesini ve aynı fıkraya (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"c) Kanun kapsamında yapılacak uygulamalar neticesinde meydana gelen yeni yapıların işi yüklenen müteahhit, Bakanlık, TOKİ, İller Bankası Anonim Şirketi, İdare ve bunların iştirakleri tarafından gerçekleştirecek ilk satışı, devri, tescili ve ipotek tesis edilmesi işlemleri,"

Bariş Aydın

Ankara

BAŞKAN – Gerekeceğini okutuyorum:

Gerekeceğini:

Teklifle, 6306 sayılı Kanunun mevcut 7'nci maddesinde yer alan ve anılan kanun kapsamındaki hak sahiplerine (malikler ile en az bir yıldır kiracı veya sınırlı ayni hak sahibi olarak riskli yapıyı kullananlara) yönelik yürürlükteki banka ve sigorta muameleleri vergisi istisnasının devam etmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca eklenen bent ile dönüşüm uygulamalarını teşvik etmek için yeni yapıların ilk satışlarında harç muafiyeti getirilmesi önerilmektedir.

BAŞKAN – 26'ncı maddeyle ilgili verilmiş olan önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

26'nci maddeyi verilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

27'nci maddeyi okutuyorum.

Buyurun.

MADDE 27- 6306 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(2) Bakanlık, TOKİ, İller Bankası Anonim Şirketi ve İdare; danışmanlık, yazılım, araştırma, her tür ve ölçekte harita, etüt, proje, kadastro, kamulaştırma, mikro bölgeleme, risk yönetimi ve sakınım planı çalışmalarını, her tür ve ölçekte plan yapımı ve imar uygulaması işlerini ve dönüşüm uygulamalarını, Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların iştirakleriyle ve 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idareler ile akdedecekleri protokoller çerçevesinde 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kanuna tabi olmaksızın ortak hizmet uygulamaları suretiyle de gerçekleştirebilirler."

"(6) Bu Kanun uyarınca yapılacak anlaşmaların usul ve esasları ile riskli alanlarda ve rezerv yapı alanlarında yürütülecek projelerin yapım işini üstlenecek yapı müteahhitletlerinin sahip olmaları gereken asgari iş tecrübesi, teknik donanımı ve mali durumu Bakanlıkça belirlenir. Bu Kanun kapsamındaki alanlarda ve parsellerde yürütülecek projeler için yapım işini üstlenen yapı müteahhidinin yapı ruhsatı

alınmadan önce; kapsamı, koşulları ve uygulama esasları Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen bina tamamlama sigortası yaptırması veya Bakanlıkça belirlenen diğer teminat ve şartları sağlaması zorunludur.”

BAŞKAN – 27’nci madde üzerinde önerge var mı? Yok.

Söz almak isteyen var mı? Yok.

27’nci maddeyi...

MURAT BAKAN (İzmir) – Var, var, önergemiz var, verdik, fotokopisini getirip bana verdiler 27’yle ilgili.

BAŞKAN – Yeni madde ihdası olarak verilmiş efendim, onu sonunda okuyacağız, 27’ye verilmemiş.

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır, bununla ilgili dedik ki: Kanun tekliflerinin birleştirilmesini...

Pardon, açabilir misiniz?

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – 27’nci maddenin şu ikinci bölümü, şu “(6)”yla başlayan kısmıyla ilgili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin verdiği kapsamlı bir kanun teklifi var. O kanun teklifini de ben size verdim, Bayındırlık Komisyonunda iki kanun teklifini oradan siz isteyip birleştirebilirsiniz dedim. Kanun tekliflerinin birleştirilmesini ve birlikte görüşülmesini talep ettik. Birlikte görüşülmesini talep ediyoruz. Eğer birlikte görüşülmezse onunla ilgili bir önergemiz olacak bizim dediğimiz şekilde oylanması şeklinde.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bizim İç Tüzük’te bir komisyon kendisine havale edilen teklifi başka bir komisyonun ihtisas dâhilinde görürse gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir. Bir komisyon başka bir komisyonun havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet, biz de bunu söylüyoruz zaten.

BAŞKAN – Ama bunları biz Meclis Başkanlığından isteyeceğiz. Burada benim Meclis Başkanlığından bunu istemem fiilen yani zaman açısından mümkün olmadığına göre...

MURAT BAKAN (İzmir) – Bizim bunu söylediğimiz saatte bu mümkündü, tabii şu saatte o mümkün değil.

BAŞKAN – Hayır, hayır yazılı olarak göndereceğiz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tabii, burada nasıl önergeleri hazırlıyoruz...

BAŞKAN – Onlar bize tekrar havale edecekler, o mümkün değildi yani, onu söyleyeyim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sizin böyle bir şey olduğunu düşünerek biz Sayın Akif Hamzaçebi’nin verdiği önergeyi kanun teklifine ek madde olarak sonunda görüşülmesi üzere verdik size. Burada bunu, bu maddede belirtmiş olayım. Bundan daha kapsamlı bir konu. Bu maddeyi görüşüyorsak, bunu da söylemekte fayda var.

BAŞKAN – Onu da gündeme alır, okuruz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tabii.

Şimdi, burada problemi çözmüyor bu 27'nci maddede getirilen düzenleme. Şöyle söyleyeyim: Yani yapı müteahhidinden kaynaklanan mağduriyetlerin önlenmesi bakımından "Riskli alanlarda ve rezerv yapı alanlarında yürütülecek projelerin yapım işini üstlenecek yapı müteahhitlerinin sahip olmaları gereken asgari iş tecrübesi, teknik donanımı malum bakanlıkça belirlenmesi vesaire." demiş. Bizim burada sizin eklediğiniz bina tamamlama sigortası yaptırmayı ve bakanlıkça belirlenen diğer teminat ve şartların sağlanması şeklinde. Bizim verdiğimizde yani kanun teklifimizde "Bakanlık tarafından tamamlanır." diyor. Bakanlığın o yükümlülüğü alması lazım. İşte, Fikirtepe'de sanırım büyük mağduriyetler yaşandı bununla ilgili. Müteahhit yıktı insanların evlerini ama yerine yenilerini yapmadı. Dolayısıyla o insanlar evsiz barksız ortada kaldı. Bir kentsel dönüşüm yapalım derken orada o halkı başını sokacak evinden de mahrum bırakmış olduk. Burada sadece sigortayla bu iş çözümlenemez. Bunu eğer yapmıyorsa, tamamlamıyorsa bakanlığın yapması lazım. Bizim verdiğimiz kanun teklifinde şöyle söyleyeyim: "Uygulama kapsamındaki taşınmazlara ilişkin olarak malikler ile müteahhitler arasında ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşleri de alınarak bakanlıkça hazırlanan ve Resmî Gazete'de yayımlanan tip sözleşmeler düzenlenir. Ayrıca malikler ile sözleşme imzalayan müteahhitlerden taşınmazın bakanlıkça tespit edilecek rayiç değerinin yüzde 3'ü oranında teminat alınır. Teminatın alınmasına ilişkin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 26 ve 27'nci maddeleri uygulanır. Taahhüdün sözleşme hükümlerine uygun biçimde ve eksiksiz olarak yerine getirildiği anlaşıldıktan sonra teminat bakanlıkça müteahhide geri verilir, aksi hâlde malikler arasında payları oranında bakanlıkça paylaşılır. Kanun kapsamındaki kira yardımı, uygulamaya ilişkin taahhüdün sözleşme hükümlerine uygun biçimde ve eksiksiz olarak yerine getirildiği tarihe kadar devam eder." Yani müteahhit yapmadı, kaçtı gitti. Burada insanlara orada başını sokacak ev sahibi olana kadar kira yardımı yapılması lazım. Süreli kira yardımı da insanların mağduriyetini ortadan kaldırmıyor. Bu kanunun 2'nci maddesi "Maddenin yürürlük tarihinden önce sözleşmesi imzalanmış ancak müteahhitlerce henüz başlanılmamış ya da tamamlanmamış olan inşaatlar bakımından da uygulanır." Biz bu şekilde bir şey verdik. Tabii, sadece bu değil, başka maddeleri de var. Yani bu, çözüme kavuşturulması gereken bir sorun. Burada sigorta yaptırmak sadece sorunu çözmüyor Sayın Bakan Yardımcım. Bunu daha kapsamlı bir şekilde birleştirerek bu kanun teklifini çözebiliriz, hayata geçirebiliriz.

Bakan Yardımcımız bir düşüncesini söylesin.

BAŞKAN – Sözüünüz bitti mi?

MURAT BAKAN (İzmir) – Bitti.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Varank...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI FATMA VARANK – Sayın Başkanım, değerli vekiller; tabii, Fikirtepe kangren, ona katılmamak mümkün değil. Yalnız Fikirtepe'de tabii riskli alanla ilgili karar da iptal edildi. Şu anda bakanlığın yetki alanının da dışında bir yer aslında ama biz bakanlık olarak hâlen daha Fikirtepe'yle ilgili çalışmalarını takip ediyoruz, altyapılarının bitmesi için çaba gösteriyoruz, en azından orada konutlarını bitirmiş müteahhitlerin satışlarının önündeki engeli ortadan kaldırmak için.

Şimdi, tabii, çok iyi niyetli gibi görünen bir teklif. Nedir? İşte bitmeyen konutları bakanlık tamamlasın. Ama tabii, böyle bir güç ve böyle bir organizasyon olması mümkün değil. Türkiye'de şu anda bitmemiş, hem vatandaşların hem de müteahhitlerin karşılıklı olarak birbirleriyle yaptıkları uygunsuz anlaşmalar diyelim yani hak sahiplerinin çok fazla bir şey istemesi, müteahhitlerin de onu yerine getireceğini taahhüt etmesiyle başlamış kentsel dönüşüm projeleri var ama bunlar bitirilememiş ve ortada kalmış. Müteahhit bir kısmını satmış, tapu devretmemiş; bu şekilde çok proje var. Yani "Bunu

bakanlık üstlensin.” dediğiniz noktada bunun ne satış olarak bakanlığa kalacak bir konutu var, satın karşılayacak bir bedeli yok... Hani “Yarım kalanların geçmişini de dâhil edelim.” diyorsunuz. bundan sonra sigorta yapılacak, sigorta geldikten sonra bakanlık bunu bir şekilde tamamlayacak zaten. Hani “Bunu üstlenecek.” derken bunun takibini üstlenecek, onda bir sıkıntı yok. Biz zaten bu tamamlama sigortasını bunun için getirmek istiyoruz. Yani müteahhit bu işi bırakıp kaçtığına bırakıp kaçamayacak pozisyona gelmesini istiyoruz. Zaten bunu alırken de şartlar getireceğiz artık. Her önüne gelen müteahhit riskli binada ya da riskli alanda bu işe girmesin istiyoruz. O da önümüzdeki, herhâlde bir sonrakinde mi var, onun usulleriyle ilgili de bir düzenleme yaptık. Ama “Tamamı yarım kalmış bütün inşaatları bakanlık tamamlasın.” dersek bunun gerçekliği olmadığını düşünüyorum Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Teşekkür ederim.

Şimdi, burada “Bakanlıkça belirlenen diğer teminat ve şartlar...” diyor. Biz somut bir şey söylüyoruz, diyoruz ki: Taşınmaz değerinin yüzde 3’ü. Yani bu, bakanlığın da durumunu güçlendirecek bir şey. Yani bu noktada bir değişiklik yapabilir miyiz? En azından teminat miktarı belli olsun, oraya girecek, orada kentsel dönüşüm yapacak müteahhit firma bu teminatı karşılasın. Yani bu mağduriyetin başka türlü giderilmesi mümkün olmaz. Yani siz de demişsiniz “Bakanlıkça belirlenecek teminat ve şartlar...” diye, bunu bu yüzde 3’lük bir teminata alsak bu da ciddi bir şey olur çünkü yapım aşamasında, hangi aşamadaysa o aşamada hep yüzde 3 içeride olmuş olacak teminatı olduğu için.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI FATMA VARANK – Tabii, biz bu teminatı belirlemeyi buraya koyduk. Bunu alt yönetmeliklerde belirleyeceğimizi düşündük, 3 mü olur, 5 mi olur, hani bunun etki analizini yaparak bunu koyacaktık. Hani direkt buraya yüzde 3 yazmak bizi bağlar mı diye de düşünüyorum, yüzde 6 da olabilir yani öyle düşünüyorum.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Bağlar.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI FATMA VARANK – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şeker, buyurun.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Akif Hamzaçebi Bey’in teklifi 2 aşamalı; bir, geçmiş zamanı ilgilendiren kısımlar var, bir de gelecek zamanı ilgilendiren kısımlar var. Gelecek zamanı ilgilendiren kısımlar zaten 27’nci maddede çözümlüyor, orada bir sıkıntı yok. İşte bu kanun yürürlüğe girdikten sonra yapılacak olan anlaşmalarda tamamlama sigortası yaptırılacak. Orada, mutlaka, zamanında bitirilmediği zaman uzayan süre kadar kira ödeme de dâhil olmak üzere, tamamlama da dâhil olmak üzere tamamı bu kapsamda değerlendirilecek. Ama “Geçmiş zamanda yapılan sözleşmeleri de devlet üstlensin.” dediğimiz zaman onun içinden çıkılması mümkün değil, çıkılamaz da. Kaldı ki bu yerlere müteahhit büyük ihtimalle kat irtifakı kurmuştur, proje üzerinden satmıştır vatandaşlara, devletin orada alacak bir şeyi de yok, Hükümetin, bilabedel yapma şansı da yok ve birçok da hukuki problemler çıkacak ortaya. Dolayısıyla geçmişe doğru bunu yürütmek mümkün değil ama gelecekle ilgili zaten problemler 27’de çözülmüş oluyor.

Teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, tabii, burada yapılabilir yani biz netice itibarıyla burada hayal olacak bir şeyi talep etme peşinde değiliz. Ama bu noktada ne kadar çok adım atabilirsek hem bakanlığın eli o kadar rahatlar hem de vatandaşın problemini çözmekte o kadar mesafe alırız. Şimdi, Sayın Akif Hamzaçebi'nin teklifinde şey de var mesela, diyor ki, anlatmış süreci: “Bu kanuna göre gerçekleştirilen uygulamalar kapsamında yer teslimi yapıldıktan sonra on iki ay içinde ruhsat alarak inşaata başlamamış olan müteahhide bakanlıkça iltarda bulunularak bir iş planı sunması konusunda bir aylık süre verilir. Verilen süre içinde iş planının sunulmaması ya da sunulan iş planı çerçevesinde izleyen on iki aylık süre içinde müteahhit tarafından inşaata başlanılmaması hâlinde inşaat, maliklerle düzenlenecek yeni bir sözleşme çerçevesinde bakanlık tarafından tamamlanır.” Burada bakanlığa mali yük getiren bir iş değil yani müteahhit kazanmıyor, bakanlık yapıyor.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Gelecekle ilgili problem yok, gelecekle ilgili çözüyor zaten bu madde, 27 çözüyor, geçmişle ilgili sıkıntı var.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bu duruma neden olan müteahhit hakkında bakanlıkça inceleme başlatılır, burada bir yaptırım verilebilir, müteahhitlik belgesi alınabilir, başka bir şey yapılabilir. İnceleme sonucunda haklı bir gerekçesi olmaksızın inşaata başlamadığı tespit edilenler hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri çerçevesinde cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Çok önemli bir şey var: “Bu hâllerde maliklerle imzalanmış bulunan sözleşmeye istinaden müteahhit tarafından herhangi bir hak talebinde bulunulamaz.” Şimdi, orada müteahhitte sonu bitmeyen davalara girmek zorunda kalıyor. Hem mağdur hem işi yapmamış, teslim edilmemiş, bitirilememiş, müteahhit bir de hak talebinde bulunuyor yaptığı işten dolayı. Dolayısıyla bu daha kapsamlı. Bu 27'nci madde bu problemi çözmüyor diye düşünüyoruz, daha kapsamlı bir düzenleme yapılabilir burada. Biz bunu ek madde olarak yine verdik ama burada ben ayrıca dile getirmek istedim. Bu, sadece Fikirtepe'yle sınırlı değil, İzmir'de Karabağlar'da 16 mahallede yapılan kentsel dönüşüm projesi var, orada da aynı şey yaşanabilir ya da başka bir yerde yine yapılacak kentsel dönüşüm projelerinde yaşanabilir. Türkiye'de bu kadar çok kentsel dönüşüme ihtiyaç duyulan alan olduğu müddetçe bu bizim karşımıza çokça çıkacaktır bundan sonra.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Gelecekle ilgili sıkıntı yok, onları çözüyor zaten. Geçmişle ilgili...

MURAT BAKAN (İzmir) – Bence çözmüyor işte bu mevcut hüküm yani daha kapsamlı bir düzenleme yapılması gerekir diye düşünüyorum.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – O alt çalışmalarla zaten onları detaylandırırız.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Ek madde tahsisinde bu teklifi görüşeceğiz.

Ben 27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

28'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 6306 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce:

a) Lisanslı kurum ve kuruluşlar tarafından bu Kanuna aykırı olarak işlenmiş fiiller nedeniyle uygulanması gereken idari yaptırımlarda lehe olan hüküm uygulanır.

b) Lisanslı kurum ve kuruluşlara verilmiş olan uyarı cezaları idari para cezası bakımından tekerrüre esas alınmaz.”

BAŞKAN – Önerge yok.

Söz isteyen yok.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

29'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29- 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 45 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve Orman Genel Müdürlüğü” ibaresi “, Orman Genel Müdürlüğü ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 29'uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

30'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 30- (1) 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 127 nci maddesinin birinci fıkrasına “İçişleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Çevre ve Şehircilik” ibaresi eklenmiştir.

(2)16/6/1939 tarihli ve 3645 sayılı İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri Teşkilât ve Tesisatının İstanbul Belediyesine Devrine Dair Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(3)16/12/1942 tarihli ve 4325 sayılı Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik Müesseselerinin İdare ve İşletmeleri Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Maliye, Dahiliye ve Nafia Vekaletlerince” ibaresi “Hazine ve Maliye ve Çevre ve Şehircilik bakanlıklarınca” şeklinde, 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Dahiliye ve Nafia Vekilliklerince” ibaresi “Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca” şeklinde, 28 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Dahiliye, Maliye, Nafia ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri” ibaresi “Ticaret, Hazine ve Maliye ve Çevre ve Şehircilik bakanları” şeklinde değiştirilmiştir.

(4)19/7/1943 tarihli ve 4483 sayılı İzmir Tramvay ve Elektrik Türk Anonim Şirketi İmtiyazıyla Tesisatının Satın Alınmasına Dair Mukavelenin Tasdiki ve Bu Müessesenin İşletilmesi Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Dahiliye, Maliye, Nafia ve Gümrük ve İnhisarlar vekilleri” ibaresi “Ticaret, Hazine ve Maliye ve Çevre ve Şehircilik bakanları” şeklinde değiştirilmiştir.

(5)11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(6)4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığınca” ibaresi “İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

(7)20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 35 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(8)3/7/1968 tarihli ve 1053 sayılı Belediye Teşkilâtı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde ve 12 nci maddesinde yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(9)29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 30 uncu maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “İmar ve İskan ve İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(10)26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 44 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, mükerrer 44 üncü maddesinin onördüncü fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 85 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Maliye, Bayındırlık ve İmar ve İskan Bakanlıklarının görüşü alınarak İçişleri” ibaresi “Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 95 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatının görüşü alınarak İçişleri” ibaresi “Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik” şeklinde, mükerrer 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin üçüncü paragrafında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 104 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(11) 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde ve 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(12)21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10 uncu maddesinin onüçüncü fıkrasında yer alan “Bakanlık ve İçişleri Bakanlığınca” ibaresi “İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlık ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca” şeklinde, 12 nci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığı” ibaresi “İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiş, 17 nci maddesinin (c) fıkrasının sekizinci paragrafında yer alan “İçişleri Bakanlığı” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Müsteşarının veya ilgili Müsteşar Yardımcısının” ibaresi “Bakan Yardımcısının” şeklinde değiştirilmiştir.

(13)9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Çevre ve Orman Bakanlığını” ibaresi “Çevre ve Şehircilik Bakanlığını” şeklinde değiştirilmiştir.

(14)11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(15)4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca” ibareleri “Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca” şeklinde, 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Maliye ve Gümrük Bakanlıktan” ibaresi “Çevre ve Şehircilik Bakanlıktan” şeklinde ve üçüncü fıkrasında yer alan “Bayındırlık ve İskan ve Maliye ve Gümrük bakanlıklarınca birlikte” ibaresi “Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

(16)9/6/1994 tarihli ve 3998 sayılı Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(17)4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise İçişleri” ibaresi “bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(18)5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise İçişleri” ibaresi “bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(19)8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin sekizinci fıkrasına “İçişleri” ibaresinden sonra gelmek üzere ”, Çevre ve Şehircilik” ibaresi eklenmiştir.

(20)10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiş, 31 inci maddesinin ikinci fıkrasına “içişleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya Çevre ve Şehircilik” ibaresi eklenmiş, 33 üncü maddesinin beşinci fıkrasına “İçişleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya Çevre ve Şehircilik” ibaresi eklenmiş, 41 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiş, 49 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığınca” ibaresi “İçişleri ve Çevre ve Şehircilik bakanlıklarınca” şeklinde değiştirilmiştir.

(21)10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 8 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak” ibaresi “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan” şeklinde, 22 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde ve ek 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(22)10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 6/A maddesinin birinci fıkrasına “İçişleri Bakanlığı” ibaresinden sonra gelmek üzere ”, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı” ibaresi eklenmiştir.

(23)26/5/2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “üyeleri il özel idareleri ve köylerden oluşan birlikler için İçişleri Bakanının, geri kalanları için Çevre ve Şehircilik” şeklinde, geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(24)3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 12 nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarında yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 15 inci maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde yer alan “içişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 19 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 49 uncu maddesinin birinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 51 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığı” ibaresi “İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı” şeklinde, 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığı” ibaresi “içişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı” şeklinde, 56 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 62 nci maddesinin birinci fıkrasında

yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 65 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile üçüncü fıkrasında yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 69 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından müştereken” ibaresi “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından” şeklinde, 71 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 74 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 76 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 77 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, ek 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığı” ibaresi “İçişleri ve Çevre ve Şehircilik bakanlıkları müştereken” şeklinde, geçici 2 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(25)8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasına “İçişleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Çevre ve Şehircilik,” ibaresi eklenmiştir.

(26)3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(27)2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiş ve geçici 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığı” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı” ibaresi eklenmiştir.

(28)11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(29)3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 39 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(30)13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 166 ncı maddesinin sekizinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, dokuzuncu fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiş ve “Maliye Bakanlığı” ibaresinden önce gelmek üzere “İçişleri Bakanlığı,” ibaresi eklenmiştir.

(31)8/3/2011 tarihli ve 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

(32)16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak” ibaresi ile 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Maliye Bakanlığınca” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(33)14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiştir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bizim önergemiz yok da bir konuda fikir beyan edeceğim müsaadenizle.

BAŞKAN – Bu konuyla alakalı mı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Bu konuyla alakalı değil de?

BAŞKAN – Oylayalım, ondan sonra.

MURAT BAKAN (İzmir) – Tamam.

BAŞKAN – 30’uncu maddeyle ilgili önergemiz var mı?

Önergeyi okutuyorum:

amaçlanmıştır.

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunuzda görüşülmekte olan 2/1285 esas sayılı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 30’uncu maddesinin on üçüncü fıkrasına “şeklinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin ikinci paragrafında geçen “Bakanlıkça” ibaresi “Tarım ve Orman Bakanlığınca” şeklinde” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Müfit Aydın

Bursa

Gerekçe:

2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 9’uncu maddesinde yer alan sulak alanların tespiti ve yönetimi ile ilgili hususlar Tarım ve Orman Bakanlığı yetkisinde olduğundan, kanunda yer alan “Bakanlık” tanımının değişmesinden kaynaklı yetki problemlerine mahal vermemek adına düzenleme yapılmıştır.

BAŞKAN – 30’uncu maddeyle ilgili verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30’uncu maddeyi verilmiş önergeyle beraber oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30’uncu madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, onlara başlamadan bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

IV. - AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Murat Bakan’ın, İzmir ili Torbalı ilçesi Ahmetli köyünde açılacak olan taş ocağı konusunda Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısının ilgilenmesini rica ettiğine ilişkin açıklaması

MURAT BAKAN (İzmir) – Bugün bütün bu mevzuları konuşurken bana Whatsapp’tan mesaj gelmiş. Tabii, bu yoğunluk içinde görememişim, az önce gördüm. Tam da bizim konuştuğumuz konularla ilgili. İzmir Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Torbalı Kaymakamlığına “Çevre etki değerlendirmesine gerek yoktur, çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir.” kararı verilmiş askıya çıkartılmış. Yeri de söyleyeyim: Torbalı ilçesi Ahmetli köyü, burası bir Yörük köyüdür, Torbalı’nın Yörük köyüdür. Son derece verimli arazisi vardır Ahmetli köyünün; domates, salatalık yetişen bir köy burası. “Çevre etki değerlendirmesine gerek yoktur.” denilen arazinin de bana ilandan uydu görüntüsünü göndermişler. Şöyle görebilirsenez göstereyim, uydudan görüntüsü, iki tarafı yemyeşil tarım arazisinin ortasında ufacık bir kayalık, oraya taş ocağı yapılıyor. Orada ne ürün yetişir tozdan topraktan, ne yetişen üründen o köylü verim alır. Yani orada tarımı bitirmek demek orada taş ocağı açmak. Yani bugün bütün bunları konuştuk, bana gelen şey. Ben, lütfen, hani Sayın Bakan Yardımcımız

burada, rica ediyorum, bu konuyla, yani bu taş ocağı konusuyla ilgilenisin. Muhtar göndermiş bana mesajı, tesadüf yani burada olması. Hani sizi de burada bulmuşken bütün bu ortam içinde en azından böyle bir yeri belki kırtarmış oluruz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Efendim, bununla hassaten ilgileneceğiz, merak etmeyin.

MURAT BAKAN (İzmir) – Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakan. Arkadaşlar gerekli notları almışlardır herhâlde.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Notları aldık, ilgileneceğiz biz onunla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER(Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ(Devam)

1.- Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285)(Devam)

BAŞKAN – Önergeler var, okutuyorum sırasıyla.

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1285 sayılı kanun teklifine aşağıdaki madde eklenmiştir.

Aydın Özer

Mehmet Göker

Murat Bakan

Antalya

Burdur

İzmir

Vecdi Gündoğdu

Kırklareli

MADDE 1- 16/5/2012 Tarihli ve 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Riskli alanlardaki yapılar ile riskli yapıların dönüştürülmesi için başlanılan ancak tamamlanamayan inşaatlar aşağıda yazılı hallerde, malikler ile düzenlenecek yeni bir sözleşme çerçevesinde Bakanlık tarafından tamamlanır.

1.Müteahhidin iflas etmesi,

2.Müteahhidin gerçek olması durumunda mirasçıların mirası reddetmesi şartıyla ölümü,

3.Müteahhidin sözleşmede taahhüt edilen teslim tarihini müteakip 12 ay içinde konut veya işyerlerini tamamlayamaması.

Bu Kanuna göre gerçekleştirilen uygulamalar kapsamında yer teslimi yapıldıktan sonra 12 ay içinde ruhsat alarak inşaata başlamamış olan müteahhide Bakanlıkça ihtarda bulunularak bir iş planı sunması konusunda 1 aylık süre verilir. Verilen süre içinde iş planının sunulmaması ya da sunulan iş planı çerçevesinde izleyen 12 aylık süre içinde müteahhit tarafından inşaata başlanılmaması halinde inşaat, malikler ile düzenlenecek yeni bir sözleşme çerçevesinde Bakanlık tarafından tamamlanır. Bu duruma neden olan müteahhit hakkında Bakanlıkça inceleme başlatılır. İnceleme sonucunda haklı bir gerekçesi olmaksızın inşaata başlamadığı tespit edilenler hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri çerçevesinde Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Bu hallerde, malikler ile imzalanmış bulunan sözleşmeye istinaden müteahhit tarafından herhangi bir hak talebinde bulunulamaz.

Uygulama sonucunda Bakanlığın payına düşen bağımsız birimler Bakanlığın talebi üzerine tapuda Hazine adına resen tescil edilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.”

“EK MADDE 3- Uygulama kapsamındaki taşınmazlara ilişkin olarak , malikler ile müteahhitler arasında, ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşleri de alınarak Bakanlıkça hazırlanan ve Resmi Gazetede yayımlanan Tip Sözleşmeler düzenlenir.

Ayrıca, malikler ile sözleşme imzalayan müteahhitlerden taşınmazın Bakanlıkça tespit ettirilecek rayiç değerinin “0,3’ü oranında teminat alınır. Teminatın alınmasına ilişkin olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 26 ve 27 nci maddeleri uygulanır. Taahhüdün sözleşme hükümlerine uygun biçimde ve eksiksiz olarak yerine getirildiği anlaşıldıktan sonra teminat Bakanlıkça müteahhide geri verilir. Aksi hal malikler arasında payları oranında Bakanlıkça paylaşılır.

Kanun kapsamındaki kira yardımı uygulamaya ilişkin taahhüdün sözleşme hükümlerine uygun biçimde ve eksiksiz olarak yerine getirildiği tarihe kadar devam eder”

Bu Kanunun ek 2 nci maddesi, maddenin yürürlük tarihinden önce sözleşmesi imzalanmış ancak müteahhitlerce henüz başlanılmamış ya da tamamlanmamış olan inşaatlar bakımından da uygulanır.”

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, verilmiş olan önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Teşekkür ediyorum.

Bir sonraki önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1285 esas numaralı Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Özer

Mehmet Göker

Vecdi Gündoğdu

Antalya

Burdur

Kırklareli

Murat Bakan

Mahir Polat

İzmir

İzmir

“2872 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 27 nci fıkrasında yer alan “Çevre Görevlisi” ibaresi “Çevre Mühendisi” olarak değiştirilmiştir.”

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bu konuyla alakalı arkadaşlar bizlere de geldiler, ben kendileriyle konuştum. Ankara Şube Başkanı bizlere uğradı, bizim arkadaşlarla da Bakanlık yetkilileriyle de görüştük. Kendileriyle bu konuyla alakalı bir çalışma yapıp pazartesi gününe kadar bizlere bir çalışma getirirsiniz eğer herkes de bunda mutabık kalıyorsa Genel Kurulda bunu gündeme getiririz diye söylemiştik. Ama böyle bir önerge geldi, benim şahsi kanaatim bu önergenin çalışıldıktan sonra Genel Kurula gelmesi ama verilen önergeyi ben oylayacağım.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) - Şimdi, kanuna sonradan eklenmiş “çevre görevlileri” kavramı var. Ülkede yeterince çevre mühendisi var, bu çocuklar çevre mühendisi olmak için okuyorlar, mezun oluyorlar, hayata atılıyorlar. O işle iştigal etmeyen çevre mühendisi eğitimi görmemiş insanlar bir seminer ya da bir belge alarak işte veteriner hekim çevre görevlisi oluyor ya da bir başka meslekteki

arkadaşımız çevre görevlisi oluyor. Hâlbuki bu insanlar kendi mesleklerini yapsalar ki yeterince çevre mühendisi de var. Niye böyle bir yasal düzenlemeye geçmişte gerek duyuldu bilmiyorum ama ihtisas sahibi olanların o işi yapması doğrudur bence, herhangi bir belge almaya da gerek duymadan. Bizim ülkemizde çevre mühendisliğinden mezun olmuş insanlar daha gencecik, işe başlamadan çevre görevlisi belgesi almak zorunda kalıyorlar. Yani lisans eğitiminden daha yetkin bir şey mi bu çevre görevliliği? Eğer öyle bir ihtiyaç varsa lisans programının içine onunla ilgili bir eğitim koyarsınız, bir ders koyarsınız o insanlar çevre mühendisleri, aynı zamanda çevre görevlisi olarak da aynı zamanda o işi yapacak düzeyde mezun olurlar okullarından. Bu sebeple biz Çevre Mühendisleri Odasının da bu yöndeki talebini göz önünde bulundurarak bu teklifimizi, kanun teklifimizi önerge olarak vermiş olduk.

BAŞKAN – Ben bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan Yardımcımız, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, tabii, şöyle bir durum var: Biliyorsunuz, Çevre Kanunu 1983’te yazılmış, o zaman da çok fazlaca çevre mühendisi yok yani birkaç tane üniversitede varmış. Sonrasında çevre mühendislerinin sayısı tabii artmış, 16-17 bin civarında şu anda. O dönemde kanun yazılırken “çevre görevlisi” yazılmasının esas amacı şu: Yani yeterli sayıda inanılmaz sayıda o zaman çevre görevlisinin görev yapması gereken sanayi tesisi varken çevre mühendisi sayısı o kadar az. Dolayısıyla onun için biyologları, kimya mühendislerini, kimyagerleri hatta diğer mesleklerden olanları da bu konuda Bakanlığımızın verdiği yoğun eğitimlerden geçtikten sonra Çevre Görevlisi Belgesi almışlar ve bunlar şey yapıyorlar. Ama bundan sonra böyle bir şeye ihtiyaç var mı, takdir tabii ki sizindir, kanunda o değişiklik teklifi kabul edilir edilmez ama değiştirilecekse bile mutlaka mevcut, şu anda elinde Çevre Görevlisi Belgesi olup iş yapan, dört yıllık üniversite mezunu olan arkadaşlarımızın haklarının korunması gerektiğini düşünüyorum.

Arz ederim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, kısa bir söz alayım.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bizim de yaklaşımımız o yönde, kazanılmış hakların korunması lazım. Burada yıllardır Çevre Görevlisi Belgesi almış -kanuni düzenlemeye bakarak- bu konuda çalışmış insanların işinden, ekmeğinden olmasını istemiyoruz. Bundan sonrası için geçerli olarak -Bakanlık da, Komisyon Başkanımız da bu yönde iradesini pozitif yönde belirtti- bunu da iş birliği içinde bir ek maddeyle geçirebiliriz. Sizin de biz görüşünüze katılıyoruz. Kazanılmış hakları korumak suretiyle bu madde değişikliği yapılabilir.

BAŞKAN – Zaten biz onunla alakalı arkadaşlarla konuştuk, bizim arkadaşlarımız da bunu gündeme getirdi, burada önergeleri de var, onu da söyleyeyim. Ama burada elbette ki 13-14 bin çevre mühendisini biz de düşünürüz, hep beraber, onların da doğal hakkıdır ama böyle bir şey de var, hemen gelir gelmez, ondan sonra karşımıza ne çıkacak? İncelesinler, getirsinler, doğru olan bir şeye elbette hep beraber “evet” deriz.

Evet, ben çok teşekkür ediyorum.

MADDE 31- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 31’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin yürütme maddesi olan 32'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 32- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, teklifin maddeleri üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Değerli kardeşlerim, İç Tüzük'ün 45'inci maddesi uyarınca Komisyon raporunun Genel Kurulda görüşülmesi sırasında diğer Başkanlık Divanı yanında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Ankara Milletvekilimiz Barış Aydın'ın özel sözcü olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Teklifin tümünün oylanmasından önce kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Toplantımızı kapatmadan önce teklife muhalif olan Komisyon üyelerimizin 16/11/2018 Cuma günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini Komisyonumuza iletmenizi rica ediyorum.

Ben tekrar...

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan pazartesi yapalım.

BAŞKAN – Pazartesi yetişmez, salı günü gelecek ya.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yarına yetiştiremeyiz, şöyle yapalım: Biz size hafta sonu gönderelim, pazartesi sabahtan bastırın.

BAŞKAN – Peki, tamam.

Arkadaşlar, öncelikle iktidarıyla muhalefetiyle bütün milletvekili arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum anlayışlarından dolayı. Bürokrat arkadaşlarımıza, bakan yardımcılarımıza, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının değerli bürokratlarına teşekkür ediyorum. Bu arada bizlere yardımcı olan, hizmet eden bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Bugünün anısına da toplu bir fotoğraf alalım.

Kapanma Saati: 21.18